

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

**ІВАН АНДРІЙОВИЧ ЗЯЗІОН:
ПЕДАГОГ. ВЧЕНИЙ. ФІЛОСОФ
БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК**

3–ге видання, перероблене і доповнене

Київ – 2013

ББК 91.9:74

УДК 016:37

3 – 99

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих. Протокол №

Упорядник

Штома Л.Н., старший наук. співробітник відділу пед. естетики і етики Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України

Науковий консультант

Ничкало Н.Г., доктор пед. наук, професор, дійсний член НАПН України, академік–секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Рецензенти:

Радкевич В.О., доктор пед. наук, член–кореспондент НАПН України, директор Ін-ту проф. – техн. освіти НАПН України ;
Отлич О.М., доктор пед. наук, професор, заступник директора з наукової роботи Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, завідувача відділом пед. естетики і етики Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України.

Іван Андрійович Зазюн : педагог, вчений, філософ : біобібліогр. покажчик / [упоряд. Штома Л.Н.; наук. ред. Н.Г. Ничкало] ; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – 3–є вид., перероб., допов. – К.: Богданова А.М., 2013. – с.

Покажчик присвячений І.А. Зязюну – доктору філос. наук, професору, дійсному члену АПН України, засновнику наукової школи пед. майстерності, директору Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України (до лютого 2007р. – Ін-т педагогіки і психології проф. освіти (ІПППО)). У покажчику подано бібліографію наукових праць академіка, літературу про його життя і діяльність, перелік дисертацій, захищених під його керівництвом.

Покажчик може бути використаний фахівцями в галузі педагогіки, психології, філософії освіти, мистецтва та інших суміжних дисциплін, для науково–дослідної, науково–методичної, науково–педагогічної та навчально–виховної діяльності.

ББК 91.9:74

УДК 016:37

ISBN.....

© Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2013

© Л.Н. Штома, 2013

© СПД Богданова А.М., 2013

Від упорядника

Показчик присвячений Івану Андрійовичу Зязюну, доктору філософських наук, професору, дійсному члену АПН України, заслуженому діячу науки і техніки України, кавалера орденів «За заслуги» 1,2,3 ступенів і Золотої медалі Спілки вчителів Польщі, засновнику наукової школи педагогічної майстерності, директору Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих (ШООД) АПН України.

У показчику представлено творчий доробок вченого більш ніж за 40 років наукової діяльності, зокрема: монографії, підручники, навчально–методичні посібники, концепції, програми, довідкові видання, статті із наукових збірників, матеріалів наукових конференцій, публікації в періодичній пресі тощо, які розкривають багатогранну наукову діяльність академіка І.А. Зязюна з філософії освіти та естетичного виховання, з теорії педагогічної майстерності, з історії педагогіки та його філософсько–педагогічні роздуми.

У показчику представлено наукову школу вченого: дисертації, автореферати як самого ювіляра, так і його учнів.

Структуру показчика розроблено з додержанням чинних рекомендацій Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського „Биобиблиографический указатель: рекомендации по составлению и оформлению” (1988).

Біобібліографічний показчик містить статтю Василя Григоровича Кременя, доктора філософ. наук, проф., академіка НАН і НАПН України президента НАПН України «Педагогіка добра академіка Івана Зязюна», в якій висвітлено життєвий шлях, науково–педагогічну та громадську діяльність. Далі розміщено перелік основних дат його життя і діяльності, в якому дати розміщуються прямі хронології, після зазначеного року подано короткий запис основної події.

До розділу **«Матеріали про науково–творчу діяльність вченого»** включено хронологічний опис публікацій про життєвий шлях, науково–педагогічну та громадську діяльність академіка. Матеріал розміщено у хронологічному порядку, а в межах року – за алфавітом прізвищ і назв праць.

Розділ **„Хронологічний показчик праць І.А. Зязюна”** містить бібліографічні описи праць вченого, які згруповано за російсько–українською абеткою та розміщено за прямою хронологією з виділенням років видання, а в межах року – за видами документів, а саме:

книги та брошури українською й російською мовами, далі іноземними мовами;

статті та інші матеріали з періодичних видань, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, видань, що продовжуються (мовний принцип розташування такий самий);

рецензії (помітка „Рец.”);

видання, де вчений є упорядником, укладачем чи одним із укладачів (помітка „Упоряд.”);

праці, у підготовці яких вчений брав участь як головний або відповідальний редактор, голова або член редколегії (помітка „Ред.”).

Розділ «**Наукова школа І.А. Зазюна**» містить бібліографічні описи дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук, керівником і науковим консультантом яких був І.А. Зазюн. Матеріал згруповано у підрозділи «**Доктори наук**» та «**Кандидати наук**» за алфавітом прізвищ.

Допоміжний апарат біобібліографічного посібника – це :

- переднє слово від упорядника ;
- іменний покажчик, в якому наведено прізвища авторів, співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах ;
- алфавітний покажчик назв праць вченого ;
- схема групування матеріалу (зміст).

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено згідно з чинними державними стандартами України. Джерелами відбору документів є каталоги бібліотеки Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих та ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського НАПН України, інших державних бібліотек України. Більшість публікацій, що увійшли до покажчика, було опрацьовано *de visu*.

Біобібліографічний покажчик адресовано науковцям, аспірантам, докторантам, інженерно–педагогічним працівникам, слухачам інститутів після дипломної освіти, працівникам науково–методичних центрів і кабінетів, освітянських бібліотек, студентам вищих наукових закладів, викладачам, вчителям та всім, хто цікавиться проблемами теорії та історії педагогіки, педагогічної майстерності, естетики, етики, філософії та іншими суміжними дисциплінами. Він може використовуватися у науково–дослідній, науково–методичній і практичній діяльності освітян та тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогічної науки та освіти.

Покажчик проведено протоколом №2 від 21 лютого 2013 року

В.Г. Кремень

*Президент АПН України,
доктор філософських наук,
професор, дійсний член НАН України*

Гуманістична концепція Івана Зязюна

У найзагадковішу пору року, коли кожний дбайливий господар живе в радісному і хвилюючому очікуванні світлого пробудження природи, в селі Пашківка на Чернігівщині 3 березня 1938 року в родині Зязюнів спалахнула доленосна зірочка Івана Андрійовича Зязюна, майбутнього українського вченого, організатора освіти, доктора філософських наук, професора, дійсного члена АПН України. Простому сільському хлопчині, "народженому між двома війнами в роздоллі поліських степів", долею визначено було пройти складний шлях від вихователя гірничо–промислового училища до ректора педагогічного інституту, міністра освіти, директора академічного науково–дослідного інституту, науковця–педагога світового рівня і відомого громадського діяча.

Першим справжнім університетом життєвої мудрості і високої духовності, плекальницею моральних чеснот була сім'я і школа. Власним прикладом, "позитивною почуттєвістю" глибокошановані батьки і талановиті вчителі виховували у здібного юнака характер, повагу до свого пракоріння, спрагу до пізнання краси Людини і Праці, життєву стійкість, а звідси – життєві пріоритети і серед них – філософія Особистості Учителя. Потреба в самоствердженні, самореалізації і саморозвитку власного досвіду супроводжувала І.А. Зязюна на всіх етапах професійного становлення. Іван Андрійович завжди намагався дотримуватися духовного заповіту А. Макаренка: „У людини має бути єдина професія – вона повинна бути справжньою Людиною”.

Відомі українські вчені–філософи Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка, котрі впродовж усіх років навчання формували професійний стиль, виховували відчуття величі філософської думки і її безпосередньої дотичності до соціальної практики, власний аналітичний розум, величезна працездатність і наполегливість, філософсько–креативна енергетика пошуку сприяли успішному становленню Івана Зязюна як педагога–дослідника творчих можливостей людської особистості. Пізніше, пам'ятаючи заповіді вчителів, своїх учнів аспірант Київського державного університету, викладач Київського театрального і Дніпропетровського сільськогосподарського інститутів Іван Андрійович теж навчав "своєю Поведінкою, своїми Знаннями, своєю Людяністю, своєю Свободою, своєю Любов'ю, своїм Щастям, своїм Талантом".

Активний пошук Івана Зязюна з проблем педагогічної майстерності, розпочатий на філософській кафедрі Київського інституту театрального мистецтва імені І.Г. Карпенка–Карого, був успішно реалізований у Полтавському державному педагогічному інституті імені В.Г. Короленка. Із цим вищим навчальним закладом пов'язано п'ятнадцять років плідної викладацької

діяльності і стільки ж важкої ректорської роботи. Без перебільшення, педагогіка 80-х років минулого століття була тісно пов'язана передусім з ім'ям Івана Андрійовича Зязюна. Видатний філософ, культуролог, мистецтвознавець прагнув і досягав, щоб навчання в Полтавському педінституті було цікавим і захоплюючим. Прагнучи бути зразком інтелігентності, глибокої культури, високих еталонів культури своїх учених, власним ректорським прикладом надихав творчу обдарованість студентської і викладацької молоді, умів відшукати таланти і допомогти їм зрости.

Саме з ініціативи ректора І.А. Зязюна й підтримки викладачів-ентузіастів в інституті як окремий навчальний предмет було вперше впроваджено науку про одухотворення навчального процесу – курс "Основи педагогічної майстерності". Добра аура педагогічної культури, створена викладацьким колективом, сприяла залученню майбутніх учителів до чарівного світу педагогічної мудрості, до оволодіння технікою мовлення, ознайомлення з педагогічними системами А. Макаренка і В. Сухомлинського, опанування культурою педагогічного спілкування, технікою ведення уроку й позакласних виховних заходів, основ пропагандистської майстерності.

Дивовижний експеримент полтавців з перетворення провінційного інституту на елітарний (в навчальних аудиторіях дійсно панував дух позитивного креативу, людяності, радості праці) був викликав інтерес педагогів Японії, Китаю, Німеччини, Куби, Канади, Франції, Польщі, Чехії, Болгарії та інших країн, стимулював відкриття мережі кафедр педагогічної майстерності у вищих навчальних закладах не лише України, а й колишнього СРСР.

В Україні й за кордоном І.А. Зязюн добре відомий і фундаментальними науковими пошуками: це і філософія освіти, і теорія і методика професійної освіти, і проблеми естетичного виховання. Означені напрями знайшли глибоке розкриття в понад 550 публікаціях. Серед численних позицій – монографії, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники для студентів педагогічних закладів освіти, аспірантів, учителів та викладачів, статті, опубліковані в українських і зарубіжних часописах. Мірилом вартості кожної з фундаментальних науково-педагогічних книг ("Естетичний розвиток особи", "Естетичний досвід особи", "Основи педагогічної майстерності", "Педагогічна майстерність", "Краса педагогічної дії", "Педагогіка добра: ідеали і реалії"), високо поцінованих у науково-педагогічному світі, крім теоретичної глибини і наукової актуальності, є також міцний зв'язок з практичними потребами життя. У підручниках життєвими барвами і мелодіями реалій постає краса буднів педагогічної праці, процес виховання обдарованої особистості, її становлення і самоствердження. Кожна книга написана серцем. Енергія думки органічно втілена в енергії слова, яке мудро розкриває глибинну сутність Людини і Педагогіки Добра.

Переконавання, що "життєдайні начала Добра, Любові, Істини і Краси перебувають у руках Учителя", здатного сформулювати пізнавальні запити і духовні потреби учнів, спонукали Івана Андрійовича Зязюна вже як міністра народної освіти ініціювати теоретико-методологічні та експериментальні дослідження за програмою "Учитель". З "легкої руки" міністра розпочалася і широкомасштабна комплексна програма "Творча обдарованість", завдяки якій стимулюються дослідницькі пошуки учнівської молоді.

Традиції педагогічної майстерності, що інтегрує проблеми філософії, етики, естетики, логіки, риторики, психології, соціальної психології, педагогіки, історії педагогіки і психології, соціології, започатковані талановитим педагогом, уже п'ятнадцятий рік гідно продовжує очолюваний ним колектив науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. Невтомний трудівник плекає сучасних учених, особистостей з високою методологічною культурою, фундаментальною підготовкою, гуманістичним стилем наукового мислення. Вагомий педагогічний ужинок, створений в інституті, приносить значну користь науці і практикам. Без сумніву, до цієї спадщини прилучатиметься не одне покоління студентів, викладачів, учителів, учених і завжди знаходитиме в ній ключ до розв'язання складних проблем.

Учні, колеги Івана Зязюна відзначають: його блискучі лекції, виступи, насичені філософсько-креативною енергетикою наукового пошуку, дослідницької насолоди (Іваном Андрійовичем прочитано сотні доповідей і лекцій на різні педагогічні теми перед учителями, студентами; не злічити й неперевершених виступів на спеціалізованих вчених радах), – це потужна науково-дослідницька лабораторія, надзвичайно важлива для професійного зростання молодих учених. Носій педагогічної культури, він чудово володіє методикою "живого спілкування", вміє аргументовано дискутувати (в цьому допомагають глибокі знання з різних наук), вести конструктивний, толерантний діалог, доречно зауважити й пошанувати співрозмовників. Науковий діалог з видатною особистістю допомагає формувати самостійність, відповідальність, відкритість, стимулює процес самовдосконалення, саморозвитку і постійного самооновлення.

На всіх, хто його оточує, Іван Андрійович Зязюн справляє величезне враження не лише енциклопедичними знаннями і колосальною ерудицією, а й щедрістю та добротою: точним, влучним словом він завжди вміє зацікавити, переконати, спонукати, заохотити, ефективно вплинути на думки і почуття своїх вихованців. Неперевершені уроки мудрості видатного вчителя стали уроками педагогічної майстерності для багатьох освітян.

Вихователь наукової молоді підготував 13 докторів і 19 кандидатів наук, благословив багатьох дослідників на славні наукові звершення. Сьогодні в Україні немає вищого навчального закладу, де б на педагогічній кафедрі не працювали учні й послідовники Івана Андрійовича Зязюна, ті, у кого він або був науковим керівником дисертації, або виступав офіційним опонентом на захисті, або консультував. Іван Андрійович щиро, по-батьківськи підтримує зерна дослідницького пошуку, допомагає сходити на вершини науки.

Плідну працю І.А.Зязюна як науковця й організатора досліджень у галузі професійної освіти, формування особистості та педагогічної майстерності вчителя відзначено урядовими нагородами, почесним званням "Заслужений працівник вищої школи УРСР" (1988), відзнаками Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня (1998), орденом "За заслуги" II ступеня (2003). У 1998 році Американський біографічний інститут визнав Івана Андрійовича "Людиною року", найдостойнішою людиною, чії фахові досягнення і праця служитимуть для натхнення сучасників і наступних поколінь.

Життєве кредо І.А.Зязюна – виховання Особистості, „облагородженої великою метою Добра й Любові, Істини й Краси”, адже „коли в особі

державного лідера поєднуються мудрість і майстерність Учителя, мужність і відповідальність Батька, сердечність і чесність матері, Держава і її Народ досягають визнання і розквіту”. Перед нами людина, надзвичайно закохана у свою справу, цілеспрямована, налаштована на розвиток кращих традицій української педагогіки. Більш образно цю ідею висловив поет Дмитро Павличко: „Життя людини ...обчислюється й вимірюється тим, скільки перебуває вона в небесах духу, в небесах любові, в небесах творчого діяння, а не тим, скільки хліба й солі вона споживатиме і скільки позношує одежі”.

Основні дати життя і діяльності І.А.Зязюна

- 3 березня 1938 р. Народився у с. Пашківка Ніжинського району Чернігівської області у сім'ї колгоспників. Батьки – Зязюн Андрій Володимирович (1913–1992) та Зязюн Варвара Микитівна (1918 –2006).
- 1952 р. Закінчив Пашківську семирічну школу з відмінними успіхами.
- 1952–1955 рр. Навчання у Галицькій (нині Крутівська) середній школі.
- 1955–1956 рр. Завідувач будинку культури у с. Пашківка.
- Серпень 1956 – липень 1959 рр. Навчання і робота вихователем у гірничо–промисловому училищі № 5 у м. Свердловську, Луганської обл.
- Січень 1958 р. Одержав посвідчення кадрового шахтаря–прохідника шахтного треку. Перша професія.
- Липень 1959 – вересень 1959 рр. Заступник директора з культурно–масової роботи гірничо–промислової школи № 72 м. Володарки, Свердловського району, Луганської обл.
- Вересень 1959 – червень 1964 рр. Навчання у Київському університеті ім. Т.Г. Шевченка на історико–філософському факультеті.
- Серпень 1964 – серпень 1966 рр. Асистент кафедри суспільних дисциплін Дніпропетровського сільськогосподарського інституту.
- 1966 – 1968 рр. Аспірант кафедри філософії Київського університету ім. Т.Г. Шевченка.
- 1968 р. Захистив кандидатську дисертацію «Особливості становлення і розвитку естетичного сприймання людини». Присуджено науковий ступінь кандидата філософських наук.
- Серпень 1968 – листопад 1968 рр. Старший викладач кафедри філософії Театрального інституту імені І. Карпенка–Карого (м. Київ).
- Листопад 1968 – січень 1970 рр. Старший викладач кафедри філософії Дніпропетровського сільськогосподарського інституту.
- Лютий 1970 – лютий 1971 рр. Завідувач лабораторії творчих процесів Театру опери і балету імені Т.Г. Шевченка (м. Київ).

- Лютий 1971 – Старший викладач, доцент кафедри філософії Київського
березень 1975 рр. театрального інституту імені І. Карпенка–Карого.
- Березень 1975 – Ректор Полтавського педагогічного інституту ім.
вересень 1990 рр. В.Г. Короленка. Створено науковлу школу педагогічної
майстерності І. Зязюна.
- 1977 р. Захистив докторську дисертацію “Формування і сфери вияву
естетичного досвіду людини”. Присуджено науковий ступінь
доктора філософських наук.
- 1981 р. Нагороджений орденом «Дружби народів».
- 1981 р. Нагороджений медаллю Антона Макаренка.
- 1986 р. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.
- 1987 р. Нагороджений медаллю “Ветеран праці”.
- 1988 р. Отримав почесне звання “Заслужений працівник вищої
школи УРСР”.
- 1989 р. Дійсний член Академії педагогічних наук СРСР.
- Вересень 1990 –
травень 1992 рр. **Міністр народної освіти України.**
- Травень 1992 – Завідувач лабораторії естетичного виховання Інституту
листопад 1993 рр. педагогіки Міністерства народної освіти України.
- Грудень 1992 р. Дійсний член Академії педагогічних наук України.
- З грудня 1993 і по теперішній час Директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
АПН України (до лютого 2007 р. – Інститут педагогіки і
психології професійної освіти).
- Грудень 1995 р. Член Президії Академії педагогічних наук України.
- Лютий 1998 р. Нагороджений орденом „За заслуги” III ступеня.
- Березень 2003 р. Нагороджений орденом „За заслуги” II ступеня.
- Жовтень 2008 р. Нагороджений орденом „За заслуги” I ступеня.
- Травень 2010 р. Нагороджено Золотою медаллю Спільноти вчителів Польщі
2010р. Лауреат премії Антона Макаренка
- Жовтень 2011р. Нагороджений Срібною медаллю «Василь Зеньковський»
- Грудень 2011р. Кращий освітянин року, Лауреат відзнаки «Засвіти вогонь»

Матеріали про науково–творчу діяльність вченого

1981

1. **Моргун, Ф.** Человек на своем месте: [о ректоре Полтав. пед. ин-та им. В.Г. Короленко И.А. Зязюне] / Ф. Моргун // Радуга. – 1981. – № 4. – С. 138–146.

1990

2. **Про призначення тов. Зязюна І.А.** міністром народної освіти Української СРС від 3 серп. 1990 р. // Рад. освіта. – 1990.– 7 серп. (№ 63). – С. 1.

1991

3. **Верховна Рада Української РСР** призначила міністром народної освіти України Івана Андрійовича Зязюна // Освіта. – 1991. – 11 черв. (№ 46). – С. 1.

1996

4. **Меншун, В.** Щоб зірки позаздрили землі: [про І.А. Зязюна] / В. Меншун // Трибуна. – 1996. – № 7/8. – С. 6, 25. – Фотогр. І.А. Зязюна на с.1 обкл.
5. **Моргун, Ф.** Борозда / Федор Моргун. – К.: Сіл. вісті, 1996. – 410 с., [32] л. фотогр.

На фотогр.: Ф. Моргун з ректором Полтавського педагогічного інституту І.А. Зязюном. – Між с. 288–289.

1997

6. **Зязюн Іван Андрійович** // Гончаренко С. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – К., 1997. – С. 138.
7. **Зязюн Іван Андрійович** // Ярмаченко М.Д. Академія педагогічних наук України (п'ятиріччя становлення і розвитку) / М.Д. Ярмаченко. – К., 1997. – С. 36–37, 93.

1998

8. **Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–1998 рр.)** / за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Х.: Фірма „РЦНІТ”, 1998. – 132 с.
Про І.А. Зязюна див. Іменний покажчик. – С. 5, 31–32, 84–85.
9. **Вітаємо академіка І. А. Зязюна з другим 30–річчям** / Голов. ред. журн. // Трибуна. – 1998. – № 3/4. – С. 18.
10. **Іван Зязюн – Людина року–1998** // ПостМетодика. – 1998. – № 4. – С. 6.

11. **Іванові Андрійовичу Зязюну – 60** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 243–244.
12. **Ничкало, Н. Педагогічна наука і особистість: [про дир. Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти І.А. Зязюна]** / Н. Ничкало // Світло. – 1998. – №1. – С. 10–13.
13. **Сердечно вітаємо дійсного члена АПН України, доктора філософських наук, професора Зязюна Івана Андрійовича з номінацією „Людина року”** // Освіта України. – 1998. – 4 листоп. (№ 45). – С. 2.

1999

14. **Березовський, Ю. П'ять – на 5!:** [Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України виповнилось п'ять років] / Ю. Березовський // Пед. газета. – 1999. – Січ. (№ 1). – С. 4: фотогр.

Про директора Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України Івана Андрійовича Зязюна, філософа, мислителя, організатора, талановитого діяча науки й освіти.

15. **Зязюн Іван Андрійович** // Імена України: біогр. щорічник, 1999 / Укр. АН нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. – К., 1999. – С. 163.
16. **Моляко, В. Видатний український педагог, учений Іван Андрійович Зязюн – ЛЮДИНА РОКУ 1998** : [інтерв'ю з І.А.Зязюном] / Моляко В. // Обдарована дитина. – 1999. – № 1. – С. 23–25.

2000

17. **Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–2000)** / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України; за ред.: І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало ; [уклад. Штома Л.Н.]. – Ніжин, 2000. – 168 с.

Про І.А. Зязюна див. Іменний покажчик. – С. 154.

18. **Вісті з Президії АПН України** // Пед. газета. – 2000. – Жовт. (№ 10). – С. 5.

І. А. Зязюн взяв участь в обговоренні Концепції 12-річної середньої загальної школи. Вчений запропонував змінити деякі концептуальні положення Концепції.

19. **Зязюн Іван Андрійович** // Хто є хто в Україні. – К., 2000. – С. 175.
20. **Костенко, М. Епоха Моргуна: хліб і правда: письменницькі роздуми про селянського сина** / Микола Костенко. – Полтава: Полтав. літератор, 2000. – 229 с., [16] л. фотогр.

На фотогр.: Іван Зязюн, Олексій Пономарьов, Віктор Поляченко розглядають гарні врожаї по безвідвалці. – Між с. 96–97.

2001

21. **„Про врахування пропозицій II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти при доопрацюванні проекту Національної доктрини розвитку освіти України”** // Пед. газета. – 2001. – Листоп. (№ 11). – С. 1: фотогр.

Про участь І. А. Зязюна в обговоренні Національної доктрини розвитку освіти України на спільному засіданні колегії Міністерства освіти і науки України та президії АПН України.

22. **„Неперервна освіта як основа соціального поступу”** // Теоретико–методологічні проблеми неперервної професійної освіти: методол. семінар (6 груд. 2001 р., м. Київ): програма / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2001. – С. 7.

23. **Складаний, І.** Іван Зязюн: педагогіка – моє життя / Іван Складаний // Освіта України. – 2001. – № 48. – С. 5.

Про Івана Зязюна як учителя, педагога, організатора освіти, громадянина, Людину великого щедрого серця.

24. **Ярмаченко, М.** Зязюн Іван Андрійович / М. Ярмаченко // Педагогічний словник / АПН України. Ін–т педагогіки; за ред. М. Д. Ярмаченка. – К., 2001. – С. 216.

2002

25. **Зязюн Іван Андрійович:** [біогр. довідка] // Інформаційний довідник / АПН України. – К., 2002. – С. 190–191: фотогр.

2003

26. **Україна. Президент (1999. – Л.Д. Кучма)**

Про нагородження орденом «За заслуги»: Указ ... 1 берез. 2003 р. № 179/2003.

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня Зязюна Івана Андрійовича – директора Інституту педагогіки і психології проф. освіти АПН України, д–ра філос. наук, професора, акад.. АПН України // Уряд. кур'єр. – 2003. – 5 берез. (№42). – Орієнтир. – № 8. – С. 6.

27. **Вітаємо!:** [з 65–літтям вітають академіка АПН України І. А. Зязюна ред. рада і ред. журн. „Рідна шк.”] // Рідна шк. – 2003. – Берез. (№ 3). – С. 24: фотогр.

28. **Іван Андрійович Зязюн: Педагог. Вчений. Філософ:** бібліогр. покажч. / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. ДНПБ України, Ніжин. держ. пед. ун–т ім. М. Гоголя; [упоряд.: Л. І. Ніколюк, Л. О. Пономаренко, Л. Н. Штома; наук. консультант Н. Г. Ничкало; наук. ред. П. І. Рогова]. – Ніжин: НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. – 48 с. – (Сер. „Академіки АПН України”; Вип. 2).

29. **З 65–літтям щиро вітаємо професора,** академіка АПН України, славетного Івана Андрійовича Зязюна / Колектив Ін–ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України і редакція тижневика „Освіта” // Освіта. – 2003. – 26 лют. – 5 берез. (№ 10). – С. 7: фотогр.

30. **І розум мудрість освітила:** [АПН України, колектив Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН вітають І. А. Зязюна з 65-річчям] // Освіта України. – 2003. – 4 берез. (№ 17). – С. 10.
31. **Каракоз, С.** Інтелігент духу: [І. А. Зязюн] / С. Каракоз // Освіта. – 2003. – 19–23 берез. (№ 13). – С. 10–11.
32. **Мудрість доброти: до 65-ліття І. А. Зязюна** // Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 1. – Фотогр. на 2-й с. обкл.
33. **Педагогіка – його покликання:** [привітання І. А. Зязюна з 65-річчям] / Газ. „Освіта України”, вид-во „Пед. преса” // Освіта України. – 2003. – 4 берез. (№ 17). – С. 10: фотогр.
34. **Талалуєва, Н.** Десятирічний поступ Інституту педагогіки і психології професійної освіти / Наталя Талалуєва // Пед. газета. – 2003. – Листоп. (№ 11). – С. 3: фотогр.

Про І. А. Зязюна, директора Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України.

35. **Шлях довжиною 10 років:** [про директора Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти від дня його заснування, доктора філос. наук, професора, дійсного члена АПН України Івана Андрійовича Зязюна] / Валентина Радкевич, О. Дубасенюк, Світлана Тезікова // Освіта України. – 2003. – 2 груд. (№ 90). – С. 2, 5.

2004

36. **Вегера, Л.** Духовність особистості: методологічні та методичні аспекти: [про Всеукр. наук.–практ. конф. у Волинському ін-ті післядиплом. пед. освіти] / Лідія Вегера // Освіта України. – 2004. – 21 трав. (№ 39). – С. 9: фотогр.

Про доповідь І. А. Зязюна „Естетичні детермінанти виховного процесу”.

37. **Зязюн Іван Андрійович – випускник історико-філософського факультету (1964 р.)** // Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Імена славних сучасників. – К., 2004. – С. 146: фотогр.
38. **Коваленко, О.** „Освітнянські обжинки” у драгомановців / Ольга Коваленко // Освіта України. – 13 лип. (№ 54/55). – С. 3.

Про привітання академіка І. А. Зязюна Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова з успішним завершенням навчального року.

39. **Кузнєцов, Ю.** Видавництво „Педагогічна преса” крокує в ногу з реформою / Юрій Кузнєцов // Пед. газета. – 2004. – Трав. (№ 5). – С. 2: фотогр.

Про участь І. А. Зязюна у круглому столі про роль і завдання видавництва “Педагогічна преса”.

40. **Марченко, Л.** Нова парадигма освіти для „початківців” / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 16 квіт. (№ 29). – С. 7: фотогр. [В. Андрущенко і І. Зязюн з пол. колегами].
Про участь І. А. Зязюна у міжнар. наук.–метод. конф., що відбулася в Національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова.
41. **Ничкало, Н.** Зязюн Іван Андрійович / Н. Ничкало // Профтехосвіта України: ХХ століття: енциклопед. вид. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти; [упоряд.: Н. Ничкало, І. Лікарчук, Н. Талалуєва, Л. Штома та ін.; за ред. Н. Ничкало]. – К., 2004. – С. 674.
42. **Професійна освіта України за роки незалежності (1991 – 2003 рр.):** наук.–допом. бібліогр. показ. / упоряд.: Пономаренко Л. О., Моїсєєва І. П., Ніколюк Л. І., Штома Л. Н., Бабич Є. К.; наук. консультант Ничкало Н. Г. – К., 2004. – 268 с.
Праці Зязюна І. А. див. Іменний показчик. – С. 242.
43. **Czarnecki K.M. Opowieść o wędrówce życiowej i naukowej.** – Katowice, 2004. – 279 s.
Із змісту: Спогади професора, доктора психол. наук К. Чарнецького про завершення підготовки докторської дисертації та її захист у Спеціалізованій вченій раді Інституту педагогіки і психології проф. освіти, АПН України, зокрема про академіків І. Зязюна та Н. Ничкало, які сприяли успішному захисту наукової праці польського вченого.

2005

44. **Бібліографічний показчик** праць науковців Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (1993–2003 рр.): наук. видання / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало; [уклад. Л. Н. Штома], Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 224 с.
Про І. А. Зязюна див. Іменний показчик. – С. 212.
45. **Булавко, В.** Професійна освіта має випереджати розвиток економіки / Віталій Булавко // Освіта України. – 2005. – 12 лип. (№ 51/52) – С. 10.
Про доповідь академіка АПН України Івана Зязюна “Світоглядні засади професійного розвитку особистості” на IV-й міжнар. наук.–практ. конф. “Теоретичні та методичні засади розвитку професійно–педагогічної освіти у контексті європейської інтеграції”, що відбулася в Київському професійно–педагогічному коледжі ім. Антона Макаренка.
46. **Моргун, Ф. Т.** ...Відгукнеться в українському серці добром: [інтерв'ю] / Ф. Т. Моргун; Бесіду вела Л. Ткаченко // Пед. газета. – 2005. – Черв. (№ 6). – С. 3: фотогр. [І. Зязюн з Ф. Моргуном під час Всеукр. форуму в Полтаві].

47. **Ничкало, Н.** Презентація АПН України в Польській академії наук / Нелля Ничкало // Пед. газета. – 2005. – Листоп. (№ 11). – С. 8.

Про участь І.А. Зязюна у польсько–українській наук. конф. з циклу „Дороги і бездоріжжя у підготовці вчителя” (м. Устронь, 10–12 жовт. 2005 р.).

Про презентацію книги І.А. Зязюна „Педагогічна майстерність” (пол. мовою).

48. **Ткаченко, Л.** Сучасна педагогічна освіта – це інноваційна педагогічна культура плюс дитиноцентризм / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2005. – 27 трав. (№ 38/39). – С. 10–11.

Про участь академіка І.А. Зязюна у виїзному засіданні президії АПН України і вченої ради Переяслав–Хмельницького держ. пед. ун–ту ім. Г. Сковороди, де розглядалося питання підготовки вчителя в контексті інновації шкільної освіти.

2006

49. **Долганова, Л.** Українсько–польські відносини в освіті / Л. Долганова // Освіта України. – 2006. – 12 груд. (№ 93). – С. 1–2: фотогр.

Про зустріч академіка І.А. Зязюна з Ф. Шльосеком, іноземним членом АПН України.

50. **Василь Григорович Кремень** – філософ, учений, освітянин, державний діяч: біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; упоряд.: Л.О. Пономаренко, Л.І. Ніколюк, І.П. Моїсеєва; вступ. ст. Л.І. Ткаченко; наук. ред. П.І. Рогова. – К.: „Знання”, 2006. – 139 с. – (Сер. „Академіки АПН України”; Вип. 6).

Праці Зязюна І.А. див. Іменний покажчик.

51. **Корюненко, М.** Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті /Марія Корюненко// Освіта України. – 2006. – 3 листоп. (№ 82). – С. 4–5.

Про виступ Івана Зязюна на міжнар. конф., яка проходила у Львівському держ. ун–ті безпеки життєдіяльності, в якому зазначив, що комп'ютерні технології допомагають людині в інформаційному забезпеченні, є допоміжним чинником в організації системи навчання, але вони позбавлені можливості емоційно–почуттєвого впливу на суб'єкт навчання. – Фотогр.

52. **Педагогіка добра І.А.Зязюна** // Самодрин А.П. Формування навчально–освітнього простору регіону: монографія / Самодрин Анатолій Петрович. – Кременчук, 2006. – С. 44–46.

53. **Світ життя – це світ Істини, Добра і Краси.** Педагогіка добра робить людину Щасливою – Душа стає Красивою, а серце – Розумним // Освіта регіону. – 2006. – № 2 (3). – С. 8–9.

Виклад основних положень педагогіки добра І.А. Зязюна.

54. **Wiatrowski, Z.** Współczesne problemy pedeutologiczne i zawodoznawcze w relacji pedagogów z Polski i z Ukrainy / Zygmunt Wiatrowski // Edukacja. – 2006. – № 1. – S. 117–120.

Про участь академіка І.А. Зязюна у польсько–українській конф. „Дороги й бездоріжжя в підготовці вчителя”, яка відбувалася одночасно з презентацією АПН України у Польщі.

Про презентацію книги І.А. Зязюна „Педагогічна майстерність” (пол. мовою). – С. 120. – Fotogr. : Tadeusz Lewowicki, Iwan A. Zjaziu, Wasyl G. Kremen.

2007

55. **Академія визначає пріоритети:** [про звітно–виборні Загальні збори АПН України, 15–16 листоп. 2007 р.] // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 1.
Загальні збори обрали президію АПН України, до складу якої увійшов І.А. Зязюн.
56. **Золотарьова, Е. В** Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: IV міжнар. наук.–практ. конф. / Елеонора Золотарьова // Освіта України. – 2007. – 20 лист. (№ 86). – С. 4.
Про участь академіка Івана Зязюна у IV міжнар. наук.–практ. конф. «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», присвяч. 15–річчю АПН України, що проходила у Хмельницькому нац. ун–ті. Під час конф. було презентовано наукові доробки академіка. – Фотогр.
57. **Зязюн Іван Андрійович** // Імена України, 2007: біогр. енциклопед. словник / Ін–т гуманіт. дослідж. – К., 2007. – С. 200: фотогр.
58. **Ніколаєнко, С.** Школа повинна бути попереду суспільства: роздуми з нагоди 70–річчя О. А. Захаренка / Станіслав Ніколаєнко // Педагогіка толерантності. – 2007. – № 1. – С. 70–88.
Про І.А. Зязюна, доктора філос. наук, який віродив досвід С.Т. Шацького в Полтавському пед. інституті, створив програму, підручник, кафедру „Педагогічної майстерності”. – С. 84.
59. **Подолян, І. День професійно–технічної освіти в Києві:** [урочистості у Київ. проф.–пед. коледжі ім. А.С. Макаренка] / Ірина Подолян // Освіта України. – 2007. – 5 жовт. (№ 74). – С. 2.
Про участь І.А. Зязюна в урочистостях. Учений розповів молодому поколінню про початок своєї трудової діяльності.
60. **Рибалка, В.В.** Теорія особистості у філософії, психології та педагогіці Добра і культури І.А. Зязюна / Валентин Рибалка // Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2007. – Вип. 3/4. – С. 7–34.
61. **Українсько–польський форум – V Міжнар. наук.–практ. конф.** “Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології”, Київ, 15–17 трав. 2007 р.: фотоінформація з залу засідання конф. // Проф.–техн. освіта. – 2007. – № 2. – II–га сторона обкладинки.
На фото Іван Зязюн; Н.Ничкало, З.Вятровський обговорюють перспективи співпраці.

62. **Україна. Президент (В. Ющенко)**

Про відзначення державними нагородами України працівників освіти: указ від 1 жовт. 2008 р. № 879/2008.

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня Зязюна Івана Андрійовича – директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, доктора філос. наук, професора, акад. АПН України // Офіц. вісн. Презид. України. – 2008. – № 42. – Ст. 11/62.

63. **Бібліографічний покажчик** праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.): наук. вид. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [уклад. Л.Н. Штома] , Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 308 с.

Про І.А. Зязюна див. Іменний покажчик. – С. 399.

64. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Полтавська область** / АПН України. Асоціація ректорів пед. ун–тів Європи. Ін–т вищої освіти; [за заг ред. В.О.Пашенка, М. І. Степаненка, Б.В.Года]. – Полтава: АСМІ, 2008. – 476 с.

Про ректора Полтавського пед. ін–ту імені А.Г.Короленка Івана Андрійовича Зязюна. – С. 212–219.

65. **На крилах педагогіки Добра** [поздоровлення з 70–річчям від дня народж. акад. І. Зязюна / уклад. Н.Г.Ничкало]; АПН України. Ін–т пед. освіти і освіти дорослих. – К.: СПД Богданова А. М., 2008. – 104 с.

*Зміст: [Вітання] / **Наталія Авшенюк**. – С. 94–95.; Великий сподвижник філософії серця та творець педагогіки добра/ **Віктор Андрущенко**. – С. 42–43; [Вітання] / **Єлизавета Барбіна**. – С. 74; Іванові Андрійовичу, з почесною / **Іван Бех**. – С. 19; [Вітання] / **Валерій Биков**. – С. 20–21; [привітання від першої вчительки І.А. Зязюна] / **Віра Кирилівна Богомаз**. – С. 7; Через любов до України – до найвищих досягнень у педагогіці / **Віталій Бондарь, Володимир Бондарь**. – С. 22–23; Творити світ за людською мірою / **Віталій Будяк**. – С. 62; Академікові Івану Зязюну / **Григорій Васянович**. – С. 29; [Вітання] / **колектив Ін–ту мистецтв Нац. пед. ун–ту імені М.П. Драгоманова**. – С. 44; . Люди біля Вас усі – щасливі! / **Ольга Виговська**. – С. 80; [Вітання] / **Викладачі і студенти психолого–педагогічного факультету Полтав. держ. пед. ун–ту імені В.Г. Короленка**. – С. 39; [Вітання] / **колектив Черкас. обл. ін–ту післядипломної освіти пед. працівників**. – С. 56; [Вітання] / **Гліб Головченко**. – С. 77; [Вітання] / **Лідія Гриневич**. – С. 12–13; [Вітання] / **Марина Гриньова, [Н. Тарасевич, Л. Крамущенко, М. Герасименко, Н. Пивовар, Л. Малаканова, А. Ткаченко, О. Штепа, Н. Беляєва, Ю. Клименко**. – С. 38; [Вітання] / **Роман Гуревич**. – С. 57; Іван Зязюн – вчитель, педагог, вчений, організатор освіти, громадянин / **Тимофій Десятов**. – С. 14–15;*

[Вітання]: про вчительську долю / **Тетяна Дмитренко, Олена Крамарева.** – С. 40–41; [Вітання] / **Станіслав Довгий.** – С. 10; Вплив новаторських ідей академіка І.А. Зязюна на становлення та розвиток Житомирської науково–педагогічної школи / **Олександра Дубасенюк.** – С. 50–53; [Вітання] / **Володимир Живодьор.** – С. 54; Життя за законами педагогіки добра/ **колектив Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України.** – С. 82–84; На пошану І.А. Зязюнові / **Ярослав Каминецький.** – С. 28; Людана, яка вміє продукувати добро / **Сусанна Каракоз.** – С. 78–79; [Вітання] / **Андрій Козак.** – С. 63; [Вітання] / **Василь Кремень.** – С. 8; [Вітання] / **Іван Кривонос, Ніна Тарасевич, Андрій Ткаченко.** – С. 36; [Вітання] / **В'ячеслав Кудін.** – С. 86–87; [Вітання] / **Анатолій Кузьмінський.** – С. 48; [Вітання] / **М.О. Лазарєв.** – С. 37; [Вітання] / **Марія Лещенко.** – С. 71; [Вітання] / **Антон Лісовський.** – С. 81; [Вітання] / **Сергій Максименко.** – С. 18; [Вітання] / **Людмила Масол.** – С. 92; [Вітання] / **Віталій Москаленко, Ярослав Цехмістер.** – С. 45; [Вітання] / **Микола Нещадим.** – С. 76; Філософсько–педагогічні крила І.А. Зязюна / **Нелля Ничкало.** – С. 99–100; [Вітання] / **Віктор Олійник.** – С. 24; Полтавщина як акмеологічна вершина життєвого і професійного шляху академіка Івана Зязюна / **Андрій Остапенко; Полтавчани: Федір Моргун, Микола Лебедик, Володимир Моргун.** – С. 34–35; Уроки академіка І.А. Зязюна / **Олена Отич.** – С. 93; Подвижник добра, гуманізму і філософії освіти / **Марина Пальчук.** – С. 64–65; Слово про наставника – і не тільки... / **Володимир Пащенко.** – С. 32–33; Педагогіка добра, або мистецтво любові та краси / **Олена Пехота.** – С. 66–67; [Вітання] / **Володимир Полохало.** – С. 9; [Вітання] / **Е. Помиткін, Г. Балл, О. Самойлов, В. Рибалка, О. Власова, В. Моргун, М. Бастун, Н. Волошко, Н. Павлик, І. Голуб, О. Рибак, О. Ігнатович, З. Становських, Н. Вінник, І. Турчина, М. Білоброва.** – С. 96; Велет педагогічної науки / **Валентина Радкевич.** – С. 97; [Вітання] / **Валентин Рибалка.** – С. 90–91; Зязюн Іван Андрійович і Крим / **Олександр Рудяков.** – С. 58–59; [Вітання] / **Петро Саух.** – С. 49; [Вітання] / **Світлана Сисоєва.** – С. 31; [Вітання] / **Віталій Скрипка.** – С. 55; [Вітання] / **Микола Солдатенко.** – С. 89; Аура доброти / **Илья Стариков.** – С. 68–70; [Вітання] / **Леонід Товажнянський, Олександр Романовський.** – С. 46–47; Дорогий вчителю... / **Георгій Філіпчук.** – С. 11; [Вітання] / **Василина Хайруліна.** – С. 26–27; [Вітання] / **Лідія Хомич.** – С. 98; [Вітання] / **Галина Цибульська.** – С. 88; Добре, що серед нас є такі люди / **Михайло Чембержі.** – С. 25; [Вітання] / **колектив експериментального майданчика відділу педагогічної естетики та етики Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України середньої загальноосвітньої шк. № 219.** – С. 75; [Вітання] / **Олександр Шестопалюк.** – С. 60–61; Золотий сніп життєвої ниви / **Людмила Штома.** – С. 85; [Вітання] / **Ольга Щербак.** – С. 30; Великий українець – філософ і педагог Іван Андрійович Зязюн / **Ірина Юрас.** – С. 72–73.

66. **Філософія педагогічної майстерності:** зб. наук. пр. [присвяч. 70–річчю від дня народж. акад. Івана Зязюна / редкол.: Н.Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих

АПН України, Вінниц. держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 380 с.

67. **Абашкіна, Н.** Державні вимоги до професіоналізму учителів Німеччини в умовах розвитку Європейської інтеграції : [порівняння поняття «педагогічний професіоналізм» в трактуванні німецьких дослідників і поняття «педагогічна майстерність» в дослідженнях українського вченого академіка І. Зязюна] / Неллі Абашкіна // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; / [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 127–136.
68. **Білик, О.** Педагогіка Добра Івана Зязюна / Олександра Білик, Валентин Меншун // Трибуна. – 2008. – № 1/2. – С. 10–11. – (Особистості нашої науки).
69. **Гуревич, Р.** Інформаційно-комунікаційні технології в освіті – виклик XXI століття: за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. / Р.Гуревич// Пед. газета. – 2008. – Трав.-черв. (№ 5/6). – С. 6.
Про доп. академіка І. Зязюна на конф.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи, яка проходила у Вінницькому держ. пед. ун-ті імені Михайла Коцюбинського.
70. **Долгунова, Л.** Антон Макаренко і сучасні проблеми освіти і науки / Лілія Долганова// Освіта України. – 2008. – 1 квіт. (№ 25). С. 5.
Про участь академіка, доктора пед. наук Івана Зязюна у прес-конференції, присвяч. 120-річчю видатного класика української педагогіки Антона Макаренка.
71. **Життя за законами добра:** (до 70-річчя з дня народж. І. Зязюна) // Проф.-техн. освіта. – 2008. – № 1. – С. 54–55.
72. **Зачевський, М.В.** До 70-річчя з дня народж. академіка АПН України Івана Андрійовича Зязюна / М. В. Зачевський, Г. Є. Левченко // Молодь і ринок. – 2008. – № 3 (38). – С. 5–6. – (Від ред. журн.у).
73. **Золотарьова, Е. Педагог ХХ століття** / Елеонора Золотарьова // Освіта України. – 2008. – 8 квіт. (№27). – С. 7.
Про участь директора Інституту пед. освіти і освіти дорослих АПН України Івана Зязюна в урочистому відкритті Всеукраїнської декади, присвяч. 120-й річниці від дня народж. Антона Макаренка, що відбулося в Київському проф. пед. коледжі імені Антона Макаренка. – Фотогр.
74. **Зязюн Іван Андрійович** // Академія педагогічних наук України, 1992–2008: інформ. довідник / НАПН України. – К., 2008. – С. 19.
75. **Іванова, Т.** Культурологічна парадигма освіти у філософсько-педагогічній концепції академіка І. Зязюна / Тетяна Іванова // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р.С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла

Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 212–222.

76. **Іван Андрійович Зязюн:** педагог, вчений, філософ: біобібліографічний покажчик / [упоряд. Л.Н.Штома, Л.О.Пономаренко; наук. консультант Н.Г.Ничкало; наук. ред.: Н.Г.Ничкало, П.І.Рогова] ; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України імені В.О.Сухомлинського. – К., 2008. – 99 с.
77. **Іванові Андрійовичу Зязюну – 70!:** [вітання з нагоди ювілею] / НАПН України, Відділення педагогіки і психології проф.–техн. освіти НАПН України, співроб. Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 147–148.
78. **Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих (1993–2008):** інформ. вид. до 15-ї річниці з дня створення / [за заг. ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; уклад.: Н. Г. Ничкало, О. М. Боровік]. – К.: Богданова А.М., 2008. – 32 с. : фотогр.
- На фотогр.: І.А.Зязюн із співробітниками ін-ту ; І. Зязюн, Н. Ничкало, С. Лапаєнко на засіданні вченої ради ; І. Зязюн, Н. Ничкало, Т. Десятов, В. Биков.
79. **Інституту педагогічної освіти і освіт дорослих АПН України – 15 років:** вітання колективу ін-ту із славною датою / Редкол. Журн.у // Проф. – техн. освіта. – 2008. – № 4. – С. 4. обкладинки.
- На фотогр. вітальне слово В. Кременя, директор інституту І. Зязюн, Н. Ничкало, Ф. Шльосек, науковці інституту.
80. **Інституту педагогічної освіти і освіт дорослих АПН України – 15 років:** вітання колективу ін-ту із славною датою / Редкол. журн. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 6. – С. 66.
- На фотогр В. Г. Кремень, директор ін-ту І. Зязюн під час святкового зібрання в честь ювілею ін-ту.
81. **Коновець, С.** Педагогіка Добра Івана Зязюна: [про телевіз. документ. фільм, створений до 70-річного ювілею І. А. Зязюна / С. Коновець // Пед. газета. – 2008. – Трав.–черв. (№ 5/6). – С. 8.
82. **Коновець, С.** Рецензія на телевіз. докумен. фільм «Педагогіка Добра Івана Зязюна» / С. В. Коновець // Педагогіка і психології. – 2008. – № 1. – С. 151–153.
83. **Короденко, М.** “Енциклопедію освіти” – у світ / Максим Короденко // Освіта України. – 2008. – 11 лип. (№51/52). – С. 3.
- Про виступ акад. Івана Зязюна на презентації “Енциклопедія освіти”, в якому наголосив, що однією із основних засад створення унікального довідкового видання була демократичність. Усі автори мають власні підходи до висвітлення матеріалу, які були збережені в остаточному тексті. – Фотогр. [І. Зязюн з членами Президії АПН].
84. **Кремень, В.** Життєве кредо Івана Зязюна – виховання особистості, «облагородженої великою метою добра й любові, істини й краси»: гуманістична концепція педагога / Василь Кремень // Освіта

- України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4–5.
85. **Кузьмінський, А.** Іван Андрійович Зязюн – науковець, філософ–педагог, лицар добра і яскрава особистість / Анатолій Кузьмінський // *Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р.С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського.* – К.; Вінниця, 2008. – С. 160–169.
86. **Кузнєцов, Ю.** 15–років наукової дружби / Юрій Кузнєцов // *Пед. газета.* – 2008. – Листоп. (№11). – С. 4.
Пор участь акад. Івана Зязюна у святковій презентації праць українських вчених : “Філософія освіти” Василя Кременя; X пол.– укр.; укр–пол щорічника “Професійна освіта: педагогіка і психологія”; монографії “Професійна освіта в Польщі та Україні – на тлі перемін”. – фотогр. І. Зязюн у колі польських вчених.
87. **Кузнєцов, Ю.** Секрети польсько–української дружби / Юрій Кузнєцов // *Освіта України.* – 2008. – 18 лист. (№87). – С. 1–3.
Пор виступ акад. Івана Зязюна перед студентами Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської. Наголошено, що І. Зязюн виступив зі своєю темою – педагогічна майстерність, провів майстер–клас – тобто не тільки розповів, а й навчав як це робити. – Фотогр. [І. Зязюн серед членів делегації з України].
88. **Лещенко, М.** Життя за законами педагогіки добра: [до 70–річчя від дня народж. І.А. Зязюна – директора Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України] / Марія Лещенко // *Обдар. дитина.* – 2008. – № 3. – С. 2–4.
89. **Лещенко, М.** Педагогічна майстерність: дискурс у контексті міжнародної педагогічної реальності: [про теорію педагогічної майстерності І. Зязюна / Марія Лещенко // *Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р.С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського.* – К.; Вінниця, 2008. – С. 36–43.
90. **Мацько, Л.** Іван Зязюн: Моя неповторність... від батька–матері, учителів, від самостійного пізнання людської психології / Любов Мацько, Олена Семенов // *Українська література в загальноосвітній школі.* – 2008. – № 3. – С. 12–16.
91. **Мірошник, В.** Іван Зязюн: «справжній учитель – це завжди учень»: [інтерв’ю з директором Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України І. Зязюном] / Записала М. Мірошник // *Дзеркало тижня.* – 2008. – 1 берез. (№ 8). – С. 13.
92. **Моргун, В.** А. Макаренко – О. Захаренко – І. Зязюн : естафета трудової педагогіки добра ХХ–ХХІ століть / Володимир Моргун // *Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України ; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла*

- Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 265–274.
93. **Моргун, В.Ф.** Трудова педагогіка Добра від А.Макаренка до О.Захаренка та І.Зязюна / В.Ф.Моргун // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В.Г.Короленка. – Сер. Пед. науки. – Полтава, 2008. – С. 38–48.
94. **Нещадим, М.** Вельмишановний Іване Андрійовичу! / Микола Нещадим ; [вітання] // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4.
95. **Ничкало, Н.** Філософсько–педагогічні крила Івана Андрійовича / Нелля Ничкало // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4.
96. **Олійник, В.** Грибокошановний Іване Андрійовичу! / Віктор Олійник // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4.
97. **Отич, О.** Краса педагогічної дії академіка Івана Зязюна / Олена Отич // Мистецтво та освіта. – 2008. – № 3. – С. 7–8.
98. **Отич, О.** Фундатор теорії мистецької освіти в Україні : до 61–річниці від дня народження Оксани Рудницької / Олена Отич // Пед. газета. – 2008. – січ. (№1). – С. 5.
- Про доповідь директора Інституту пед. освіти і освіти дорослих АПН України, яка забезпечила науковий рівень засідання. – фотогр.: І. А. Зязюн, О. М. Отич у Президії засідання.
99. **Пашенко, В.** Слово про наставника – і не тільки...: [слово про академіка Івана Зязюна] / Володимир Пашенко // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 5.
100. **Пехота, О.** Проблема педагогічної майстерності у контексті педагогіки розвитку: вчителя, викладача, керівника / Олена Пехота // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 199–205.
101. **Педагогіка добра:** [відеозапис] / Коледж преси та телебачення, ТК ТАК–TV (м. Миколаїв). – Миколаїв: ТК ТАК–TV, 2008. – 1 диск (DVD–video).
102. **Педагогічне кредо Івана Зязюна** / Співроб. Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України // Освіта. – 2008. – 20–27 лют. (№ 8/9). – С. 5. – Фотогр.
103. **Пилипчук, В.** Педагогічний феномен академіка Івана Зязюна – учителя, лідера, ученого, людини / Віталій Пилипчук // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 239–247.
104. **Побірченко, Н.** Проблема вибору першої професії в концепції педагогіки добра І. Зязюна / Неоніла Побірченко // Філософія

- педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р.С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 247–257.
105. **Помиткін, Е. О.** Ідеї соборності особистості у філософсько-психологічній спадщині: [про напрями сучасних уявлень, про людську досконалість в духовних ідеях В. Соловйова, М. Бердяєва, М. Грота, І. Зязюна] / Едуард Помиткін // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р.С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 274–281.
  106. **Про особливості експериментальної роботи** в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України [директор Ін-ту І.А. Зязюн] // Пед. газета. – 2008. – Січ. (№ 1). – С. 2. – Фотогр. з засід. Президії АПН України.
  107. **Радкевич, В.** Гуманістичні аспекти професійного навчання фахівців художнього профілю: [про концепцію української освіти в працях І. Зязюна] / Валентина Радкевич // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 231–238.
  108. **Рибалка, В. В.** Концепція особистості у філософії, психології та педагогіці добра і культури І.А. Зязюна (до 70-річчя з дня народж.) / В.В. Рибалка // ПостМетодика. – 2008. – № 1 (78). – С. 7–14.
  109. **Рибалка, В. В.** Людина в русі [І.А. Зязюну 70 років] / В.В. Рибалка, В.В. Зелюк, С. Ф. Клепко, П. І. Матвієнко, В. Р. Ільченко, І .В. Охріменко // ПостМетодика. – 2008. – № 1 (78): Макаренко і сучасність. – С. 2–3.
  110. **Рибалка, В. В.** Особистість у філософії , психології та педагогіці добра і культури І. А. Зязюна (до 70-річчя з дня народж.) / В. В. Рибалка // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 3 (108). – С. 1–12.
  111. **Рибалка, В. В.** Педагогічні роздуми І. А. Зязюна про культуру та інтелігентність / Валентин Рибалка // Обдарована дитина. – 2008. – № 3. – С. 5–7.
  112. **Рибалка, В. В.** Теорія особистості у філософії, психології та педагогіці добра і культури І. А. Зязюна / Валентин Рибалка // Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2007. – Вип. 3/4. – С 7–37.
  113. **Рибалка, В. В.** Філософсько-педагогічна концепція особистості у педагогіці добра і культури І.А. Зязюна (до 70-річчя з дня народж.) /

Валентин Рибалка // Імідж сучасного педагога. – 2008. – № 1/2 (80/81). – С. 17–24.

114. **Рибалка, В. В.** Філософсько–психологічне розуміння природи особистості у педагогіці добра і культури І. Зязюна / Валентин Рибалка // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр. / [редкол. Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 169–176.
115. **Романовський, О.** Крок у майбутнє: проблеми формування національної еліти (IV Кримські пед. читання) / Олександр Романовський, Світлана Сисиоєва // Пед. газета. – 2008. – Лип. (№7). – С. 4.
Про участь у науковій дискусії академіка АПН України Івана Зязюна на міжнар. наук. конф.: Філософія освіти і формування національної управлінської гуманітарно–технічної еліти (IV Кримські педагогічні читання).
116. **Самодрин, А.** Педагогіка добра Івана Зязюна [до 70–річчя з дня народж.] / Анатолій Самодрин // Імідж сучасного педагога. – 2008. – № 1/2. – С. 25–27.
117. **Семеног, О.** Мовна особистість науковця XXI століття / Любов Мацько, Олена Семеног // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр. / [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 222–230.
118. **Іван Зязюн – директор Ін–ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України, академік АПН України, доктор філос. наук, професор, президент Університету «Львівський Ставропігон» / Сушинський Б.** // Львівський ставропігон : між минувшиною і вічністю : історія Львівського Ставропігону: [у 2 т.] . – Л.: Ставропігон, 2008. – Т. 1. – С. 290 – 302.
119. **Талалуєва, Н. О.** Педагог – гуманіст, вчений / Наталія Талалуєва // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 194–199.
120. **Українсько–польська співпраця – 15 років. Інститут технології і експлуатації у Радомі:** фотоінформація про пол. укр. семінар у Радомі // Проф.–техн. освіта. – 2008. – № 4. – С. 2 обкладинки
На фотогр. І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, В. Г. Кремень в залі засідань семінару.
121. **Усатенко, Т.** Концепросфера парадигми національної освіти академіка І. Зязюна / Тамара Усатенко // Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. пр.; [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України;

Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – С. 205–211.

122. **Хомич, Л.** Змістоутворювальні принципи професійної підготовки вчителя в педагогічній концепції Івана Зязюна : (до ювілею Івана Зязюна та з нагоди 15–річчя Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України) / Лідія Хомич // Рідна шк. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 14–16. – Фотогр. На 2–й с. обкл.: Предизент України Віктор Ющенко вітає директора Ін–ту Івана Зязюна; творча співпраця: ректор НПУ імені М.П. Драгоманова Віктор Андрущенко й Іван Зязюн; наук. діалог: Президент АПН України Василь Кремень й Іван Зязюн; колектив Ін–ту.
123. **Штома, Л. Н.** Життєве кредо – виховання творчої особистості [до 70–річчя з дня народж. І.А. Зязюна] / Л. Н. Штома, ред. журн. «Рідна школа» // Рідна шк. – 2008. – Берез. / квіт. (№ 3/4). – С. 12.
124. **Юрас, І.** Великий українець – філософ і педагог / Ірина Юрас // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 3. – Фотогр.
125. **«Я прошу в Бога одного: часу для добра людям» :** до 70–річчя від дня народж. Івана Зязюна / Колектив Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 5. – З роси і води Вам, шановний Іване Андрійовичу!
126. **Янцова, К.** Педагог не за професією, а в душі: [про директора ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України, дійсного члена АПН України, д–ра філос. наук, професора І. Зязюна] / К. Янцова // Уряд. кур’єр. – 2008. – 4 берез. (№ 42). – С. 9.

127. **Андрущенко, В.** Наш університет. Дорога да Храму...: [до 175-річчя від дня заснування НПУ ім. М. П. Драгоманова] / Віктор Андрущенко. – К.. 2009. – 320 с.
Про Івана Зязюна академіка НАПН України, доктора філос. наук, професора, „глибоку мудрість, високу науковість і щире людську доброту, естетичним ставленням до життя він передає кожному з нас без будь-яких обмежень”. – Фотогр. на С. 16, 283, 304, 317.
128. **Белуха, С.** Лисичанська багатопрофільна гімназія: від школи повного дня – до сучасного закладу корпоративної культури / Світлана Белуха // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 2. – С. 5–16.
Про роль теорії педагогічної майстерності І. А. Зязюна у відточенні педагогічної майстерності викладачів гімназії.
129. **Год, Б.** Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка : історія і сучасність / Борис Год, Олександр Єрмак, Петро Киридон. – [Полтава] : ПДПУ, 2009. – 192 с.
Про І. А. Зязюна – ректора Полтавського пед. інституту (1975–1990 рр.). – С. 77–98, 161 : Фотогр.
130. **Качор, С.** Досягнення і майбутня співпраця педагогів Польщі і України / Станіслав Качор // Освіта України. – 2009. – 19 трав. (№ 37). – С. 2.
Про внесок академіка, професора, директора Інституту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України І. А. Зязюна у розвиток і ефективність співпраці педагогів Польщі та України.
131. **Кремень, В. Г.** Зязюн Іван Андрійович – філософ, педагог і організатор освіти України, доктор філософських наук, професор, дійсний член НАПН України, якого знають і шанують у педагогічному світі / В. Г. Кремень // Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (1944–2009 рр.): біобібліогр. довідник / [уклад.: Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко; за заг. ред. В. П. Андрущенко]. – К., 2009. – С. 15–17 : Фотогр. (Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”).
132. **Моцик, О.** Знання долає кордони: Україні і Польща в освітній сфері / Олександр Моцик // Освіта України. – 2009. – 19 трав. (№ 37). – С. 1–2.
Про участь директора Інституту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України І. А. Зязюна у презентації кількох видань польською мовою українських авторів та їхніх польських колег в Посольстві України у Варшаві 18 жовт. 2008 року.
133. **Наукова співпраця України і Польщі:** [про Міжнар. наук.–практ. конф. під патронатом ЮНЕСКО 22–24 квіт. 2009 “Проблеми освіти у Польщі та в Україні у контексті процесі глобалізації та євроінтеграції”] // Рід. школа. – 2009. – Трав. – черв. (№ 5/6). – 2–а стр. обкл.

Фотогр. 1: Тадеуш Левовицький, Петро Саух, Василь Кремень, Іван Зязюн; фотогр. 5: Мачей Танош та Іван Зязюн у Музеї старожитностей Житомирського держ. ун-ту.

134. **Пані професор:** [про творчий доробок доктора пед. наук., професора, завідувача каф. освітніх технологій, директора Інституту педагогічної освіти Миколаївського держ. університету імені В. О. Сухомлинського Олени Миколаївни Пехоти] / уклад.: І. В. Середа, І. В. Манькусь. – Миколаїв, 2009. – 268 с.

На фотогр.: І. А. Зязюн в складі делегації НАПН України на чолі з Президентом НАПН України Кременем В. Г. на III форумі «Україна–Польща» біля посольства України в Польщі ; дійсний член НАПН України, директор Ін-ту пед освіти і освіти дорослих, професор І. А. Зязюн в гостях на кафедрі освітніх технологій, Миколаїв, трав. 2008 року ; професор Зязюн Іван Андрійович разом з хором викладачів Інституту пед. освіти і освіти дорослих. – Вкладиш між стор. 232–233.

135. **Рапіна, Л. Роль університету в регіональному розвитку** / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7.). – С. 1–2.

Про участь академіка І. Зязюна у виїзному засіданні Президії НАПН України.

Члени Президії НАПН України, Вченої ради Миколаївського держ. ун-ту імені Василя Сухомлинського на наук.–практ. конф.: “Університет як центр організації освітньо–виховного середовища в регіоні”, обговорили питання піднесення ролі університету в сучасному світі: фотогр.: І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Кремень, О. Сухомлинська та ін. члени Президії біля центрального корпусу ун-ту.

136. **Рибалка, В. В. Теорія особистості у філософії, психології та педагогіці добра і культури І. А. Зязюна** / Рибалка В.В. // Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці: навч.–посіб / Валентин Васильович Рибалка ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Одеса, 2009. – С. 393–407.

137. **Сігаєва, Л. Наукова співпраця вчених–педагогів України і Польщі** / Лариса Сігаєва, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 27 травн. – 3 черв.(№21/22). – С. 8–9.; фотоінформація про конф. // Рідна шк. – 2009. – Трав.–черв. (№5/6). – друга сторона обкладинки.

Академік Іван Зязюн наголосив про роль цінностей сучасної освіти, яка є безсумнівною в будові й функціонуванні культури на Міжнар. наук.–практ. конф. під патронатом ЮНЕСКО “Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції”, що проходила на базі Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка.

138. **Солодовник, О. Учитель має підвищувати кваліфікацію щоденно** / Олена Солодовник // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№5). – С. 2.

Директор, дійсний член НАПН України Іван Зязюн розглянув естетичні засади розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності вчителя в післядипломний період на Всеукр. наук. конф. “Розвиток післядипломної педагогічної освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи”, яка проходила в Університеті менеджменту освіти: фотогр.: І. Зязюн, В. Олійник, В. Луговий, В. Семиченко.

139. **Станіславова, Л. Професійне становлення особистості** / Людмила Станіславова // Освіта України. – 2009. – 7 серп. (№ 57–58). – С. 6.
Про участь академіка НАПН України І. А. Зязюна на ювілейному засіданні (10 років) кафедри теорії та методики трудового і професійного навчання Хмельницького нац. ун-ту.
140. **Тарасевич, Н.** Лицар педагогічної майстерності : про видатного ректора і навчителя вчителів Івана Андрійовича Зязюна / Ніна Тарасевич, Лариса Король // Рідний край. – 2009. – № 2. – С. 85–91 : Фотогр. (Ім’я в Україні).
141. **Яцій, О. М.** Теорія особистості у філософії, психології та педагогіці добра і культури І. А. Зязюна / О. М. Яцій // Виховання і культура. – 2009. – № 4 (20). – С. 61–77.

142. **Год, Б.** Іван Зязюн – лауреат премії Антона Макаренка / Борис Год // Освіта України. – 2010. – 26 жовт. (№ 80). – С. 6 : Фотогр.
143. **Гриценко, Н.** Педагогічна майстерність учителя / Ніна Гриценко // Освіта України. – 2010. – 16 берез. (№ 21). – С. 1, 5 : Фотогр.: Іван Зязюн, Віктор Бутник, Василь Козій, Олександр Лавріненко.
Про виступ акад. Івана Зязюна, дійсного члена НАПН України з лекцією “Естетичні засади педагогічної дії ” на семінарі перед педагогами у Переяслав–Хмельницькому ліцеї–інтернаті.
144. **Денисюк, М.** 50 знаменних літ: Тернопільському вищому професійному училищу ресторанного сервісу і торгівлі / Марія Денисюк, Світлана Іщук. – Т.: Терно–граф, 2010. – С. 29, 107.
Про наукову співпрацю професійного закладу з Інститутом пед. освіти і освіти дорослих НАПН України: фотогр.: директор училища Каплун А. В. із Президентом НАПН України Кременем В. Г. і директором Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України І. А. Зязюном під час конф. у м. Варшава. – С. 27.
145. **Коваленко, О.** Освіта в структурі цивілізованих змін : актуальні проблеми : [тема обговорення на заг. Зборах НАПН України] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2010. – 26 листоп. (№ 88). – С. 6.
Про директора Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України Івана Зязюна, який присвятив свій виступ професійній підготовці вчителя, для якого кожна дитина унікальна.
146. **Кутова, О.** Мистецька освіта і педагогіка / Ольга Кутова // Освіта України. – 2010. – 9 лип. (№ 51/52). – С. 5
Про виступ Івана Зязюна на VII Міжнар. пед.–мистец. читаннях пам’яті професора Оксани Рудницької : Фотогр.: Іван Бех, Нелля Ничкало.
147. **Лисакова, І. В.** Сьомі педагогічно–мистецькі читання пам’яті професора Оксани Рудницької / Ірина Лисакова // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 8.
«...Оксана Петрівна у своїх роботах постійно порушувала питання культурологічної підготовки вчителя»... наголосив у своєму виступі акад. Іван Зязюн.
148. **Николаева, Д.** Харьковский политехнический институт : 125 лет истории / Диана Николаева // Европа–Центр. – 2010. – № 28. – С. 262–269.
Про участь акад. Івана Андрійовича Зязюна в урочистих зборах присвяч. святкуванню 125–річчю університету : Фотогр. : Олександр Романовський, Леонід Товажнянський, Іван Зязюн, Валерій Биков.
149. **Посилювати методологічний, науково–методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України:** тези доп. Президента НАПН України Василя Кременя на Загальних звіт. зборах 18 берез. 2010 р. про діяльність академії у 2009 р. та завдання на 2010 р. // Пед. газета. – 2010. – Берез. (№3). – С. 1 – 3.

Про директора–академіка І. А. Зязюна, важливим науковим результатом його діяльності є концепція розвитку педагогічної майстерності вчителя в умовах безперервної освіти. Обґрунтовано методичні засади створення технологічного комплексу підготовки педагога вищої школи. – С. 3

150. **Ткаченко, Л.** Професійна культура фахівця або як подолати кризові явища в системі інженерної освіти / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2010. – 6–13 жовт. (№ 42). – С. 4–5.

Про виступ акад. Івана Зязюна на Міжнар. наук. конф. «Педагогіка вищої школи ХХІ століття та формування національної гуманітарно–технічної освіти», яка відбулася у м. Алушта і присвяч. 125–річчю Нац. техн. ун-ту «Харківський політехнічний інститут»: Фотогр.: Віктор Олійник, Іван Зязюн, Февзі Якубов.

151. **Ткаченко, Л.** Україна–Польща: проблеми підготовки вчителя : триває науковий проект Національної академії педагогічних наук України і Вищої школи педагогічної Спільноти вчителів Польщі у Варшаві / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2010. – 19–26 трав. (№ 24). – С. 6.

Про виступ акад. Івана Зязюна на пленарному засіданні польсько–українського форуму.

За багаторічне співробітництво з польськими вченими в галузі педагогіки проф. освіти акад. Івана Зязюна нагороджено Золотою медаллю Спільноти вчителів Польщі.

2011

152. **Гончаренко, С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник / Семен Гончаренко.**– вид. 2, допов., випр.– Рівне:Волинські обереги, 2011.–552 С.

Про І. А. Зязюна див. С. 186

153. **Каньковський І. Ціннісні компетенції і андрагогічна складова освіти / Ігор Каньковський // Пед. газета.** – 2011. – № 11. – С. 5.

На VI Міжнар. наук.–практ. конф. «Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи», яка проходила 24–26 жовт. 2011 року в Хмельницькому нац. ун–ті Івана Андрійовича Зязюна нагороджено срібною медаллю «Василь Зеньковський» за значний особистий внесок у розвиток філософської науки.

154. **Кращі освітяни 2010 року // Освіта.** – 2011. – 5–12 січ. (№ 1). – С. 4.
За результатом опитування читачів газети «Освіта» з приводу визначення найяскравіших постатей в українській освіті Івана Зязюна, директора Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України за лобіювання ґрунтовної гуманітарної компоненти у підготовці кадрів – визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки «Засвіти вогонь».

155. **Кузьмінський, А. Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття / А.Кузьмінський, О.Біда, Л.Швидка та ін. // Пед. газета.** – 2011. – № 6. – С. 1–3.

Представлена офіційна українська делегація для участі в IV Українсько–польському форумі «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття». Серед членів делегації директор Інституту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України Іван Зязюн.

156. **Рапіна Л. Педагогіка мистецтва і мистецька педагогіка / Лідія Рапіна // Пед. газета.** – 2011. – Січ. (№1). – С 4.

Психолого–педагогічному і соціальному аспектам педагогічної діяльності і педагогічної дії присвятив свій виступ директор Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих Іван Зязюн на VIII Міжнар. педагогічно–мистецьких читаннях пам'яті професора Оксани Рудницької.

157. **Рапіна Л. Педагогіка як мистецтво / Лідія Рапіна // Пед. газета.** – 2011. – Лип. (№7). – С 3.

Викладання у навчальному закладі – це і мистецтво, і наука : сказав директор Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих академік НАПН України Іван Зязюн на IX Міжнар. пед. мистец. читаннях пам'яті Оксани Рудницької.

2012

158. **Дорогі вчителі – учителі, викладачі, вихователі, психологи, педагоги :** [привітання з Днем вчителя] / ред. журн. // Педагогіка толерантності. – 2012. – №1. – С. 12–21

Розповідь про акад. Івана Андрійовича Зазюна, який почав свою наукову творчу діяльність ректором Полтавського пед. ін-ту ім. В. Г. Короленка. : разом з інституцькими викладачами навчав студентів по спец. програмі «Школа юного педагога», створив і ввів на всіх курсах спецкурс «Педагогічна майстерність», створив кафедру педагогічної майстерності, яка працює і тепер. В останні роки він створив 20 центрів «Педагогічної майстерності». У Санкт-Петербурзі і Томську давно працюють Академії «Педагогічної майстерності».

159. **Дубасенюк, О. Проблеми розвитку науково-педагогічних шкіл /** Олександра Дубасенюк // Пед. газета. – 2012. – Жовт. (№ 10). – С.6

Про участь академіка Івана Зазюна у Міжнар. наук. конф. «Становлення і розвиток науково – педагогічних шкіл: проблеми досвід і перспективи», яка відбулася у Житомирському держ. у-ті імені Івана Франка , на якій акцентовано увагу про те, що під керівництвом акад. Івана Зазюна плідно функціонує Українська наукова школа педагогічної майстерності , де розроблено проект Концепції багаторівневої педагогічної освіти в Україні : фотогр. : Стефан Мешальський, Петро Саух, Іван Зазюн.

160. **Моргун , В. Трудовая педагогика добра от Антона Макаренко и Василия Сухомлинского до Александра Захаренко и Ивана Зазюна /** В. Моргун // Воспит. работа в школе . – 2012 . – № 2. – С.109 – 118

161. **Моргун, В. Трудова педагогіка добра від А. Макаренка та В. Сухомлинського до О. Захаренка та І. Зазюна /** Володимир Моргун // Педагогіка толерантності. – 2012. – № 2. – С. 64–75

162. **Нові технології навчання :** наук.–метод. зб. Вип. 71 / Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – К.; Вінниця, 2012. – 296 с.

Інформація про участь І. А. Зязюна в роботі круглого столу : "Світоглядні та методологічні принципи креативності в освітній системі сьогодення" на базі Житомирського держ. ун-т ім. Івана Франка проведеного Академією міжнародного співробітництва з креативної педагогіки, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти. – С. 3

163. **Отич, О. М. На здобуття державної премії України в галузі освіти 2012 р.** / О. М. Отич // Педагогіка і психологія. – 2012. – № 2. – С. 94 – 95.

Науковці Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих НАПН України високо оцінюючи безперечну наукову новизну, освітню важливість, вагоме теоретичне та практичне значення науково–педагогічних праць висунув директора Інститут Івана Андрійовича Зязюна і його авторський колектив на здобуття Державної премії України в галузі освіти 2012 в номінації «Наукові досягнення в галузі освіти».

164. **Дорогі вчителі – учителі, викладачі, вихователі, психологи, педагоги :** [привітання з Днем вчителя] / ред. журн. // Педагогіка толерантності. – 2012. – № 1. – С. 12–21

Розповідь про академіка Івана Андрійовича Зязюна, який почав свою наукову творчу діяльність ректором Полтавського пед. ін-ту ім. В. Г. Короленка. : разом з інституцькими викладачами навчав студентів по спец. програмі «Школа юного педагога», створив і ввів на всіх курсах спецкурс «Педагогічна майстерність», створив кафедру педагогічної майстерності, яка працює і тепер. В останні роки він створив 20 центрів «Педагогічної майстерності». У Санкт–Петербурзі і Томську давно працюють Академії « Педагогічної майстерності».

165. **Флегонтова, Н. Педагогічно- мистецькі читання об'єднують науковців і практиків** / Наталія Флегонтова // Пед. газета . – 2012. – Груд.(№ 12). – С.6

Про виступ акад. Івана Андрійовича Зязюна на X Міжнар. пед.- мистец. читаннях пам'яті професора Оксани Рудницької доп. «Естетичні і психопедагогічні засади педагогічної майстерності» . Читання відбулися 5–6 груд. 2012р. в Ін-ті пед. освіти і освіти дорослих НАПН України .

Хронологічний покажчик праць І. А. Зязюна

1967

166. **Об'єкт і метод соціологічних досліджень:** (матеріали на допомогу лектору) / М. П. Савчук, І. А. Зязюн. – К.: „Знання” Української РСР, 1967. – 47 с.
167. **Особенности эстетического восприятия** // I конф. молодых ученых Приднепровья. – Д., 1967. – С. 11–17.

1968

168. **Особливості становлення і розвитку естетичного сприймання людини:** дис. ... канд. філос. наук: 623 / Зязюн Іван Андрійович; Київ. ун-т імені Т. Г. Шевченка. – К., 1968. – 201 с.
169. **Активный характер эстетического восприятия //** Возрастание активности общественного сознания в период строительства коммунизма: материалы межвуз. науч. конф. – Курск, 1968. – С. 31–39.
170. **Виховання естетичного сприймання:** матеріали на допомогу лектору / І.А. Зязюн, А. С. Канарський. – К.: Знання, 1968. – 52 с.
171. **Виховання навіюванням //** Знання та праця. – 1968. – № 4. – С. 3–12.
172. **Покликання митця //** Мистецтво. – 1968. – № 4. – С. 5–6.
173. **Прогрес культури і проблеми естетичного виховання трудящих //** Етика і естетика: міжвідом. наук. зб. / [відп. ред. В. Ф. Передерій]; Київ. ун-т. – К., 1969. – Вип. 4. – С. 124–131.

1969

174. **Методологічні проблеми теорії естетичного виховання /** І. А. Зязюн // Матеріали респ. наук. конф. – Донецьк, 1969. – С. 41–47.
175. **Навіювання? Так!:** [Форми естет. навіювання та їх вплив на свідомість людини] / І. Зязюн, М. Савчук // Людина і світ. – 1969. – № 7. – С. 39–41.
176. **Предмет теорії естетичного виховання //** Етика і естетика: міжвід. наук зб. / [відп. ред. В. Ф. Передерій]. – К., 1969. – Вип. 5. – С. 54–61.
177. **Про сугестивний принцип мистецтва //** Етика і естетика: міжвідом. наук. зб. / [відп. ред. В. Ф. Передерій]. – К., 1969. – Вип. 6. – С. 82–87.
178. **Формування естетичного ідеалу сучасника /** А. С. Канарський, І. А. Зязюн // Духовний світ молодого радянської людини: [монографія]. – К., 1969. – С. 150–160.

1970

179. **Дидактичний аспект виховання естетичних почуттів //** Етика і естетика: міжвідом. наук. зб. / [відп. ред. В. Ф. Передерій]; Київ. ун-т. – К., 1970. – Вип. 7. – С. 82–88.
180. **Значення естетичного фактору у формуванні комуністичного світогляду //** Етика і естетика: міжвідом. наук. зб. / [відп. ред. В. Ф. Передерій]; Київ. ун-т. – К., 1970. – Вип. 8. – С. 50–56.

1971

181. **Говорять анкети глядача** / В. Кудін, І. Зязюн // Культура і життя. – 1971. – № 41. – С. 3.
182. **Лаборатория научной организации творческих процессов** // Экономика и организация театра / [отв. ред. А. Юфит]. – Л., 1971. – С. 76–82.
183. **Методолічні проблеми теорії естетичного виховання** // Естетичні проблеми сучасності: [зб. наук. ст.]. – К., 1971. – С. 143–148.
184. **Сумісність суб'єкта і об'єкта в процесі естетичного виховання** // Етика і естетика : міжвід. наук. зб. / [відп. ред. В. О. Кудін] ; Київ. ун-т. – К., 1971. – Вип. 9. – С. 120–127.

1972

185. **Комунізм і естетичний розвиток особи.** – К.: Мистецтво, 1972. – 172 с.
186. **Соціологія взаємин театру і глядача** / І. А. Зязюн, В. О. Кудін // Етика і естетика: міжвід. наук. зб. / [відп. ред. В. О. Кудін] ; Київ. ун-т. – К., 1972. – Вип. 11. – С. 51–65.

1973

187. **Критика буржуазних концепцій виховання людини** // Етика і естетика: міжвідом. наук. зб. / [відп. ред. В. О. Кудін] ; Київ. ун-т. – К., 1973. – Вип. 14. – С. 3–19.

1974

188. **Морально–естетичні основи формування комуністичного світогляду студентів:** монографія / [кол. авт.: Л.Т. Бабій, Л. С. Горбатова, І. А. Зязюн]. – К.: Вища шк., 1974. – 192 с.
189. **Эстетический опыт и коммунистические убеждения личности** // Эстетическое воспитание молодежи в современных условиях: тез. докл. и выступлений на Всесоюз. науч. конф. „Ленин и молодежь” / [под ред. М. Ф. Овсянникова]. – М., 1974. – С. 53–56.

1975

190. **Место эстетического воспитания в педагогике высшей школы:** метод. рек. / И. А. Зязюн. – К.: Вища шк., 1975. – 24 с.
191. **ВУЗ и эстетическое воспитание молодежи:** метод. рек. / И. А. Зязюн, В. А. Кудин. – К.: Вища шк., 1975. – 43 с.

1976

192. **Естетичне виховання у вищих навчальних закладах** / [кол. авт.: І. А. Зязюн та ін.; редкол.: В. Ф. Передерій (відп. ред.), В. О. Кудін... І. А. Зязюн та ін.] – К.: Вища шк., 1976. – 207 с.
193. **Естетичний досвід особи: формування і сфери вияву.** – К.: Вища шк., 1976. – 174 с.
194. **Диагностика актерских способностей** // Актуальные проблемы экономики, организации и социологии театра: тез. науч.–практ. конф. – К., 1976. – С. 77–81.
195. **Естетичне почуття в структурі переконань** // Філософська думка. – 1976. – № 2. – С. 77–84.
196. **А. В. Луначарський про теоретичні проблеми естетичного виховання** // Тези міжвуз. наук.–теорет. конф., присвяч. 100-річчю з дня народж. А. В. Луначарського / Полтавський пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1976. – С. 15–15.
197. **Ред.: Естетичне виховання у вищих навчальних закладах** / авт. колектив: І. А. Зязюн, В. Ф. Передерій ; редкол.: В. Ф. Передерій (відп. ред.), І. А. Зязюн; В. О. Кудін. – К.: Вища шк., 1976. – 207 с. – Член редкол.

1977

198. **Коммунистическое воспитание студентов: монография** / [кол. авт.: В. Г. Антоненко, В. П. Агафонов, И. А. Зязюн]. – К.: Вища шк., 1977. – 231 с.
199. **Формирование и сферы проявления эстетического опыта личности:** дис... д-ра филос. наук: 09.00.04 / Зязюн Иван Андреевич; Киев. гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – К., 1976. – 285 с.
200. **Дбаючи про комплексне виховання студентів** // Рідна шк. – 1977. – № 10. – С. 82–85.
201. **Приймай, школо, поповнення** // Рад. освіта. – 1977. – 31 серп. (№ 70). – С. 2.

1978

202. **А. С. Макаренко об эстетическом чувстве как важнейшем средстве коммунистического воспитания** // А. С. Макаренко – педагог, писатель: тез. респ. науч. конф. „Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания”, посвящ. 90-летию со дня рожд. выдающегося советского педагога и писателя, 2–3 марта 1978 г. / М-во просвещения Украинской ССР, Сумской гос. пед. ин-т им. А. С. Макаренко. – Сумы, 1978. – С. 22–24.

203. **В.А. Сухомлинский о задачах и путях формирования коммунистического мировоззрения** // В.А. Сухомлинский и современная школа: тез. докл. науч. практ. конф., 25–27 сентяб. 1978 г. / Кировоград. гос. пед. ин-т им. А. С. Пушкина. – Кировоград, 1978. – С. 47–48.
204. **В. Г. Короленко об эстетических принципах художественного метода** // Тез. докл. короленковских чтений, посвящ. 125-летию со дня рожд. В. Г. Короленко / М-во просвещения УССР, Полтав. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1978. – С. 5–6.
205. **Искусство доброго сердца** / И. Зязюн, Е. Родчанин // Советская Россия. – 1978. – 28 сент. (№ 223). – С. 2.
206. **Провісник комуністичної доби** (до 60-річчя з дня опублікування праці В. І. Леніна „Держава і революція”) // Зоря Полтавщини. – 1978. – 1 квіт. – С. 2.
207. **Эстетическое чувство в системе категорий эстетики** // Эстетические категории в литературоведческом и искусствоведческом анализе: тез. докл. Всесоюз. науч. конф., октябрь 1978 г. / М-во культуры СССР. Днепропетровский ордена Трудового Красного Знамени гос. ун-т имени 300-летия воссоединения Украины с Россией. – Д., 1978. – С. 19–21.

1979

208. **Радянський спосіб життя і розвиток театрального мистецтва** / І. А. Зязюн, Е. Г. Родчанин. – К.: Знання, 1979. – 63 с.
209. **Образ жизни и современное идеологическое противоборство социальных систем** // Этика и эстетика: респ. межвед. науч. сб. / [отв. ред. В. А. Кудин]. – К., 1979. – Вип. 22. – С. 14–29.
210. **Раздумья о мастерстве. Комплексный подход к воспитанию молодежи** // Правда Украины. – 1979. – 11 сент. (№ 208). – С. 2.
211. **Соціальна відповідальність: наукові аспекти** / І. Зязюн, В. Пащенко // Рад. освіта. – 1979. – 26 груд. (№ 103). – С. 2.
212. **Эстетическое чувство в системе педагогического мастерства учителя** // Улучшение качества подготовки педагогических кадров и повышение уровня идейно-политического воспитания студенческой молодежи в свете решений XXV съезда КПСС: тез. респ. науч. конф., 12–14 нояб. 1979 г. / Харьков. гос. пед. ин-т им. Г. С. Сковороды. – Х., 1979. – С. 201–202.

1980

213. **Морально-естетичні погляди В.О. Сухомлинського.** – К.: Знання, 1980. – 48 с. – (Сер. VII „Педагогічна”; № 11).

214. **Основы педагогического мастерства:** программа спецкурса / [И. А. Зязюн, Т. И. Гавакова, Н. Н. Тарасевич и др.] ; Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1980. – 41 с.
215. **Антигуманная сущность в современной буржуазной художественной культуре** // Вопросы общественных наук: респ. межведомств. науч. сб.– К., 1980. – Вып. 43. – С. 93–99.
216. **Развитие Ленинского принципа партийности искусства XXIV и XXV съездами КПСС** // Этика и эстетика: респ. межведомств. науч. сб. / [отв. ред. В. А. Кудин]. – К., 1980. – Вып. 23. – С. 13–21.
217. **Складові учительського таланту** // Рад. освіта. – 1980. – 20 лют. (№ 14). – С. 2.
218. **Социальная значимость педагогического мастерства** // Совершенствование педагогического мастерства преподавателей вузов: тез. докл. и сообщений обл. науч.–практ. конф. / М-во просвещения УССР, Полтав. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1980. – С. 5–6.
219. **Что значит быть учителем:** [комплексный подход к воспитанию молодежи] // Правда Украины. – 1980. – 29 авг. (№ 198). – С. 2.
220. **Ред.: Методичні рекомендації вчителям по проведенню політико-виховної роботи в сільських загальноосвітніх школах** / М-во освіти УРСР, Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1980. – 38 с. – Заг. ред.

1981

221. **Нариси історії Полтавської обласної партійної організації** / [авт. кол.: Л. С. Волошко, С. У. Гончаренко... І. А. Зязюн та ін.; редкол.: І. Ю. Горобець (голова), М. П. Денисовець, І. А. Зязюн та ін.]. – Х.: Прапор, 1981. – 327 с.
222. **Школа юного педагога:** программа факультатива для учащихся школ / Полтавский гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка, Полтав. обл. отд-ние пед. о-ва УССР. – Полтава, 1981. – 59 с.
223. **Безмежне поле** // Рад. Україна. – 1981. – 10 берез. (№ 59). – С. 3: [фотогр. автора].
224. **Вчити педагогічної майстерності:** [розповідь ректора Полтав. пед. ін-ту ім. В. Г. Короленка] // Рад. шк. – 1981. – № 6. – С. 5–6.
225. **Естетична культура розвинутого соціалізму:** теоретичні питання // Соціалістична культура. – 1981. – № 1. – С. 12–13.
226. **Життєдайне джерело щастя** // Комсомолец Полтавщини. – 1981. – 1 сент. (№ 105). – С. 2.

227. **Занепад сучасної буржуазної естетичної культури** // Соціалістична культура. – 1981. – № 3. – С. 10–11.
228. **Ідеологічна діяльність КПРС** // Зоря Полтавщини. – 1981. – 6 січ. (№ 4). – С. 2.
229. **Моєму колезі – молодому вчителю:** [роздуми про сучасного вчителя] // Почат. шк. – 1981. – № 10. – С. 3–7.
230. **Морально–естетические факторы педагогического опыта** // Вопросы освоения педагогического опыта: тез. док. и сообщений обл. науч. практ. конф. / отв. за вып. И. А. Зязюн ; М–во просвещения УССР, Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1981. – С. 10–11.
231. **Педагогічне мистецтво з погляду театрального** // Рад. школа. – 1981. – № 9. – С. 10–19.
232. **Підхід комплексний (педагогіка вищої школи)** // Рад. освіта. – 1981. – 18 берез. (№ 22). – С. 2.
233. **Помочь найти себя** (к августовским совещаниям учителей) // Правда Украины. – 1981. – 16 авг. (№ 187). – С. 2.
234. **Самая творческая профессия** // Советская культура. – 1981. – 16 июня (№ 48). – С. 3.
235. **Совершенствовать работу научно–методических советов** / И. Роговой, И. Зязюн // Слово лектора. – 1981. – № 8. – С. 23–25.
236. **Структура виховного процесу і його особливості** // Філософська думка. – 1981. – № 1. – С. 37–45.
237. **Учитель нашего завтра** // Учит. газета. – 1981. – 11 июня (№ 70). – С. 3.
238. **Формирование творческих способностей личности в трудовом коллективе** // Морально–эстетические проблемы творчества: монография / [рук. авт. кол. Л. И. Левчук]. – К., 1981. – С. 64–79.
239. **Що таке Радянська влада?** // Зоря Полтавщини. – 1981. – 6 листоп. (№ 256). – С. 2–3.
240. **Яким бути педагогу:** [навч.–вихов. робота у Полтав. пед. ін–ті ім. В. Г. Короленка] // Партійний комітет і школа / [відп. ред. В.В. Усенко]. – К., 1981. – С. 169–178.
241. **Ред.: Нариси історії Полтавської обласної партійної організації.** – Член редкол. – Див. № 221.

1982

242. **Основы педагогического мастерства:** метод. рек. к практ. занятиям для студ. II курса / [И.А. Зязюн, Г.В. Брагина, Т.И. Гавакова и др.] ; Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1982. – 111 с.
243. **Земля и люди в философском осмыслении Н. В. Гоголя** // Тез. докл. I гоголевских чтений / [отв. за вып. И. А. Зязюн]. – Полтава, 1982. – С. 4–6.

244. **Методологические вопросы формирования мировоззрения учителя биологии** // Формирование личности учителя биологии в процессе высшего педагогического образования: тез. всесоюз. конф., май 1982 г / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1982. – С. 6–9.
245. **Мировоззрение как идеологическое состояние сознания** // Духовная культура развитого социализма и формирование коммунистического мировоззрения: тез. межвуз. науч.–практ. конф., посвящ. 60–летию образования СССР / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1982. – С. 6–8.
246. **Нравственное възпитание на личността в социалистическото общество** // Ролята на устна пропаганда за нравственото възпитание на младежта. – Велико Търново, 1982. – С. 17–34.
247. **Об'єкт дослідження – Ленінські засади критики** // Зоря Полтавщини. – 1982. – 9 жовт. (№ 232). – С. 3.
248. **Словесное действие – важнейшее звено педагогического творчества** // Мастерство устного выступления: тез. докл. обл. науч.–практ. конф. / [отв. за вып. И. А. Зязюн]; Полтав. гос. пед. ин-т, ім. В. Г. Короленко. – Полтава, 1982. – С. 18–19.
249. **Талант учителя** // Советская Россия. – 1982. – 11 марта (№ 58). – С. 2.
250. **Трудовий колектив – основна ланка народногосподарського комплексу** // Філософ. думка. – 1982. – № 3. – С. 118–119. – Рец. на кн.: Солдатов В.І. Трудовий колектив соціалістичного суспільства: монографія / В. І. Солдатов. – К.: Політвидав України, 1980. – 120 с.
251. **Ред.: Мастерство устного выступления:** тез. докл. обл. науч.–практ. конф. / Полтавский гос. пед. ин-т; отв. за вып. И. А. Зязюн, И. И. Деревянко, Е. А. Сазонова. – Полтава, 1982. – 166 с.
252. **Ред.: Родчанин Е. Г. Научное и художественное познание истины** / Е. Г. Родчанин; под общ. ред. И. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1982. – 124 с. – Общ. ред.

1983

253. **Методические указания к практическим занятиям для студентов III курса по спецкурсу «Основы педагогического мастерства»** / И. А. Зязюн, Г. В. Брагина. – Полтава: ППИ, 1983. – Ч. 1. – 1983.– 60 с.
254. **Методические указания к практическим занятиям для студентов III курса по спецкурсу «Основы педагогического мастерства».** / И. А. Зязюн, Е. А. Колинко. – Полтава: ППИ, 1983. – Ч. 2. – 1983. – 72 с.

255. **Основы педагогического мастерства: программа факультатива для учащихся 7–10 кл. «Юный педагог»** / И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос. – Полтава: ППИ, 1983. – 51 с.
256. **Основы педагогического мастерства: программы пед. институтов** / И. А. Зязюн, Т. И. Гавакова. – М.: Педагогика, 1983. – 89 с.
257. **Экспериментальная программа «Учитель» («школа – педвуз – школа»)** : метод. письмо. – Полтава: ППИ, 1983. – 17 с.
258. **Великий гуманіст (до 95–річчя з дня народж. А. С. Макаренка)** // Зоря Полтавщини. – 1983. – 12 берез. (№ 59). – С. 2.
259. **Моральные и эстетические факторы интернационалистических убеждений советской молодежи** // Великая сила братского единства: материалы респ. науч. конф., посвящ. 60–летию образования СССР. – К., 1983. – С. 233–236.
260. **Нравственото възпитание на личността в социалистическото общество** // Лекционна пропаганда. – 1983. – №5. – С. 48–58.
261. **Основи педагогічної майстерності: програма для пед. вузів** / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.] ; Полтавський держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1983. – С. 6–8.
262. **Педагогическое мастерство как средство обратной связи со студенческой аудиторией** // Актуальные проблемы повышения педагогического мастерства преподавателей–обществоведов: тез. межвуз. науч.–метод. конф. / Ун–т марксизма–ленинизма Полтав. Обкома компартии Украины. Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1983. – С. 6–8.
263. **В. А. Сухомлинский о радости творчества как основе педагогического мастерства** // Творческое использование идей А. С. Макаренка и В. А. Сухомлинского в формировании педагогического мастерства: тез. межвуз. науч.–практ. конф., посвящ. 95–летию со дня рожд. А. С. Макаренка и 65–летию со дня рожд. В. А. Сухомлинского / [отв. за вып. В. Е. Лобурец] ; М–во просвещения УССР, Полтав. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1983. – С. 7–9.
264. **Ред.: Актуальные проблемы повышения педагогического мастерства преподавателей – обществоведов: тез. межвуз. науч.–метод. конф.** / Ун–т марксизма–ленинизма Полтав. обкома компартии Украины. Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1983. – 195 с.

1984

265. **Программа факультатива для учащихся 7–10 классов «Юный педагог»** / Гомельский обл. отдел нар. образования, Гомельский обл. совет пед. об–ва БССР. – Гомель, 1984. – 51 с.

266. **Дети и вещи** // Правда Украины. – 1984. – 13 июля. – С. 2.– (Реформа школы – дело всенародное)
267. **Как учить учителя?** // Комсомольское знамя. – 1984. – 23 марта. – С. 2.
268. **Кому быть учителем?** // Правда Украины. – 1984. – 31 мая. – С. 2. – (Реформа школы – дело всенародное).
269. **Лекційну пропаганду – на рівень сучасних вимог** / І. Зязюн, І. Прищепа // Зоря Полтавщини. – 1984. – 17 січ. (№ 14). – С. 2–3.
270. **О принципах театральной эстетики Н. В. Гоголя** // Тез. докл. II гоголевских чтений, посвящ. 175-летию со дня рожд. писателя / М-во просвещения УССР, Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1984. – С. 4–6.
271. **Основы педагогического мастерства: программа** // Программы педагогических институтов. – М., 1984. – Сб. № 2. – С. 37–54.
272. **Посилюємо методичну спрямованість** // Трибуна лектора. – 1984. – № 11. – С. 27–29.
273. **Социально–политическое значение Полтавской битвы** // Тез. докл. и сообщений науч. конф., посвящ. 275-летию Полтавской битвы, 26–27 июня 1984 г. / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. Гос. историко–культурный заповедник «Поле Полтавской битвы». – Полтава, 1984. – С. 6–8.
274. **Талант учительства** // Правда. – 1984. – 3 декаб. – С. 3. – (Реформа школы – дело всенародное).
275. **Театральна естетика М. В. Гоголя** // Зоря Полтавщини. – 1984. – 24 берез. (№ 70). – С. 2.
276. **Философско–эстетические взгляды Гоголя** // Венок Н. В. Гоголю. – Х., 1984. – С. 125–129.
277. **Эксперимент под названием «Учитель»** // Труд. – 1984. – 26 февр. – С. 3.
278. **Элементы актерского и режиссерского мастерства в педагогической деятельности** // Основы педагогического мастерства: метод. указания к занятиям для студ. IV курса по спецкурсу. – Полтава, 1984. – С. 42–57.
279. **„Я – завжди учень...“: (діалог ректора Полтавського пед. ін-та д-ра філос. наук, проф. Івана Андрійовича Зязюна і дир. Полтавської серед. школи № 28, відмінника народної освіти Анатолія Івановича Коваленка)** // Молодь України. – 1984. – 15 січ. – С. 2.

1985

280. **Учитель: экспериментальная целевая программа «школа – педвуз – школа»** / Рук. И. А. Зязюн. – Полтава, 1985. – 41 с.

281. **Формирование коммунистического мировоззрения молодежи:** [монография]. – Х.: Вища шк., 1985. – 181 с.
Из содерж.: Формирование коммунистических убеждений с помощью средств искусства. – С. 101–114; Личность учителя в социалистическом обществе и пути повышения эффективности его труда. – С. 132–142; Педагогическое мастерство учителя – необходимое условие формирования коммунистических убеждений молодежи. – С. 142–157.
282. **Вчити на вчителя (думка вченого)** // Рад. Україна. – 1985. – 29 трав. – С. 3. – (Школа: кроки реформи).
283. **Канадські зустрічі** // Зоря Полтавщини. – 1985. – 19 трав. – С. 3.
284. **Не обороняйтесь, а наступати** // Зоря Полтавщини. – 1985. – 19 берез. (№ 65). – С. 2–3.
285. **Уроки мужності** // Сільські вісті. – 1985. – 9 лип. – С. 3.
286. **Ценное содержание научного атеизма** / И.А. Зязюн, В.А. Пащенко // Атеизм и духовная культура / под общ. ред. В. А. Зоца. – К., 1985. – С. 236–260.
287. **Ред.: Формирование коммунистического мировоззрения молодежи:** монография. – Х.: Вища шк., 1985. – 181 с. – Общ. ред.

1986

288. **Культура духовных запросов личности: формирование культурных запросов трудящихся при социализме:** монография / под общ. ред. В. А. Кудина. – К.: Вища шк., 1986. – 207 с.
289. **Високе покликання, висока відповідальність:** [підготовка майбутніх учителів в Полтав. пед. ін-ті] // Дошкіл. виховання. – 1986. – № 2. – С. 12–13.
290. **Давайте попробуем?** / И. Зязюн, Н. Лебедик, В. Моргун, Н. Тарасевич // Учит. газета. – 1986. – 24 июня (№ 75). – С. 3.
291. **Идеи А. С. Макаренко в экспериментальной целевой программе «Учитель» Полтавского педагогического института** // А.С. Макаренко и Полтавщина: тез. докл. и сообщений обл. науч.–практ. конф. / [отв. за вып. В.Е. Лобурец] ; Полтав. гос. пед. ин-т им. В.Г. Короленка. – Полтава, 1986. – С. 10–12.
292. **Методологическое обоснование экспериментальной целевой программы «Учитель»** // Пути совершенствования психолого–педагогической подготовки учителя в свете основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы: тез. докл. и выступлений на Всесоюзн. науч.–практ. конф. / [под общ. ред. И. А. Зязюна, В.К. Розова, Л.И. Рувинского] ; М–во просвещения УССР. Полтав. гос. пед. ин-т им. В.Г. Короленка. – Полтава, 1986. – С. 10–13.

293. **Народний учитель у соціалістичному суспільстві** // Рад. школа. – 1986. – № 1. – С. 12–19.
294. **Педагогическое мастерство преподавателя – обществоведа как комплекс его личностных свойств и умений** // Вопросы общественных наук: межведомств. науч. сб. / Гос. ун-т им. Т.Г. Шевченко. – К., 1986. – Вып. 68. – С. 27–32.
295. **Почему отстал пединститут?** // Правда Украины. – 1986. – 4 нояб. – С. 2. – (Высшая школа – время перемен).
296. **Составные педагогического таланта** // Рус. яз. и лит. в сред. учеб. заведениях УССР. – 1986. – № 2. – С. 10–13.
297. **Только вместе** // Рабочая газета. – 1986. – 13 июня. – С. 3. – (Высшая шк.: на новые рубежи).
298. **Шукаємо вчителя за партою** // Рад. Україна. – 1986. – 25 черв. (№ 144). – С. 2.

1987

299. **Основы педагогического мастерства:** учеб. пособие для студ. пед. институтов / [И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Т. И. Гавакова и др.]. – К.: Вища шк., 1987. – 207 с. – Библиогр.: с. 201–206.
- Из содерж.:* Предисловие. – С. 3–7; Гл. 5: Взаимосвязь школьной и театральной педагогики в решении проблемы мастерства учителя. – С. 82–96.
300. **Роль памятников истории и культуры в формировании мировоззренческих убеждений трудящихся** / И.А. Зязюн, В.Е. Лобурец // Историко-культурное наследие Полтавщины: сб. статей. – К., 1987. – С. 23–31.
301. **Социальные функции учителя** // Ориентация молодежи на педагогическую профессию: тез. Полтав. обл. науч.-практ. конф. / М-во просвещения УССР, Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1987. – С. 8–10.
302. **Ред.: Методические рекомендации для преподавателей и студентов по основам педагогического мастерства к практическим занятиям на первом курсе** (Темы: «Мастерство А.С.Макаренко и В.А. Сухомлинского в решении педагогических задач»; «Самовоспитание – путь формирования педагогического мастерства») / М-во просвещения УССР, Полтав. гос. пед. ин-т им. В.Г. Короленко. – Полтава, 1987. – 34 с. – Отв. за выпуск.
303. **Ред.: Основы педагогического мастерства:** учеб. пособ. для студ. пед. ин-тов. – Див. № 298.

1988

304. **Основы педагогического мастерства:** программа для пединститутов / [Г. В. Брагина, Л. В. Крамущенко, И. Ф. Кривонос и др.; отв. за вып.

- И. А. Зязюн] ; Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – М., 1988. – 53 с.
305. **Учитель, которого ждут:** из опыта работы Полтавского пединститута им. В. Г. Короленко / [И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Н. П. Лебедик, В. Е. Лобурец, В. Ф. Моргун, Н. Н. Тарасевич] ; под. ред. И. А. Зязюна. – М.: Педагогика, 1988. – 152 с. – (Пед. поиск: опыт, проблемы, находки).
306. **Великий гуманіст ХХ століття:** [до 100-річчя з дня народж. А. С. Макаренка] // Знання та праця. – 1988. – № 3. – С. 12–13.
307. **Вуз, наука, експеримент** // Учитель, которого ждут: из опыта работы Полтавского пединститута им. В. Г. Короленко. – М., 1988. – С. 25–39.
308. **Об истоках философско-педагогических воззрений В. А. Сухомлинского** / Е. Г. Родчанин, И. А. Зязюн // Советская педагогика. – 1988. – № 10. – С. 98–103.
309. **Пізнай свою необхідність у праці, твореній тобою, і, виходячи із зробленого, проєктуй майбутнє:** [бесіда з головою Полтав. обл. орг. т-ва «Знання» І. А. Зязюном] / Записала В. І. Бойко // Трибуна лектора. – 1988. – № 6. – С. 3–5.
310. **Свет таланта:** (к 100-летию со дня рожд. А. С. Макаренко) // Правда Украины. – 1988. – 13 марта. – С. 2.
311. **Сияющее золото таланта:** (к столетию со дня рожд. А. С. Макаренко) // Учит. газета. – 1988. – 10 марта. – С. 2.
312. **Спрос на личность** // Правда. – 1988. – 28 июня. – С. 3.
313. **Творческое наследие А. С. Макаренко и концепция многомерности формирования личности учителя в программе «Учитель»** // Творческое наследие А. С. Макаренко и совершенствование подготовки пед. кадров: тез. докл. и выступлений на Всесоюз. науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. А. С. Макаренко / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1988. – С. 17–20.
314. **Учитель на все времена:** [об А. С. Макаренко и осмыслении его творческого наследия] // Коммунист. – 1988. – № 5. – С. 82–90.
315. **Школа в Японії:** (з далекої подорожі повернувшись) // Зоря Полтавщини. – 1988. – 5 берез. – С. 3.
316. **Ред.: Программа факультатива для учащихся 7–10 кл. «Юный педагог»** / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1988. – 72 с. – Глав. ред.
317. **Ред.: Творческое наследие А. С. Макаренко и совершенствование подготовки пед. кадров:** тез. докл. и выступлений на Всесоюз. науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. А. С. Макаренко / Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко. – М., 1988. – 367 с. – Общ. ред.

318. **Ред.: Учитель, которого ждут:** из опыта работы Полтавского пединститута им. В. Г. Короленко. – М.: Педагогика, 1988. – 152 с. – (Пед. поиск: опыт, проблемы, находки). – Общ. ред.

1989

319. **Основы педагогического мастерства:** учеб. пособие для пед. спец. вузов / [И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Н. Н. Тарасевич и др.; под ред. И. А. Зязюна]. – М.: Просвещение, 1989. – 302 с.
Из содерж.: Предисловие. – С. 3–5; Гл. 1, § 2: Пути формирования и реализации педагогического мастерства. – С. 18–27; Гл. 2, § 1: Общее и отличительное в театральном искусстве. – С. 50–60; Занятие 7: Элементы актерского и режиссерского мастерства в педагогической деятельности. – С. 73–78.
320. **Формування особистості радянського вчителя.** – К.: Знання, 1989. – 47 с.
321. **Целевая программа «Учитель сельской школы: подготовка, повышение квалификации, переподготовка»** / [И.А. Зязюн (науч. рук.), Е. П. Белозерцев, А. С. Мельниченко, В. Ф. Моргун] ; Полтавский гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1989. – 41 с.
322. **Опытно–экспериментальная работа по программе «Учитель» в Полтавском пединституте** // Методология и методы современных педагогических исследований: тез. докл. и выступлений на XIII советско–немец. семинаре молодых ученых и аспирантов АПН СССР и АПН ГДР / АПН СССР, Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – М., 1989. – С. 6–9.
323. **С мыслью о будущем:** [филос. видение мира Н. В. Гоголя] // Вінок М. В. Гоголю: Гоголь і час. – Х., 1989. – С. 146–149.
324. **Світова слава Тараса Шевченка** // Т.Г. Шевченко і Полтавщина: тези доп. та повідомлень обл. ювілейн. наук. конф., присвяч. 175–річчю з дня народж. Т.Г. Шевченка / Полтав. держ. пед. ін–т В.Г. Короленка. – Полтава, 1989. – С. 3–5.
325. **Ред.: Методология и методы современных педагогических исследований:** тез. докл.: [для обсуждения на XII двусторон. семинаре молодых ученых и аспирантов АПН СССР и АПН ГДР]. Ч. 2 / АПН СССР, Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – М., 1989. – 172 с. – Член редкол.
326. **Ред.: Основы педагогического мастерства:** учеб. пособ. для пед. спец. учебных заведений. – Див. № 318. – Ред.
327. **Ред.: Тайны педагогического искусства:** [публ. курса «Основы педагогического мастерства»] / под. ред. И. А. Зязюна ; Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко // Нар. образование. – 1989. – № 12. – С. 99–105. – Початок. Продовж. див. № 331.

1990

328. **Учитель: експериментальна целева програма «Школа – педвуз– школа»:** метод. письмо / Полтав. гос. пед. ин–т им. В.Г. Короленко. – Полтава, 1990. – 51 с.
329. **Естетична транспекція в освіті і вихованні** // Формирование нравственной и эстетической культуры учащейся молодежи в условиях обновления социализма: тез. докл. обл. науч.–практ. конф. / Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1990. – С. 3–5.
330. „... **У мені кожен вчитель побачить свого захисника**” / [Інтерв'ю] / Бесіду вів В. Логвин // Рад. освіта. – 1990. – 31 серп. (№ 70). – С. 1–2.
331. **Ред.: Психолого–педагогические основы подготовки современного учителя:** метод. рек. для преподавателей пед. вузов. – К.; Полтава, 1990. – 92 с. – Ред.
332. **Ред.: Тайны педагогического искусства:** [публ. курса «Основы педагогического мастерства»] / под. ред И. А. Зязюна ; Полтав. гос. пед. ин–т им. В.Г. Короленко // Нар. образование. – 1990. – № 1. – С. 68–172; № 3. – С. 62–68; № 4. – С. 88–91; № 6. – С. 38–45; № 8. – С. 80–85; № 10. – С. 70–76; № 11. – С. 85–88. – Початок див. № 331.
Содерж.: Учимся говорить. – Если хочешь научись. – «То же слово, да иначе молви». – Культура общения учителя. – Педагогический такт. – Мастерство воспитателя. – Мастерство учителя на уроке.
333. **Ред.: Формирование нравственной и эстетической культуры учащейся молодежи в условиях обновления социализма:** тез. докл. обл. науч.–практ. конф. – Полтава: [Б. и.], 1990. – 183 с. – Член редкол.

1991

334. **Гуманист. Мыслитель. Педагог:** об идеалах В.А. Сухомлинского / Е. Г. Родчанин, И. А. Зязюн. – М.: Педагогика, 1991. – 109 с.
335. **Від школи готових відповідей – до школи вибору** // Рад. Україна. – 1991. – 19 квіт. – С. 3
336. **Експромт–інтерв'ю :** [прогноз на наступний рік] / І. Юхновський, І. Зязюн, В. Пархоменко // Освіта. – 1991. – 1 січ. (№ 1). – С. 1.
337. **Новий суспільствознавчий курс :** [про інтегров. курс „Людина і суспільство” для серед. навч. закл.] // Трибуна. – 1991. – № 11. – С. 20–21.
338. **Педагогічна освіта в сучасних умовах** // Вища і середня педагогічна освіта: респ. наук.–метод. зб. / М–во нар. освіти України. – К., 1991. – Вип. 15. – С. 3–9.

339. **Развитие чувственной сферы учителя – важный элемент становления его мастерства** // Проблемы освоения театральной педагогики в профессионально–педагогической подготовке будущего учителя: материалы Всесоюз. науч.–практ. конф. / М–во культуры СССР, М–во нар. образования УССР, Полтав. гос. пед. ин–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 1991. – С. 5–8.
340. **Світло вересня, світло знань:** [про стан і перспективи розв. нар. освіти в Україні] // Рад. Україна. – 1991. – 31 серп. – С. 2.
341. **Социальная зрелость и педагогическое мастерство будущего учителя** / И. А. Зязюн, Н. П. Лебедик // Советская педагогика. – 1991. – № 6. – С. 74–78.
342. **Школа: новий етап:** [інтерв'ю з міністром нар. освіти України І. А. Зязюном] / Інтерв'ю вів В. Логвин // Освіта. – 1991. – 30 серп. (№ 63). – С. 1–2.
343. **Ред.: Вища і середня педагогічна освіта:** республік. наук.–метод. зб. Вип. 15 / М–во народної освіти України. – К., 1991. – 119 с. – Відп. ред.
344. **Ред.: Формирование эстетического отношения к искусству:** в 6–и т. / [редкол.: І. А. Зязюн (пред. редкол.), В. Г. Бутенко, В. В. Давыдов и др.]. – М.: АПН СССР, 1991. – Т. 1–6. – Пред. редкол.

1992

345. **Основні напрями реформи американської освіти** // Психолого–педагогічна підготовка вчителя у вузі: матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. / М–во освіти України, Полтав. держ. пед. ін–т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1992. – С. 184–186.
346. **Реформа освіти в Америці** // Трибуна. – 1992. – № 9. – С. 30–32.
347. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 1992. – № 1–12. – Член редкол.

1993

348. **Виховання мистецтвом:** філософ. нотатки // Трибуна. – 1993. – № 7. – С. 29–30.
349. **Всеукраїнська державна комплексна програма естетичного виховання** // Вісник АПН України: наук.–теорет. та інформ. часоп. – 1993. – № 1. – С. 43–51.
350. **Гуманізм Ф.М. Достоєвського у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського** / Є. Г. Родчанін, І. А. Зязюн // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог–гуманіст: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., присвяч. 75–річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 40–42.
351. **Освіта і виховання в Японії** // Трибуна. – 1993. – № 3. – С. 22–24.
352. **Реформи освіти в Японії** // Рідна шк. – 1993. – № 8. – С. 67–74.

353. **Ред.: Вища і середня педагогічна освіта:** наук.–метод. зб. Вип. 16 / М–во нар. освіти України. – К., 1993. – 128 с. – Член редкол.
354. **Ред.: Вісник Академії педагогічних наук України:** наук.–теорет. та інформ. часоп. / [редкол.: М. Д. Ярмаченко (голов. ред.)]. – 1993. – № 1. – 185 с. – Член редкол.
355. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 1993. – № 1–4. – Член редкол.
356. **Ред.: ПостМетодика:** журн. Полтавського обл. ін–ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 1993. – № 1–4. – Член редкол.
357. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 1993. – № 1–12. – Член редкол.

1994

358. **Національна державна комплексна програма естетичного виховання:** (проект) / [уклад.: І. А. Зязюн, О. М. Семашко] ; М–во освіти України, АПН України. Ін–т українознавства Київ. ун–ту ім. Т. Шевченка, Ін–т систем. дослід. освіти України. – К., 1994. – 63 с.
359. **Динаміка культурного поступу** // Трибуна. – 1994. – № 9/10. – С. 5–8.
360. **Естетичне виховання – важливіший із складників загально–державної культурної політики** // Рідна шк. – 1994. – № 1. – С. 2–8.
361. **Естетичне виховання як об'єкт державної політики** / І. А. Зязюн, О. М. Семашко // Вісник Національного ун–ту ім. Т. Шевченка. – 1994. – № 94. – С. 49–54.
362. **Культура і культурна політика** // Рідна шк. – 1994. – № 12. – С. 23–31.
363. **Культурологічні засади підготовки інженерно–педагогічних працівників для закладів професійної освіти** // Науково–методичне забезпечення діяльності сучасної професійної школи: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., Львів, 11–14 трав. 1994 р.: [у 2–х ч.] / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін–т системних досліджень освіти. – К., 1994. – Ч. 1. – С. 5–8.
364. **Культуротворча функція виховання студентів педагогічного вузу** // Вища і середня пед. освіта: наук.–метод. зб. / М–во освіти України. – Полтава, 1994. – Вип. 17. – С. 66–72.
365. **Мотивації і мотиви людської поведінки** // Почат. шк. – 1994. – № 6. – С. 8–12.
366. **Неусвідомлене буття людини** // Трибуна. – 1994. – № 5/6. – С. 8–12.
367. **Потрібна висока мрія і дія:** з виступу на заг. зборах Акад. пед. наук, 23–24 листоп. // Освіта. – 1994. – 30 листоп. (№ 78/79). – С. 4.

368. **Проблеми естетичного виховання у контексті динаміки культури** // Духовний розвиток особистості засобами мистецтва: зб. наук. пр. – Чернігів, 1994. – Ч. 1. – С. 15–20.
369. **Професійна освіта педагога: новий рівень** // Освіта. – 1994. – 23 берез. – С. 6.
370. **Філософія свідомого і несвідомого у професійній освіті** // Психолого–педагогічні проблеми професійної освіти: наук.–метод. зб. / [редкол. І. А. Зязюн (голова) та ін.]; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін–т системних досліджень освіти. – К., 1994. – С. 3–8.
371. **Ред.: Вища і середня педагогічна освіта:** наук.–метод. зб. Вип. 17 / М–во освіти України. – К., 1994. – 128 с. – Член редкол.
372. **Ред.: Науково–методичне забезпечення діяльності сучасної професійної школи:** матеріали наук.–практ. конф., 11–14 трав. 1994 р., м. Львів: [у 2–х ч.] / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін–т системних досліджень освіти. – К.: ІСДО, 1994. – Ч. 1–2. – Голов. ред.
373. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 1994. – № 1–4. – Член редкол.
374. **Ред.: ПостМетодика:** журн. Полтавського облас. ін–ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 1994. – № 1–4. – Член редкол.
375. **Ред.: Психолого–педагогічні проблеми професійної освіти:** наук.–метод. зб. / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін–т системних досліджень освіти. – К., 1994. – 384 с. – Голова редкол.
376. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 1994. – № 1–12. – Член редкол.
377. **Ред.: Г.С. Сковорода – видатний український філософ і просвітитель:** матеріали Всеукр. наук.–практ. конф., м. Переяслав–Хмельницький, 29–30 листоп. 1994 р. / [орг.–ред.: В.М. Мадзігон, І.А. Зязюн, О.В. Сухомлинська та ін.]; АПН України, Переяслав–Хмельницьк. держ. пед. ін–т. – К., 1994. – 153 с.

1995

378. **Гуманізація і гуманітаризація освіти** // Сучасні педагогічні технології у вищій школі : наук.–метод. зб. / МО України, Ін–т системних досліджень освіти. – К. : Вінницький держ с/г ін–т, 1995. – С. 10 – 14.
379. **Гуманізм пізнавальної діяльності** // Гуманізація та гуманітаризація професійної освіти: наук.–метод. зб. / [редкол.: І. А. Зязюн, В. О. Зайчук, В. М. Доній, Н. Г. Ничкало, І. Л. Лікарчук, Є. М. Судаков];

- Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін-т системних досліджень освіти. – К., 1995. – С. 3–8.
380. **Естетичні засади національного виховання учнів** // Українське народознавство і проблеми національного виховання школярів: матеріали наук.–практ. конф. – Івано-Франківськ, 1995. – С. 3–10.
381. **Культура українського села** // Трибуна. – 1995. – № 9/10. – С. 26–28.
382. **Педагогічна майстерність як мистецька дія:** посіб. для вчителів // Рідна шк. – 1995. – № 7/8. – С. 31–50. – (Книжка в журн.і).
383. **Філософія освіти: світоглядний аспект** // Єдність педагогіки та психології у цілісному навчально–виховному процесі : матеріали Всеукр. наук.–практ. конф., 4–5 квіт. 1995 р. / Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1995. – С. 4–10.
384. **Цивілізація заспрагла цивілізованості:** [виступ на Міжнар. наук.–практ. конф. „Науково–педагогічні проблеми професійної освіти”, (м. Харків, 5–8 грудня 1994 р.)] // Освіта. – 1995. – 4 січ. (№ 1). – С. 4.
385. **Ред.: Гуманізація та гуманітаризація професійної освіти:** наук. метод. зб. / М–во освіти України. Ін-т систем. дослідж. освіти України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України та ін. – К., 1995. – 160 с. – Член редкол.
386. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 1995. – № 1–4. – Член редкол.
387. **Ред.: ПостМетодика:** журн. Полтав. обл. ін-ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 1995. – №1–4. – Член редкол.
388. **Ред.: Проблеми естетичного виховання та художньої освіти в системі професійної підготовки вчителів:** матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. / [редкол.: Л.В. Бичкова, О. О. Григорьєва, І. А. Зязюн]. – Полтава: ПДП, 1995. – 249 с. – Член редкол.
389. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 1995. – № 1–12. – Член редкол.
390. **Уклад.: Національна державна комплексна програма естетичного виховання:** проект / уклад.: І. А. Зязюн, О. М. Семашко // Рідна шк. – 1995. – № 12. – С. 29–52. – (Книжка в журн.і).

1996

391. **Гуманістична освіта порятує Україну** // Трибуна. – 1996. – № 3/4. – С. 22–23.
392. **Гуманістична парадигма в освіті** // Вища освіта в Україні: реалії, тенденції, перспективи розвитку: матеріали наук.–практ. конф., м. Київ, 17–18 квіт. 1996 р. : в 4-х ч. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін-т змісту і методів навчання МОН України. – К., 1996. – Ч. 1. – С. 8–12.

393. **Емоційно–почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості** // Єдність раціонального та емоційно–почуттєвого в освітньо–виховних системах: наук.–метод. зб. / [редкол.: І.А. Зязюн (голова), І.Ф. Прокопенко, Н.Г. Ничкало. та ін.] ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Ін–т психології імені Г.С. Костюка АПН України. – Х., 1996. – С. 9–12.
394. **Засоби урівноваження протилежностей і конфліктів в освіті** // Проблеми наступності та інтеграції змісту навчання у системі „Школа – ПТУ – ВНЗ”: матеріали наук.–практ. конф., м. Вінниця, трав. 1996 р. / Вінниц. держ. пед. ін–т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 1996. – С. 6–9.
395. **Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії** // Світло. – 1996. – №1. – С. 4–9.
396. **Першооснова культурного поступу** // Діалог культур. Україна у світовому контексті : матеріали І міжнар. філософсько–культурологічних читань, м. Львів, 25–26 квіт. 1996 р. / [редкол.: С.О. Черепанова, В. Г. Скотний, Д. П. Кривавич]. – Л., 1996. – С. 3–6.
397. **Тезаурусна модель університетської освіти** // Университетское педагогическое образование: опыт, проблемы и перспективы развития: материалы Всеукр. науч.–практ. конф., м. Симферополь, 11–13 сент. 1996 г. – Симф., 1996. – С. 6–10.
398. **Філософські проєкції освіти й освітніх технологій** // Шлях освіти. – 1996. – № 1. – С.4–9.
399. **Ред.: Вища освіта в Україні: реалії, тенденції, перспективи розвитку:** матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Київ, 17–18 квіт. 1996 р. : [у 4–х ч.] / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України; Ін–т змісту і методів навчання М–ва освіти України. – К., 1996. – Член редкол.
- Ч. I: Нова парадигма вищої освіти. – 112 с.
- Ч. II: Інтеграція вищої освіти України в єдиний освітній простір. – 100 с.
- Ч. III: Гуманітаризація вищої освіти як засіб гуманізації. – 144 с.
- Ч. IV: Інноваційні технології в навчально–виховному процесі ВУЗу. – 156 с.
400. **Ред.: Єдність раціонального та емоційно–почуттєвого в освітньо–виховних системах:** наук.–метод. зб. / М–во освіти України, АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти [та ін.]. – Х., 1996. – 379 с. – Голов. ред.
401. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. — . — К., 1996. – № 1–4. – Член редкол.
402. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріз. обл. ін–т післядип. пед. освіти; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 1996. – Член редкол.

Вип. 1. – 116 с.

Вип. 2. – 146 с.

Вип. 3. – 158 с.

Вип. 4. – 164 с.

403. **Ред.: ПостМетодика :** журн. Полтавського обл. ін-ту післядипломної педагогічної освіти. – 1993, берез. — . — Полтава, 1996. – №1–4. – Член редкол.
404. **Ред.: Проблема наступності та інтеграції змісту навчання у системі „школа – ПТУ – ВНЗ”:** матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Вінниця, трав., 1996 р. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ін-т. – Вінниця, 1996. – 383 с. – Голова редкол.
405. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. — . — К., 1996. – № 1–12. – Член редкол.
406. **Ред.: Шлях освіти: наук.–метод. журн.** – 1995, берез. — . — К., 1996. – № 1–4. – Член редкол.

1997

407. **Краса педагогічної дії:** навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студ. серед. та вищ. навч. закл. / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К.: Українсько–фінський ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
Рец.: Друзь З. Краса педагогічної дії / Зінаїда Друзь // Рідна шк. – 1999. – № 1. – С. 80.
408. **Педагогічна майстерність:** підручник / [І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
Рец.: Цимбалюк В. Філософія майстерності / Василь Цимбалюк // Світло. – 1999. – № 3. – С. 77.
Рец.: Шунда Н. Важливий підручник для педагога / Никифор Шунда // Проф.–техн. освіта. – 1999. – № 3. – С. 54 – 55.
409. **Дж. Л. Морено і А.С. Макаренко: зіставні паралелі //** ПостМетодика. – 1997. – № 2. – С. 13–16.
410. **Молодь на шляхах свободи й демократії //** Шлях освіти. – 1997. – № 3. – С. 6–9.
411. **Молодь світу і Україна напередодні ХХІ століття //** Трибуна. – 1997. – № 5 / 6. – С. 20–22.
412. **Проблеми прилучення студентської молоді до традицій народної художньої творчості //** Психолого–педагогічні проблеми гуманізації шкільної освіти: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., 28–30 берез. 1996 р. / М-во освіти України. Ін-т змісту і методів навчання.

- Виконавчий комітет Рівнен. міської ради нар. депутатів. – К.; Рівне, 1997. – С. 10–15.
413. **Профтехосвіта: реформування чи руйнування** / І. А. Зязюн, С.І. Дорогунцов, Н. Г. Ничкало // Трибуна. – 1997. – №11/12. – С. 12–13.
414. **Реформація з відтінком руйнації** / І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, С. І. Дорогунцев // Уряд. кур'єр. – 1997. – 23 верес. – С. 8.
415. **Скарби людського серця: [з доп. на IV Всеукр. пед. читаннях „В.О. Сухомлинський і сучасність”]** // Пед. газета. – 1997. – Листоп. (№11). – С. 3.
416. **Г. С. Сковорода і П.Д. Юркевич про філософію освіти і педагогічної дії** // Сковорода Григорій: образ мислителя: зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України. – К., 1997. – С. 240–248.
417. **Соціокультурне проектування естетичного досвіду** // Естетичний досвід вчителя. – Херсон, 1997. – С. 20–23.
418. **Соціометричні зумовлення конфліктів у групі** // Конфлікти в педагогічних системах: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., Вінниця, 20–21 трав. 1997 р. / Вінниц. держ. пед. ін-т; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Вінниця, 1997. – С. 14–15.
419. **Філософія виховання особистості** // Миротворча діяльність школи і вузу: зб. наук. пр. / М-во освіти України, Міжнар. акад. пед. і соц. наук, Рівнен. екон.–гуманіт. ін-т. – Рівне, 1997. – Ч. 2. – С. 79–83.
420. **Філософські засади освіти в Україні** // Матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. „Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні” (м. Київ, 1–3 лют. 1996 р.) / [голов. ред. В.П. Андрущенко] ; АПН України. ІЗМН. – К, 1997. – С. 61–65.
421. **Філософія, освітні стратегії і якість національної освіти** // Педагогічна практика та філософія освіти: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Полтава, 25–26 листоп. 1997 р. – Полтава, 1997. – С. 3–5.
422. **Філософія серця великого мислителя: до 275-річчя від дня народж. Г. Сковороди** // Пед. газета. – 1997. – Груд. (№ 12). – С. 2.
423. **„Філософія серця” Г.Сковороди у творчій спадщині В.О. Сухомлинського** // Василь Сухомлинський і сучасність: матеріали IV Всеукр. пед. чит. – Вінниця, 1997. – Вип. 4. – С. 9–13.
424. **"Філософія серця" у християнському віровченні** // 2000-річчя Різдва Христового: матеріали конф. – Запоріжжя, 1997. – Ч. 2. – С. 79–83.
425. **Часопис педагогічної Мекки** / Іван Зязюн, Ірина Юрас // Рідна шк. – 1997. – № 7/8. – С. 9.
426. **Ред.: Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти:** матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., 1–2 жовт. 1997 р. /

- Ін-т пед. і психол. профес. освіти. – О.: Астро-Принт, 1998. – 212 с. – Ред.
427. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. — . — К., 1997. – № 1–4. – Чл. редкол.
428. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи:** зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріз. обл. ін-т післядип. пед. освіти; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 1997. – Член редкол.
- Вип. 5. – 181 с.
Вип. 6. – 173 с.
Вип. 7. – 191 с.
Вип. 8. – 201 с.
429. **Ред.: Педагогіка толерантності:** громад. психол.–пед. журн. – 1997, лип. — . — 1997. – №1–2. – Член редкол.
430. **Ред.: Педагогічна майстерність:** підручник. – заг. ред. – Див. № 408.
431. **Ред.: Педагогічна практика та філософія:** матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Полтава, 1997 р., 25–26 листоп. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.] ; Полтав. облас. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників та ін. – Полтава, 1997. – 176 с. – Голов. ред.
432. **Ред.: Пехота Е.Н.** Индивидуализация профессионально-педагогической подготовки учителя : [монографія / Е.Н. Пехота; [под ред. И.А. Зязюна]. – К.: Вища шк., 1997. – 281 с. – Заг. ред.
433. **Ред.: ПостМетодика:** журн. Полтавського облас. ін-ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, берез. — . — Полтава, 1997. – №1–4. – Член редкол.
434. **Ред.: Професійна творчість в системі підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів:** зб. наук. пр. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Запоріз. ін-т удосконалення вчителів. – К.; Запоріжжя, 1997. – Член редкол.
- Вип. 6.– 145 с.
435. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. — . — К., 1997. – №1–12. – Член редкол.
436. **Ред.: Філософія освіти в сучасній Україні:** матеріали Всеукр. наук.–практ. конф., 1–3 лют. 1996 р. „Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні” / [редкол.: В. П. Андрущенко (голов. ред.), В. С. Лутай (заст. голов. ред.) І. А. Зязюн]. – К.: ІЗМН, 1997. – 544 с. – Член редкол.
437. **Ред.: Шлях освіти:** наук.–метод. журн. – 1995, груд. — . — К., 1997. – №1–4. – Член редкол.

438. **Ред.: Ярмаченко М. Д. Академія педагогічних наук України (п'ятиріччя становлення і розвитку)** / [редкол.: І.Д. Бех, М.С. Вашуленко, І. А. Зязюн та ін.]. – К: Пед. думка, 1997. – 104 с.: фотогр.

1998

439. **Виховання естетичної культури школярів:** навч. посіб. / І. А. Зязюн, Н.Є. Миропольська, Л.О. Хлебнікова. – К.: ІЗМН, 1998. – 153 с.
440. **Освіта і вчитель у контексті українського державотворення:** матеріали до доп. на заг. зборах АПН України, 15–16 груд. 1998 р. – К., 1998. – 33 с.
441. **Викладач технічного вузу: особливості педагогічної дії** / Іван Зязюн // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 9–13.
442. **Відданість освіті – теж ознака таланту:** Івану Андрійовичу Зязюну – 60 / Інтерв'ю з дир. Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України І. А. Зязюном провів С. Цушко // Світло. – 1998. – № 1. – С. 4–5.
443. **Гуманістична парадигма в освіті** // Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти: матеріали Міжнар. наук.– практ. конф., 1–2 жовт. 1997 р. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. – О., 1998. – С. 4–9.
444. **Гуманістична сутність майстерності А. Макаренка – вихователя** / І. А. Зязюн, І. Ф. Кривонос, Н. М. Тарасевич // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 18–43.
445. **Життєдайне джерело галузевої науки:** [до 5–річчя Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України] // Освіта України. – 1998. – 9–16 груд. (№ 73). – С. 2–3.
446. **Інструментування правових відносин між колективом і особистістю в педагогічній системі А. Макаренка** / І.А. Зязюн, В.А. Семиченко // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 117–128.
447. **Культура в контексті політики та освіти** // Мистецтво та освіта. – 1998. – № 2. – С. 2–8.
448. **Міжнародна Макаренківська асоціація: проблеми і досягнення** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 235–238.
449. **Моє село – центр світу, моя сільська школа – всесвітня академія** // Трибуна. – 1998. – № 11/12. – С. 14–33.
450. **Дж. Л. Морено і А. С. Макаренко про соціометрію взаємин у групі** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 189–194.
451. **Професіоналізм викладача вищого технічного закладу професійної освіти** // Допрофесійна педагогічна підготовка

- учнівської молоді в контексті реалізації цільової комплексної програми „Вчитель”: зб. наук.–практ. матеріалів. Всеукр. конф.: [в 3-х ч.] / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Криворіз. держ. пед. ін-т. – Д., 1998. – Ч. 1. – С. 20–24.
452. **Рефлексія людини в гуманітарній філософії** // Світло. – 1998. – № 1. – С. 6–9.
453. **Соціально–культурні парадокси кінця ХХ століття** // Трибуна. – 1998. – № 3/4. – С. 18–21.
454. **Співзвучність світоглядних концепцій В.О. Сухомлинського і М.Ф. Достоевського** // Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського: зб. наук. пр. – Полтава, 1998. – С. 8–9.
455. **Сучасне і майбутнє професійної освіти** / І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, Я. Г. Камінецький, П. І. Сікорський, Г. М. Цибульська // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1998. – № 5. – С. 12–18.
456. **Сучасний викладач технічного вузу: особливості педагогічної дії** // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 9–13.
457. **Універсальні цінності спадщини А. С. Макаренка і сучасність:** [з доп. На VIII Міжнар. Макаренівській конф.] // Проф.–техн. освіта. – 1998. – № 2. – С. 6–10.; Пед.газета. – 1998. – Квіт. (№ 4). – С. 2.; Педагогіка толерантності. – 1998. – № 2. – С. 101–107.; ПостМетодика. – 1998. – № 1. – С. 3–9.
458. **„Філософія серця” Г. Сковороди** // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 38–40.
459. **Рец.: Освіта як соціологічний феномен** (роздуми над новою книгою) // Світло. – 1998. – № 4. – С. 27–29. – Рец. на кн.: Гавриленко І. М. Соціологія освіти / І. М. Гавриленко, О. Л. Сکیدін. – Запоріжжя, 1998. – 394 с.
460. **Рец.: Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського:** зб. наук. пр. / рецензент І.А. Зязюн. – Полтава, 1998. – 214 с. – Титул. рец.
461. **Ред.: Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–1998 рр.)** / за ред. І.А.Зязюна, Н.Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Х.: РЦНІТ , 1998. – 132 с.
462. **Ред.: Діалог культур: Україна у світовому контексті: філософія освіти:** зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голов. ред.), Н. Г. Ничкало, Ковальчук І. та ін.] ; С. О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.). – Л.; Каменяр, 1998. – Член редкол.
- Вип. 3. – 598 с.
463. **Ред.: Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти:** матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., 1–2 жовт. 1997 р. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Одес. держ.

- ун–т ім. І.І. Мечникова. – О.: Астропринт, 1998. – 162 с. – Член редкол.
464. **Ред.: Педагогіка і психологія:** наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 1998. – № 1–4. – Член редкол.
465. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи: зб. наук. пр.** / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріз. обл. ін–т післядип. пед. освіти; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 1998. – Член редкол.
- Вип. 9. – 213 с.
Вип. 10. – 234 с.
Вип. 11. – 198 с.
Вип. 12. – 201 с.
466. **Ред.: Педагогіка толерантності:** громад. психол.–пед. журн. – 1997, лип. – . – К., 1998. – № 1–4. – Член редкол.
467. **Ред.: ПостМетодика:** журн. Полтавського обл. ін–ту післядипломної педагогічної освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 1998. – № 1– 4. – Член редкол.
468. **Ред.: Професійно–технічна освіта:** наук.–метод. журн. – 1997, груд. – . – К., 1998. – № 1– 2. – Член редкол.
469. **Ред.: Рідна школа:** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 1998. – №1–12. – Член редкол.
470. **Ред.: Рудницька О. П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти:** навч. посіб. / О.П. Рудницька. – К., 1998. – 247 с. – Заг. ред.
471. **Ред.: Світло:** наук.–метод., освітян. часоп. – 1996, січ. – . – К., 1998. – № 1–4. – Член редкол.
472. **Ред.: Шлях освіти:** наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 1998. – № 1–4. – Член редкол.

1999

473. **Зоре моя учительська, гори, не згорай** // Рідна шк. – 1999. – № 2. – С. 6–12; № 3. – С. 11–18.
474. **Молодь напередодні ХХІ століття** // Пед. газета. – 1999. – №9. – С. 2.
475. **Обдарована людина–98** / Інтерв'ю зі вченим І. А. Зязюном, Людиною року–1998 / провів голова ред. ради журн. В. Моляко // Обдар. дитина. – 1999. – № 1. – С. 23–25.
476. **Освіта і вчитель у контексті українського державотворення** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 1. – С. 12–23; Директор шк. – 1999. – Січ. (№ 4). – С. 5–8.

477. **Реформи освіти в Україні** // На честь професора Сотосі Каванобе. – Токіо, 1999. – С. 118–141. – Япон. мовою.
478. **Сучасна освіта в контексті гуманістичної філософії** // Діалог культур: Україна у світовому контексті: філософія освіти: зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голов. ред.), Н. Г. Ничкало, Ковальчук І. та ін.] ; С. О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.). – Л., 1999. – Вип. 4. – С. 5–12.
479. **Філософія туризмології** // Туризм на порозі ХХІ століття: освіта, культура, екологія : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Київ, 19–20 жовт. 1999 р. – К., 1999. – С. 19–22.
480. **Філософія добра в педагогічній системі В.О. Сухомлинського** // ПостМетодика. – 1999. – № 4. – С. 7–14.
481. **Яскраве свідчення демократизації** : [про роль Рахун. палати в Україні] // Трибуна. – 1999. – № 1/2. – С. 42.
482. **Людина в контексті гуманітарної філософії** // **Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 1999. – [Вип.] 1. – С. 323–334.
483. **Международная макаренковская ассоциация: проблемы и достижения** / И. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко // Antoni Makarenko Konfrontacje Pedagogiczne z Konca Wieku / Pod red. M. Bubluka. – Tovun, 1999. – S. 101–108.
484. **Ред.: Діалог культур: Україна в світовому контексті: філософія освіти: зб. наук. пр.** / [редкол.: І. А. Зязюн (голов. ред.), Н. Г. Ничкало, Ковальчук І.] ; С. О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.). – Л., 1999. – Член редкол.
Вип. 4. – 360 с.
485. **Ред.: Збірник законодавчих актів і нормативних документів системи професійно–технічної освіти.** Т. 1. – К.: ІЗМН, 1999. – 285 с. – Член редкол.
486. **Ред.: Иванова Т. В. Культура педагогического общения** : [монографія] / Т. В. Иванова. – К.: ЦВП, 1999. – 356 с. – Ред.
487. **Ред.: Кошманова Т. С. Розввиток педагогічної освіти у США (1960–1968 рр.)** : монографія / Т. С. Кошманова ; за ред. І. А. Зязюна. – Л.: Світ, 1999. – 488 с. – Ред.
488. **Ред.: Обдарована дитина** : наук.–практ. освітньо–популяр. журн. – 1990, січ. – К., 1999. – № 1–6. – Ред.
489. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – К., 1999. – № 1–4. – Член редкол.

490. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості :** проблеми і перспективи: зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін-т післядип. пед. освіти ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – 1997, листоп. –. – К.; Запоріжжя, 1999. — Член редкол.
 Вип. 13. – 185 с.
 Вип. 14. – 197 с.
 Вип. 15. – 202 с.
 Вип. 16. – 216, [1] с.
491. **Ред.: Педагогіка толерантності :** громад. психол.–пед. журн. – 1997, лип. –. – К., 1999. – № 1–4. – Член редкол.
492. **Ред.: ПостМетодика :** журн. Полтавського обл. ін-ту післядипломної педагогічної освіти. – 1993, берез. – Полтава – . – Полтава, 1999. – № 1– 4. – Член редкол.
493. **Ред.: Професійно–технічна освіта :** наук.–метод. журн. – 1997, лип. – . – К., 1999. – № 1–4. – Член редкол.
494. **Ред.: Рідна школа :** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав – . – К., 1999. – № 1–12. – Член редкол.
495. **Ред.: Світло:** наук.–метод., освітян. часоп. – 1996, січ. – . – К., 1999. – № 1–4. – Член редкол.
496. **Ред.: Шлях освіти :** наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 1999. – №1–4. – Член редкол.
497. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія :** Професійна освіта: педагогіка і психологія: пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 1999. –

[Вип.] 1. – 471 с.

2000

498. **Педагогіка добра : ідеали і реалії :** посіб. для вчителів. – К.: МАУП, 2000. – 309 с.

Рец.: Білоус П. Відгук на книгу / Білоус Павло, Длугош–Білоус Генрика // Діалог культур : Україна у світовому контксті. Філософія освіти : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; упоряд. і відп. ред. С. О. Черепанова. – Л., 2002. – Вип. 7. – С. 535–536 ; *Лещенко М. П.* Ідеали педагогіки добра в життєвих реаліях Івана Зязюна [про книгу І. Зязюна „ Педагогіка добра : ідеї і реалії ”] / М. П. Лещенко // Рідна шк. – 2001. – № 8. – С. 78–79 ; *Руденко Л.* „Вічно жива цінність, непідвладна часу ” / Лариса Руденко // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2001. – № 4. – С. 223–225 ; *Складаний І.* Іван

- Зязюн : Педагогіка – моє життя / Іван Складаний // Освіта України. – 2001. – 16 жовт. (№ 48). – С. 5 : фотогр.
499. **Професійна освіта : словник : навч. посіб.** / [уклад.: С.У. Гончаренко, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало та ін.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К.: Вища шк., 2000. – 381 с.
500. **Українська та зарубіжна культура : навч. посіб.** / [М.М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; за ред. М. М. Заковича]. – К.: Знання, 2000. – 622 с.
501. **Академік Іван Зязюн: „Об’їздивши півсвіту, не почувався меншовартісним”** / Розмову з академіком вела Н. Сотник // Столиця. – 2000. – 26 жовт. (№ 119). – С. 4.
502. **Гуманістична стратегія теорії і практики навчального процесу** // Рідна шк. – 2000. – № 8. – С. 8–12.
503. **Інтелектуально–творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти** // Неперервна професійна освіта : проблеми, пошуки, перспективи : [монографія] / за ред. І. А. Зязюна. – К., 2000. – С. 11–57.
504. **Концептуальні засади теорії освіти в Україні** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2000. – № 1. – С. 11–24.
505. **Мій шлях в освіті і педагогічній науці : від студента до міністра, від аспіранта до академіка** // Культура і спільнота у становленні педагога : [монографія] / за ред. К. Кларка, Т. Кошманової ; ЛНУ ім. І. Франка. – Л., 2000. – С. 35–84.
506. **Мы не можем отставать в генерировании педагогических идей :** [беседа с И. А. Зязюном о проблемах укр. педагогики / Беседу вела П. Семиволос] // Зеркало недели. – 2000. – 8 апр. (№ 14). – С. 13 ; Педагогіка толерантності. – 2000. – № 2. – С. 58–61.
507. **Неперервна освіта : концептуальні засади і сучасні технології** // Творча особистість у системі неперервної освіти : матеріали Міжнар. наук, конф., м. Харків, 16–17 трав. 2000 р. / за ред. С. О. Сисоєвої, О. Г. Романовського ; ХДПУ. – Х., 2000. – С. 8–16.
508. **Об’їздивши півсвіту, не почувався меншовартісним : інтерв'ю** // Столиця. – 2000. – №19. – С. 4.
509. **Особливості професійної підготовки педагога** // Філософія освіти ХХІ ст.: проблеми і перспективи : методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. : зб. наук. пр. / [за ред. В. Андрущенко]. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 36–42.
510. **Пріоритетні принципи дидактики сучасної професійної освіти** // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2000. – № 1. – С. 11–20.
511. **Проблеми виховання молоді в Україні** // Пед. газета. – 2000. – Трав. (№ 5). – С. 5–6.

512. **Сучасні дидактичні моделі і логіка учіння** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.] ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Вінниця, 2000. – С. 4–7.
513. **Творчий учитель і педагогічна наука** // Світло. – 2000. – № 3. – С. 9–10.
514. **Три кити нової філософії освіти : гуманізація, індивідуалізація, інтеграція** // Директор шк., ліцею гімназії. – 2000. – № 1. – С. 74–79.
515. **Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти** // Высокие технологии : развитие и кадровое обеспечение / АПН України. Будапешт. техн. ун-т. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Харків. держ. політехн. ун-т. – Х.; Алушта, 2000. – С. 178–181.
516. **Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти** // Педагогіка толерантності. – 2000. – № 3. – С. 58–61.
517. **Ця „переважна” більшість...: Основний закон в житті людської спільноти – стати особистістю** : [інтерв'ю з І. Зязюном / Записала Т. Мостова] // Освіта України. – 2000. – 4 трав. (№ 18). – С. 6 : фотогр.
518. **Роль підсвідомості у розвитку особистості** // **Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2000. – [Вип.] 2. – С. 183–216.
519. **Упоряд.: Професійна освіта** : словник : навч. посіб. для учнів і пед. працівників проф.–техн. навч. закл. / [уклад.: С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало та ін.] ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: Вища шк., 2000. – 381 с. – Бібліогр.: с. 380–381. – Уклад.
520. **Ред.: Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–2000 рр.)** / [упоряд. Л. Н. Штома] ; за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Ніжин : РВВ, 2000. – 145 с. – Ред.
521. **Ред.: Діалог культур : Україна в світовому контексті : художня освіта** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голов. ред.), С.О. Черепанова (заст. голов. ред.), Н. Г. Ничкало] ; упоряд. і відп. ред. Черепанова С. О. – Л.: Світ, 2000. – Голов. ред.
Вип. 5. – 488 с.
522. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії** : наук.–практ. журн. – 1999, лист. —. — К., 2000. – №1–3. – Член ред. ради.

523. **Ред.: Неперервна професійна освіта** : проблеми, пошуки, перспективи : [монографія] / за ред. І. А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – 636с. – Заг. ред.
524. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. —. — К., 2000. – № 1–4. – Член редкол.
525. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громад. психол.–пед. журн. – 1997, лист. —. — К., 2000. – № 1–4. – Член редкол.
526. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтавського обл. ін–ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, берез. —. — Полтава, 2000. – №1–4. – Член редкол.
527. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. —. — К., 2000. – № 1–4. – Член редкол.
528. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – К., 2000. – № 1–12. – Член ред. ради.
529. **Ред.: Світло** : наук.–метод., освітян. часоп. – 1922, трав. —. — К., 2000. – № 1–4. – Член редкол.
530. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців** : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун–т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2000. – 485 с. – Голова редкол.
531. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щокв. наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. —. — Х., 2000. – №1–4.
532. **Ред.: Філософія освіти XXI ст.:** проблеми і перспективи : методол. семінар, м. Київ, 22 листоп. 2000 р. : зб. наук. пр. / [за заг. ред. В. Андрущенко]. – К.: Знання, 2000. – Член редкол.
Вип. 3. – 520 с.
533. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. – 1995, груд. —. — К., 2000. – №1–4. – Член редкол.
534. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2000.
[Вип.] 2. – 486 с.

2001

535. **Педагогічна майстерність** : тексти : модуль 1, ч. 1 / [уклад.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Н. М. Тарасевич та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава : ППУ, 2001. – 224 с.
536. **Педагогічна майстерність** : тексти : модуль 1, ч. 2 / [уклад.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Н. М. Тарасевич та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава : ППУ, 2001. – 234 с.

537. **Педагогічний словник** / [кол. авт.: І. А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.Я. Савченко та ін.] ; за ред. М. Д. Ярмаченка ; АПН України, Ін-т педагогіки . – К.: Пед. думка, 2001. – 516 с. – [І. Зязюн є автор 109 ст. з педагогіки, філософії, психології].
- Із змісту* : **Бехтерев В. М. (1857–1927)** : [Рос. фізіолог, психолог, психіатр]. – С. 52; **Вунд Вільгельм (1832–1920)** : [Нім. фізіолог, психолог, філософ і мовознавець]. – С. 102 ; **Декарт Рене (1596–1650)** : [Фр. філософ, математик, фізик, фізіолог]. – С. 134 ; **Демокріт (460–370 до н.е.)** [Давньогрец. Філософ]. – С. 137.
538. **Безсвідоме у пізнавальній діяльності** // Кримські педагогічні читання : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Алушта, 12–17 верес. 2001 р. / за ред. С. О. Сисоєвої, О. Г. Романовського. – Х., 2001. – С. 9–20.
539. **Безсвідомість. Підсвідомість. Творчість** // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 3. – С. 3–9.
540. **Із книги „ Педагогіка добра : ідеали і реалії ”** // Рідна шк. – 2001. – № 1. – С. 21–30.
541. **Краса педагогічної дії** : [сторінки з одноім. кн.] / І.А. Зязюн, Г.М. Сагач // Завуч. – 2001. – Черв. (№ 17/18). – С. 14–21.
542. **Культурна парадигма в практиці гуманітаризації і гуманізації сучасної освіти** // Культура політики в Україні у контексті світових трансформаційних процесів : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., м. Київ, 12–13 груд. 2000 р. – К., 2001. – С. 40–43.
543. **Моєму колезі – молодому вчителю** // Педагогічна майстерність : тексти / [уклад. І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Н. М. Тарасевич та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава, 2001. – Модуль І, ч. 2. – С. 218–222.
544. **Неперервна освіта як основа соціального поступу** // Неперервна професійна освіта : теорія і практика : зб. наук. пр.: [у 2–х ч.] / за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало ; МОН України, ІПППО АПН України. – К., 2001. – Ч. 1. – С. 15–23.
545. **Особливості професійної підготовки педагога** // Пед. газета. – 2001. – Лют. (№ 2). – С. 5.
546. **Педагогічний професіоналізм у контексті професійної свідомості** // Педагог професійної школи : зб. наук. пр. / [редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), І. А. Зязюн, О. І. Щербак та ін.; упоряд.: Н. Г. Ничкало, О. І. Щербак]. – К., 2001. – Вип. 1. – С. 8–17.
547. **Пріоритетні принципи дидактики сучасної професійної освіти** // Наукові праці. Педагогіка : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія», Миколаїв. філія. – Миколаїв, 2001. – Т. 13. – С. 11–17 ; Наук. вісник Миколаїв. держ. пед. ун-ту. – Миколаїв, 2001. – Вип. 4.–С. 11–22.

548. **Технологізація освіти як історична неперервність** // Неперервна професійна освіта : теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 73–85.
549. **Технологізація освіти як історична неперервність** // Педагогічні технології у неперервній професійній освіті : [монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.] ; за ред. С.О. Сисоєвої ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2001. – С. 3–11.
550. **Філософія освіти : парадигми і технології** // Педагогічні новації столичної освіти : теорія і практика : наук.–метод. щорічник / Голов. упр. освіти і науки Київ. міськдержадмін. –К., 2001. – С. 7–20.
551. **Наука і мистецтво педагогічної дії** // **Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2001. – [Вип.] 3. – С. 357–380.
552. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часопис. –2001, січ. –.– К., 2001. – №1–4. – Член редкол.
553. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід : освітянський наук.–метод. журн. – 1996, січ. –.– К., 2001. – № 1–24. – Член редкол.
554. **Ред.: Гуманітарні науки** : наук.–практ. журн. – 2000, січ. — . — К., 2001. – № 1. – Член редкол.
555. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії** : наук.–практ. журн. – 1999, лист. – . –К., 2001. – № 1–6. – Член ред. ради.
556. **Ред.: Діалог культур** : Україна у світовому контексті: мистецтво і освіта : міжвуз. зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голов. ред.); С. О. Черепанова (заст. голов. ред.), Н. Г. Ничкало] ; С. О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.). – Л.: Світ, 2001. – Голова редкол.

Вип. 6. – 370 с.

557. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика**: зб. наук. пр.: [у 2–х ч.] / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2001. – Голова редкол.

Ч.І. – 392 с.

Ч.ІІ. – 301 с.

558. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика** : наук. – метод. журн. – 2001, січ. –.– К., 2001. – № 1–4. – Член редкол.
559. **Ред.: Педагог професійної школи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), І. А. Зязюн, О. І. Щербак та ін.; упоряд.: Н. Г. Ничкало, О. І. Щербак]. – К.: Наук. світ, 2001. – Член редкол.

Вип. 1. – 346 [1] с.

560. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. –.– К., 2001. – № 1–4. – Член редкол.
561. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і перспективи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріз. обл. ін–т післядип. пед. освіти ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2001. – Член редкол.
- Вип. 18. – 300 с.
Вип. 19. – 309 с.
Вип. 20. – 358 с.
Вип. 21. – 358 с.
562. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громад. психол.–пед. журн. – 1997, лип. –.– К., 2001. – № 1–4. – Член редкол.
563. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2001. – Вип. 1. – Член редкол.
564. **Ред.: Педагогічний словник.** – Див. № 531. – Член редкол.
565. **Ред.: Педагогічні новації столичної освіти** : теорія і практика : наук. – метод. щоріч. / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Голов. упр. освіти і науки кийв. міськдержадмін. – К., 2001. – 338 с. – Член редкол.
566. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтавського облас. ін–ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, верес. –. – Полтава, 2001. – № 1–4. – Член редкол.
567. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. –.– К., 2001. – № 1–4, спецвип. – Голов. ред.
568. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. –.– К., 2001. – № 1 – 12. – Член редкол.
569. **Ред.: Світло** : наук.–метод., освітян. часоп. – 1996, січ. –.– К., 2001. – № 1–4. – Член редкол.
570. **Ред.: Сучасні педагогічні технології у вищих педагогічних закладах освіти** : матеріали Всеукр. наук.–метод. конф. [у 2–х ч. / редкол.: І. А. Зязюн, В. П. Яковець, М. М. Астафєва та ін.]. – Ніжин, 2001. – Ред.
- Ч. I. – 174 с.
Ч. II. – 194 с.
571. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами. Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія:** щокв. наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. –.– Х., 2001. – № 1–4.
572. **Ред.: Шлях освіти:** наук.–метод. журн. – 1995, груд. –.– К., 2001. – №1–4. – Член редкол.

[Вип.] 3. – 2001. – 524 с.

573. **Уклад.: Педагогічна майстерність:** тексти: модуль 1, ч. 1 / [уклад.: І. А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Н.М. Тарасевич та ін.]; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава: ППУ, 2001. – 224 с.
574. **Уклад.: Педагогічна майстерність :** тексти : модуль 1, ч. 2 / [уклад.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Н.М. Тарасевич та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – Полтава : ППУ, 2001. – 234 с.
575. **Ред.: Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia =** Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2001.

576. **Українська та зарубіжна культура** : навч. посіб. / [М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.]. – 3-тє вид., випр. і допов. – К.: Знання, КОО, 2002. – 557 с.

Із змісту : Культура і суспільство. – С. 46–66.

577. **Актуальні проблеми професійно–педагогічної підготовки вчителя** // Педагогічна майстерність як сучасна технологія розвитку особистості вчителя : матеріали Всеукр. наук.–практ. конф., м. Полтава, 4–6 берез. 2002 р. – Полтава, 2002. – С. 8–11.
578. **Безсвідомість, підсвідомість, творчість з огляду установки Дмитра Узнадзе** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти : II Крим. пед. читання / за ред. Л.Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Х., 2002. – Вип. 3 : Розвиток творчого потенціалу гуманітарно–технічної еліти. – С. 21–35.
579. **Гуманізм освіти XXI ст.:** філософський і психологічний аспект // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2002. – № 2. – С. 23–34.
580. **Естетичні чинники інтуїції : життєтворчість і вигорання** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти : зб. наук. пр.: [у 2-х ч.] / за ред. В.В. Товажнянського, О. Г. Романовського ; М–во освіти і науки України, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2002. – Ч. 1. – С. 19–31.
581. **Засвідчую, що найкращі слова про Ф. Т. Моргуна ще не сказані** // Моргун В. Україна ловила Федора Моргуна, та не спіймала : у 2-х кн. / [авт.–уклад. В. Моргун]. – Полтава, 2002. – Кн. 1 : Витязь степу. – С. 198–208.
582. **Концептуальні засади теорії і практики освіти в Україні** // Педагогіка добра в контексте етнокультурного соціума : матеріали Междунар. науч.–практ. конф., посвящ. 150–летию со дня рожд. І. Гаспринського, м. Симферополь, май 2001г. / Крымский гос. индустриально–пед. ин–т. – Симф., 2002. – С. 4–9.
583. **Неперервна освіта як визначальний чинник соціального поступу** // Національна освіта : традиції і новації у контексті ідей Івана Огієнка : зб. наук. пр. – К.; Житомир, 2002. – С. 14–23.
584. **Освітні парадигми і педагогічні технології в контексті філософії освіти** // Образование без границ. – 2002. – № 2. – С. 19–25.

585. **Педагогічна дія – спосіб відтворення людини в культурі** // Підручник для директора. – 2002. – № 1/2. – С. 120–131.
586. **Педагогічна майстерність – мистецтво навчальної і виховної дії** // Гуманітарні науки. – 2002. – № 1. – С. 6–14.
587. **Пріоритетні принципи дидактики сучасної професійної освіти** // Технології неперервної освіти : проблеми, досвід, перспективи розвитку : зб. ст. до традиційної IV Всеукр. наук.–практ. конф. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Миколаїв, 2002. – С. 6–17.
588. **... про міністра сказано слово. Нарешті** : [про монографію І. Лікарчука «Міністри освіти України»] // Освіта України. – 2002. – 10 груд. (№ 97). – С. 6.
589. **Прогностичні виміри Антона Макаренка в контексті світової педагогіки** // А. С. Макаренко и мировая педагогика : материалы междунар. семинара, м.Полтава, 8–10 апреля 2002 г. / МОН Украины, Полтавский гос. пед. ун–т им. В. Г. Короленко. – Полтава, 2002. – С. 11–13.
590. **Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності** // Світло. – 2002. – № 2. – С. 113–119.
591. **Світоглядні пріоритети педагогіки** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр.: [у 2–х ч. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К.; Вінниця, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 10–16.
592. **Сутність педагогічної діяльності вчителя** // Світло. – 2002. – № 1. – С. 111–114.
593. **Технологізація освіти в контексті удосконалення професійного розвитку особистості** // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні (1992–2002) : зб. наук. пр. до 10–річчя АПН України : [у 2–х ч.]. – Х., 2002. – Ч. 2. – С. 28–44.
594. **Філософія педагогічної діяльності у професійній освіті** // Діалог культур : Україна у світовому контексті : філософія освіти : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голов. ред.), С.О.Черепанова (заст. голов. ред.), Н.Г.Ничкало, С.О.Сисоєва та ін.] ; упоряд. і відп. ред. С. О. Черепанова. – Л., 2002. – Вип. 8. – С. 4–14.
595. **Художня творчість у вимірах безсвідомого** // Професійно–художня освіта України : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), В. О. Радкевич (заст. голови), Р. Т. Шмагало]. – К.; Черкаси, 2002. – Вип. 1. – С. 5–10.
596. **Рец.: Педагогіка : загальна та мистецька** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2002. – № 4. – С. 253–254. – Рец. на кн.: Рудницька О. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посіб. / О. Рудницька. – К., 2002. – 270 с.

597. **Рец.: Рецензія на навчальний посібник “ Педагогіка : загальна та мистецька ”** (автор О. Рудницька) // Мистецтво та освіта. – 2002. – № 2. – С. 48.
598. **Ред.: Вища освіта України : теоретичний та науково–методичний часопис.** – 2001, січ. – . – К., 2002. – №1–4. – Член редкол.
599. **Ред.: Відкритий урок : розробки, технології, досвід : освітянський наук.–метод. журн.** – К., 2002. – № 1–24. – Член. редкол.
600. **Ред.: Гуманітарні науки : наук.–практ. журн.** – К., 2002. – № 1–2. – Член редкол.
601. **Ред.: Діалог культур : Україна в світовому контексті : філософія освіти : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А. Зязюн (голов. ред.), С.О. Черепанова (заст.. голов. ред.), Н.Г. Ничкало, С.О. Сисоєва та ін.] ; упоряд. і відп. ред. С.О. Черепанова.** – Л.: Світ, 2002. – Голов. ред.
 Вип. 7. – 544 с.
 Вип. 8. – 383 с.
602. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії : наук.–практ. журн.** – 1999, лист. – . – К., 2002. – №1–6. – Член ред. ради.
603. **Ред.: А.С. Макаренко и мировая педагогика : матеріали междунар. семінара, м. Полтава, 8–10 апреля 2002 г. / МОН Украины, Полтавский гос. пед. ун–т им. В. Г. Короленко.** – Полтава, 2002. – 146 с. – Член редкол.
604. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика : наук.–метод. журн.** – 2001, січ. – . – К., 2002. – № 1–4. – Член редкол.
605. **Ред.: Педагог професійної школи : зб. наук. пр. / [редкол.: Н.Г. Ничкало (голова), І. А. Зязюн, О. І. Щербак та ін.; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О. І. Щербак].** – К.: Наук. світ, 2002. – Член редкол.
 Вип. 2. – 299, [1] с.
 Вип. 3. – 227, [1] с.
606. **Ред.: Педагогіка добра в контексте етнокультурного соціума : матеріали Междунар. наук.–практ. конф., посвящ. 150–летию со дня рожд. И. Гаспринского, г. Симферополь, май 2001 г. / [редкол.: М.А. Хайруддинов (глав. ред.), Л.У. Алімова, І.А. Зязюн и др.].** – Симф., 2002. – 218 с. – Член редкол.
607. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України.** – К.; Запоріжжя, 2002. – Член. редкол.
 Вип. 22. – 362 с.
 Вип. 23. – 369 с.
 Вип. 24. – 414 с.
 Вип. 25. – 406 с.

608. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 2002. – № 1–4. – Член редкол.
609. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громад. психол.–пед. журн. – К., 2002. – № 1–4. – Член редкол.
610. **Ред.: Педагогічний процес** : теорія і практика : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К.: Наук. світ, 2002. – Член редкол.
 Вип. 1. – 251 с.
 Вип. 2. – 260 с.
611. **Ред.: Педагогічні новації столичної освіти : теорія і практика** : наук.–метод. щоріч. – 2 / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Голов. упр. освіти і науки Київ. міськдержадмін. – К., 2002. – 245 с. – Член редкол.
612. **Ред.: Підручник для директора** : наук.–метод. журн. – К., 2002. – №9–10. – Голова ред. ради.
613. **Ред.: Полтавська трудова колонія ім. М. Горького в документах і матеріалах (1920–1926 рр.)** : у 2–х ч. / [авт.–уклад.: О. П. Єрмак, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос, Н.М. Тарасевич] ; Полтав. держ. ун–т ім. В. Г. Короленка, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Полтава, 2001–2002. – Заг. ред.
 Ч. I. – 269 с.
 Ч. II. – 216 с.
614. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. обл. ін–ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2002. – №1–4. – Член редкол.
615. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр.: [у 2–х ч.] / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О.Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2002. – Співголова редкол.
 Ч. I. – 431, [1] с.
 Ч. II. – 431, [1] с.
616. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. ст.: II крим. пед. читань / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2002. – Вип. 3, 4 : Розвиток творчого потенціалу гуманітарно–технічної еліти. – Співголова редкол.
 Вип. 3. – 314 с.
 Вип. 4. – 293 с.
617. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. – . – К., 2002. – № 1– 4. – Голов. ред.

618. **Ред.: Професійно–художня освіта України** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. Зязюн (голова), В. Радкевич, Р. Шмагало (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2002.
Вип. 1. –208 с.
619. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2002. – № 1–12. – Член редкол.
620. **Ред.: Світло** : наук.–метод., освітян. часоп. – 1996, січ. – . – К., 2002. – № 1–4. – Член редкол.
621. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн. Междунар. славян. академии образования им. Я.А. Коменского. – 2002, січ. – . – Бендеры, 2002. – №1. – Член редкол.
622. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. [у 2–х ч. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К.; Вінниця, 2002.
Вип. 2, ч. I. – 527, [1] с.
Вип. 2, ч. II. – 531, [1] с.
623. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щоквартальний наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. – . – Х., 2002. – №1–4. – Заст. голови коорд. Ради.
624. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 2002. – №1–4. – Член редкол.

625. **Неперервна професійна освіта : філософія, педагогічні парадигми, прогноз** : [монографія / В.П. Андрущенко, І.А. Зязюн, Н. Г. Ничкало та ін.] ; за ред. В.Г. Кременя ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: Наук. думка, 2003. – 852 с.
- Із змісту* : Розд. 3 : Філософія неперервної освіти і сучасні психолого–педагогічні парадигми. – С. 167–275.
626. **Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти** : монографія / [Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, М. П. Лещенко та ін.] ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2003. – 245 с.
- Із змісту* : Філософські засади освіти : освітні і виховні парадигми, освітні технології, діалектика педагогічної дії. – С. 11–60.
627. **Десятирічний поступ Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України** // Пед. газета. – 2003. – Листоп. (№ 11). – С. 3.
628. **Діалектика змісту освіти і змісту учіння** // Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. пр. / Криворізький держ.пед. ун-т. – Кривий Ріг, 2003. – С. 32–39.
629. **Духовна еліта у суспільстві : інтелігентність і громадянськість** // Трибуна. – 2003. – № 5/6. – С. 20–23.
630. **Духовна еліта у суспільстві : інтелігентність і громадянськість** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти : зб. наук. пр.: [у 2-х ч.] / за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; НТУ «ХП». – Х., 2003. – Ч. 1(5). – С. 32–42.
631. **Інституту педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України – 10 років** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2003. – № 6. – С. 9–22.
632. **Мистецтво навчальної і виховної дії** // Професійно–художня освіта України : зб. наук. пр. / [редкол. : І. А. Зязюн (голова), В. О. Радкевич, Р. Т. Шмагало (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2003. – Вип. 2. – С. 3–15.
633. **Освітня парадигма – тип культурно–історичного мислення і творчої дії суб'єктів освіти** // Педагогіка і психологія професійної освіти : результати досліджень і перспективи : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К., 2003. – С. 15–29.
634. **Педагогічна майстерність і особистість учителя** // Світло. – 2003. – № 1. – С. 111–116.

635. **Примарні парадокси свідомості й поведінки** // Трибуна. – 2003. – № 7/8. – С. 38–39.
636. **Профтехосвіта має розвиватися динамічніше, щоб ефективніше виконувати свої функції** : [виступи учасників обговорення доп. Н. Г. Ничкало „ Концептуальні засади та основні напрями розвитку професійно–технічної освіти в Україні ”] // Освіта України. – 2003. – 16 груд. (№ 94). – С. 2–3: фотогр. : Виступ І. А. Зязюна. – С. 3.
637. **Психодіагностика педагогічної майстерності вчителя** // Вісник Дніпропетровського університету. – 2003. – № 12. – С. 52–55.
638. **Світоглядна парадигма освіти** // Проблеми інженерно–педагогічної освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.–пед. академія. – Х., 2003. – С. 24–31.
639. **Слово про лідера міжнародного макаренкознавства Гортца Хілліга** / І. Зязюн, В. Моргун // ПостМетодика. – 2003. – № 2. – С. 2–3.
640. **Сторінками книги “ Это пренадлежит вечности... ”** : [теорія і методика виховання в пед. спадщині А. С. Макаренка] // Завуч. – 2003. – Січ. (№3). – Вкладка. –С. 6–7.
641. **Технологізація освіти** // Наука і практика : пед. альманах / Придністровський держ. ун–т ім. Т. Г. Шевченка. – Тирасполь, 2003. – № 1. – С. 9–16.
642. **Удосконалення професійного розвитку особистості на основі технологізації освіти** // Известия междунар. славянской академии образования им. Я. А. Коменского. – Тирасполь, 2003. – № 1. – С. 10–16.
643. **Училище – це захист сиріт від вулиці** : [виступи у Комітеті Верхов. Ради України з питань науки і освіти] / В. Гуров, С. Дорогунцов, І. Зязюн та ін. // Освіта України. – 2003. – 7 берез. (№ 18). – С. 7. – (На Дні Уряду буде визначено перспективи розвитку профтехосвіти).
644. **Філософські засади освіти** : освітні і виховні парадигми, освітні технології, діалектика педагогічної дії // Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти : монографія / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2003. – С. 11–60.
645. **Це магічне поняття – майстерність** // Освіта. – 2003. – № 55. – С. 2.
646. **Шлях довжиною десять років** // Освіта України. – 2003. – 2 груд. (№ 90). – С. 1–4 ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України : інформ. вид., присвяч. 10–річчю з дня створення / за ред.: І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало; уклад.: Г. М. Цибульська, В. В. Рибалка, І. В. Турчина. – К., 2003. – С. 3–5.

647. **Шлях довжиною у десять років** : передмова / І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, Г.М. Цибульська // Педагогіка і психологія професійної освіти : результати досліджень і перспективи : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – Х., 2003. – С. 3–14.
648. **Безсвідома і творча інтуїція // Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2003. – [Вип.]. 4. – С. 121–137.
649. **Нові технології підготовки педагога в Україні // Psychologiczne i pedagogiczne podstawy kształcenia specjalistów w warunkach integracji europejskiej** : Materiały z konferencji naukowej, która odbyła się w Kielcach w dniach 21–22 października 2003 r. – Kielce, 2004. – Т. 1. – S. 21–36.
650. **Освітні парадигми в контексті філософських ідей // Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2003. – [Вип.] 5. – С. 213–229.
651. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часопис. – 2001, квіт. – . – К., 2003. – №1–4. – Член редкол.
652. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід : освітянський наук. – метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2003. – № 1–24. – Член редкол.
653. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти** : наук.–практ. журн. / [редкол.: В. І. Луговий (голов. ред.), В. Ю. Биков (заст. голов. ред.) та ін.]. – 2003, січ. – . – К.: Міленіум, 2003. – № 1. – Член редкол. (напрям філос.).
654. **Ред.: Гуманітарні науки** : наук.–практ. журн. – 2000, січ. – . – К., 2003. – № 1–2. – Член редкол.
655. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії** : науково–практ. журн. – 1999, берез. – . – К., 2003. – №1–6. – Член ред. ради.
656. **Ред.: Інститут педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України** : інформ. вид., присвяч. 10–річчю з дня створення / [за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало ; уклад.: Г. М. Цибульська, В. В. Рибалка, І.В. Турчина]. – К., 2003. – 34 с.
657. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика** : наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2003. – № 1–4. – Член редкол.
658. **Ред.: Орлов В.Ф.** Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін : теорія і технологія : [монографія] / В.Ф. Орлов ; [за ред. І.А. Зязюна]. – К.: Наук. думка, 2003. – 262 с. – Заг. ред.

659. **Ред.: Педагог професійної школи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Н.Г. Ничкало (голова), І.А. Зязюн, О.І. Щербак та ін. ; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О. І. Щербак]. – К.: Наук. світ, 2003. – Голова редкол.
 Вип. 4. – 198, [1] с.
 Вип. 5. – 281, [1] с.
660. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 2003. – № 1–4. – Член редкол.
661. **Ред.: Педагогіка і психологія професійної освіти : результати досліджень і перспективи** : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К., НТУ ” ХПІ ” , 2003. – 679 с. – Голова редкол.
662. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і перспективи:** зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2003. – Член. редкол.
 Вип. 26. – 464 с.
 Вип. 27. – 432 с.
 Вип. 28. – 417 с.
 Вип. 29. – 401 с.
663. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громад. психол.–пед. журн. – 1997, верес. – . – К., 2003. – № 1–4. – Член редкол.
664. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2003. – Вип. 1 – 4. – Член редкол.
665. **Ред.: Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій** : навч. посіб. / [за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти.]. – К.: А. С. К., 2003. – 238 с.
666. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтавського обл. ін–ту післядиплом. пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2003. – №1–4. – Член редкол.
667. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. К., 2003. – № 1–4. – Член редкол.
668. **Ред.: Професійно–художня освіта України** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. Зязюн (голова), В. Радкевич, Р. Шмагало (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2003. –
 Вип. 2. – 316 с.
669. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2003. – № 1–12. – Член редкол.
670. **Ред.: Світло** : наук.–метод., освітян. часоп. – 1996, січ. – . – К., 2003. – № 1–4. – Член редкол.

671. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн. Междунар. славян. академии образования им. Я. А. Коменского. – Бендеры, 2003. – №2. – Член редкол.
672. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2003. – 474 с. – Голова редкол.
Вип. 3. – 474, [2] с.
673. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щокв. наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2001, черв. – . – Х., 2003. – № 1–4.
674. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 2003. – №1–4. – Член редкол.
675. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія** : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2003.
[Вип.] 4. – 567 с.
[Вип.] 5. – 294 с.

2004

676. **Педагогічна майстерність** : підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос / за ред. І. А. Зязюна.– 2–ге вид., допов. і перероб.]. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
Рец.: Голобородько Л. Ю. Світоглядні інтенції педагогіки добра (роздуми над етапною працею І. А. Зязюна / Л. Ю. Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2005. – № 2. – С. 26–30.
677. **Культурологія** : українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / [М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; М. М. Закович (ред.)]. – К.: Знання, 2004. – 567 с. – (серія «Вища освіта ХХІ століття »).
678. **Андрагогіка : особистісний і професійний онтогенез** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти: зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. Товажнянського, О.Г. Романовського ; Мін-во освіти і науки України, АПН України. НТУ „ХПІ”. – Х., 2004. – Вип. 3 (7). – С.36–45.
679. **Вузівська підготовка педагога до професійного навчання учнів старших класів** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К.; Вінниця, 2004. – Вип. 4. – С. 3–11.

680. **Людські якості є основоположними** // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 15–16 : фотогр.
681. **Онтологія педагогічної творчості** // Известия Международной славянской академии образования им. Я. А. Коменского. – 2004. – № 2. – С. 60–68.
682. **Сердечно вітаєм колегу!** : [проф. Хенрику Беднарському – 70] / І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало // Освіта України. – 2004. – 21 трав. (№ 39). – С. 8–9.
683. **Феномен Федора Моргуна** : [роздуми над книгою Федора Моргуна “Куди йдеш, Україно? Національна ідея, рідна мова і українка] // Сільські вісті. – 2004. – 4 листоп. (№130). – С. 5.
684. **Філософія професійного розвитку людини** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти : зб. наук. пр. / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О.Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Х., 2004. – Вип. 5 (9). – С. 51–65.
685. **Філософія практико–зорієнтованої методології педагогічної дії** // Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. пр. / Криворізь. держ. пед. ун–т. – Кривий Ріг, 2004. – С. 3–12.
686. **Михайло Фоменко : мені довелося працювати на всіх посадах в освіті – від учителя до міністра** : [до 70–ліття від дня народж. М. Фоменка: добірка матеріалів // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№19). – С. 4–5.
687. **Шлях довжиною в 10 років** : [Ін–ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України – 10 років] // Проф.–техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 32–39: фотогр.
688. **Філософія педагогічного світогляду** // **Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн., укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2004. – [Вип.] 6. – С. 209–222.
689. **Уклад.: Педагогічна майстерність** : тексти. Модуль II, ч. 1 / [уклад.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Н.М. Дмитренко та ін.] ; за заг. ред. І.А. Зязюна. – Полтава: ППУ, 2004. – 240 с.
690. **Уклад.: Педагогічна майстерність** : тексти. Модуль II, ч. 2 / [уклад.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Н.М. Тарасевич та ін.] ; за заг. ред. І.А. Зязюна. – Полтава : ППУ, 2004. – 184 с.
691. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часопис. – 2001, квіт. – . – К., 2004. – №1–4. – Член редкол.
692. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід : освітянський наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2004. – № 1–24. – Член редкол.
693. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти** : наук.–практ. журн.– 2003, січ. – . – / Нац. акад. держ. управління при Президентові

- України [та ін.]. – К.: Міленіум, 2004. – №1. – Член редкол. (напряв філос.).
694. **Ред.: Гуманітарні науки : наук.–практ. журн.** – 2000, черв. – . – К.: Пед. преса, 2004. – № 1–2. – Член редкол.
695. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії : науково–практ. журн.** – 1999, берез. – . – К., 2004. – №1–6. – Член ред. ради.
696. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика : наук.–метод. журн.** – 2001, січ. – . – К., 2004. – № 1–4. – Член редкол.
697. **Ред.: Педагог професійної школи : зб. наук. пр. / [редкол.: Н.Г. Ничкало (голова), І. А. Зязюн, О. І. Щербак та ін. ; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О. І. Щербак].** – К., 2004. – Член редкол.
Вип. 6. – 275, [1] с.
698. **Ред.: Педагогіка і психологія : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України.** – 1993, верес. – . – К., 2004. – № 1–4. – Член редкол.
699. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України.** – К. ; Запоріжжя, 2004. – Член. редкол.
Вип. 30. – 447 с.
Вип. 31. – 458 с.
Вип. 32. – 480 с.
Вип. 33. – 428 с.
Вип. 34. – 464 с.
700. **Ред.: Педагогіка толерантності : громад. психол.–пед. журн.** – 1997, лип. – . – К., 2004. – № 1–4. – Член редкол.
701. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка.** – К. : Екмо, 2004. – Вип. 1–4. – Член редкол.
702. **Ред.: Педагогічна майстерність : тексти. Модуль II, ч. 1.** – Див. № 689. – Заг. ред.
703. **Ред.: Педагогічна майстерність : тексти. Модуль II, ч. 2.** – Див. № 690. – Заг. ред.
704. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика : зб. наук. пр. / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка.** – К.: Екмо , 2004. – 225 с. – Член редкол.
Вип. 1. – 225 с.
Вип. 2. – 413 с.
705. **Ред.: ПостМетодика : журн. Полтавського обл. ін–ту післядипломної пед. освіти.** – 1993, берез. – . – Полтава, 2004. – №1–4. – Член редкол.

706. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2004. – Вип. 3–6. – Співголова редкол.
707. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. – . К., 2004. – № 1–4. – Член редкол.
708. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. –1992, трав. – . – К., 2004. – № 1–12. – Член редкол.
709. **Ред.: Світло** : наук.–метод., освітян. часоп. –1999, січ. – . – К., 2004. – № 1–4. – Член редкол.
710. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн.–2002, січ.– . Междунар. славян. академии образования им. Я. А. Коменского. –Бендеры, 2004. – №3. – Член редкол.
711. **Ред.: Сучасна мистецька освіта** : реалії та перспективи : зб. наук. пр. / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України; Сум. держ. пед. ун–т ім А.С. Макаренка. – К.; Суми, 2004. – 272 с. – Член редкол.
712. **Ред: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми:** зб. наук. пр. / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун–т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2004. – Голова редкол.
 Вип. 4. – 503 с.
 Вип. 5. – 745 с.
 Вип. 6. – 701 с.
713. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія: щоквартальний наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. – . – Х., 2004. – №1–4.
714. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. –1995, груд. – . – К., 2004. – №1–4. – Член редкол.
715. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2004.
 [Вип.] 6. – 2004. – 355 с.

716. **Педагогічна майстерність : проблеми, пошуки, перспективи :** монографія / [Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, М. П. Лещенко, Т. В. Іванова, М. М. Солдатенко, В. В. Пилипчук, О. А. Грищенко]. – К. ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 234 с.
Із зміст у: Філософія поступу і прогнозу освітньої системи. – С. 10–18. – Бібліогр.: 4 назви.
717. **Mistrzostwo pedagogiczne** / I. A. Zjaziun, L. W. Kramuszczenko, I. A. Kriwonos [etc.] ; pod redakcja I.A. Zjaziuna ; Tłum. L. Zjaziun, F. Szlosek. – Warszawa ; Radom, 2005. – 252 s.
Rez.: Janicka–Panek T. Rezensja : I.A. Zjaziun (red.), Mistrzostwo pedagogiczne / Tłum. L. Zjaziun, F. Szlosek. – Warszawa–Radom 2005, ss. 252. / Tereza Janicka–Panek // Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія: пол.–укр. журн. ; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2006. – [Вип.] 8. – С. 331–334.
Rez.: Janicka–Panek T. Mistrzostwo pedagogiczne. Zjaziun I.A. (red.) Tłum L. Zjaziun, F. Szlosek. – ITeE, Warszawa–Radom, 2005, s. 252 // Oświatowiec. – 2006. – № 1. – S. 131–134.
Rec.: Яницька–Панек Т. Книжка українських учених–освітян (пол. мовою) / Тереза Яницька–Панек // Рідна шк. – 2007. – Січ. (№ 1). – С. 79.
Rec.: Левовицький Т. Професія вчителя : вічні цінності / Тадеуш Левовицький // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2006. – № 6. – С. 217–219.
718. **Болонський процес у Європі і Україні** // Трибуна. – 2005. – № 1/2. – С. 14–16.
719. **Виховують не еліту, виховують людське в людині** // Демократична Україна. – 2005. – 8 верес. (№145). – С. 8: фотогр.
720. **Гуманізм освіти ХХІ століття: філософський і психологічний аспекти** // Наук. вісн. ун–ту « Львівський Ставропігон». Сер. Психолого–педагогічна.– Л., 2005. – Вип. 1. – С. 3–18.
721. **Духовні чинники елітарної особистості** // Розвиток особистості в полікультурному освітньому просторі : зб. матеріалів Міжнар. конгресу „ІV Слов'янські педагогічні читання ", 30 черв. – 1 лип. 2005 р., м. Черкаси. – Черкаси, 2005. – С. 15–19.
722. **Естетична регуляція ціннісної свідомості :** [формування естетич. культури майбут. Вчителя] // Вища освіта України. – 2005. – № 3. – С. 3–12.

723. **Естетична регуляція ціннісної свідомості** // Професійно–художня освіта України : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А. Зязюн (голова), В.О. Радкевич (заст. голови), Р.Т. Шмагало та ін.]. – К.; Черкаси, 2005. – Вип. 3. – С. 3–15.
724. **Естетичні засади розвитку особистості** // Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм : проблеми, теорія і практика підготовки вчителя–вихователя, викладача : матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. / НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – С. 8–17.
725. **Коли починати виховувати особистість** : [питання виховання гідності особистості : бесіда з акад. Іваном Зязюном / Вела Т. Мостова] // Освіта України. – 2005. – 5 лип. (№ 50). – С. 8.
726. **Методологічні регулятори педагогічного дослідження** // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти : зб. матеріалів наук.–методол. семінару / АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, відділ пед. естетики та етики. – Чернівці, 2005. – С. 11–13.
727. **Особистісно орієнтована освіта в комп'ютерному довкіллі** // Неперервна проф. освіта : теорія і практика. – 2005. – Вип. 1. – С. 11–20.
728. **Особливості навчальної діяльності в комп'ютерному середовищі** // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. / [редкол.: С.У. Гончаренко, В.О. Радкевич, І.Б. Каньковський] . – Хмельницький, 2005. – С. 6–12.
729. **Педагогическая техника учителя** // Школьные технологии. – 2005. – № 6. – С. 154–164.
730. **Почуття – рушій прогресу** : майстер–клас для вчителів від відомого педагога Івана Зязюна : [інтерв'ю з доктором філос. наук, дир. Ін–ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України І.А. Зязюном про його бачення впливу Болонського процесу на сучас. укр. освіту / Провела Л. Рябоконт] // День. – 2005. – 1 жовт. (№ 179). – С. 6.
731. [**Про подолання кризи духовності системою освіти**]: доп. на заг. зборах АПН України, 6–7 груд. 2004 року // Проф.–техн. освіта. – 2005. – № 1. – С. 57.
732. **Совершенствование профессионального развития личности на основе технологического образования** / перевел с укр. А. А. Остапенко // Образоват. технологии. – 2005. – №4. – С. 36–64.
733. **Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти** // Вісник Житомир. держ. ун–ту ім. І. Франка. – 2005. – № 25. – С. 13–16.
734. **Філософія творчості Тадеуша Новацького** // Тадеуш Вацлав Новацький. Доктор Honoris Causa Нац. пед. ун–ту імені Н.П. Драгоманова / за ред. В.П. Андрущенко, Н.Г. Ничкало. – К., 2005. – С. 30–32.

735. **Якісні параметри підготовки вчителя в контексті гуманітаризації освіти** // Вісник Черк. ун-ту. Сер. Пед. науки / Черкаський нац. ун-т. ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2005. – Вип. 74. – С. 70–81
736. **Освітній простір культури в педагогічній теорії** // **Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія** : пол.–укр. журн.; укр.–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2005. – [Вип.] 7. – С. 35–46.
737. **Ред.: Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–2003 рр.)** : наук. вид. / Інститут педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [уклад.: Л.Н. Штома] ; за ред. І. А. Зязюна , Н. Г. Ничкало.– Миколаїв : МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 224 с.
738. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часопис. – 2001, квіт. – . – К., 2005. – №1–4. – Член редкол.
739. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід: освітянський наук.– метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2005. – № 1–24. – Член редкол.
740. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти** : наук.–практ. журн.– 2003, січ. – . – / Нац. акад. держ. управління при Президентові України [та ін.] – К.: Міленіум, 2005. – № 1. – Член редкол. (напряма філос.).
741. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії** : наук.–практ. журн. – 1999, берез. – . – К., 2005. – №1–6. – Член ред. ради.
742. **Ред.: Гуманітарні науки** : наук.–практ. журн.–2000, черв. – . – К.: Пед. преса, 2005. – № 1–2. – Член редкол.
743. **Ред.: Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм** : проблеми, теорія і практика підготовки вчителя–вихователя, викладача : матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2005. – Член редкол.
744. **Ред.: Наук. вісн. ун-ту «Львівський Ставропігійон».** Сер. Психолого–педагогічна. Вип. 1. – Л.: Ун-т „Львівський Ставропігійон”, 2005. – Голов. ред.
745. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика** : наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2005. – № 1–4. – Член редкол.
746. **Ред.: Освіта регіону** : наук. журн. Відкритого міжнар. ун-ту розвитку людини „Україна”. –2005, груд. – . – Кременчуг, 2005. – № 1. – Член ред. ради.
747. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. –1993, берез. – . – К., 2005. – № 1–4. – Член редкол.
748. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості** : проблеми і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріз. обл. ін-т післядип. пед. освіти ; Ін-т

педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2005.– Член. редкол.

Вип. 35. – 405 с.

Вип. 36. – 415 с.

Вип. 37. – 408 с.

Вип. 38. – 421 с.

749. **Ред.: Педагогіка толерантності:** громад. психол.–пед. журн. – 1997, лип. – . – К., 2005. – № 1–4. – Член редкол.

750. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика :** зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2005. – Вип. 1 –4. – Член редкол.

751. **Ред.: ПостМетодика:** журн. полтав. обл. ін–ту після диплом. пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2005. – №1–4. – Член редкол.

752. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти :** зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2005. – Співголова редкол.

Вип. 7/8. – 341 с.

753. **Ред.: Професійно–технічна освіта :** наук.–метод. журн. – 1997, лип.– . – К., 2005. – № 1–4. – Член редкол.

754. **Ред.: Професійно–художня освіта України :** зб. наук. пр. / [редкол.: І.Зязюн (голова), В. Радкевич, Р. Шмагало (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2005.

Вип. 3. – 2005. – 184 с.

755. **Ред.: Рідна школа :** щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 2005. – № 1–12. – Член редкол.

756. **Ред.: Олег Романів : Львівський Ставропігон : національна традиція та нові перспективи :** доп. виголошена на урочистостях інавгурації нового навч. року 2005 / 2006р. в Ун–ті «Львівський Ставропігон» 1 верес. 2005 р. – Л., 2005. – 16 с. – Член редкол.

757. **Ред.: Славянская педагогическая культура :** науч.–теорет. журн.– 2002, січ. – . – / Междунар. славян. акад. образования им. Я. А. Коменского. – Бендеры, 2005. – № 4. – Член редкол.

758. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців :** методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України. Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун–т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2005. – Голова редкол.

Вип. 7. – 681 с.

Вип. 8. – 703, [1] с.

759. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія: щоквартальний наук.–практ. журн. / НТУ „ХПІ”. –2000, січ. – . – Х., 2005. – №1 – 4.
760. **Ред.: Шлях освіти :** наук.–метод. журн. –1995, груд. – . – К., 2005. – №1–4. – Член редкол.
761. **Ред.: Mistrzostwo pedagogiczne.** – Warszawa; Radom, 2005. – 252 s. – Див. № 711.
762. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія :** пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2005.
[Вип.] 7. – 2005. – 312 с.

763. **Культурологія** : українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / [М. М.Закович, І.А.Зязюн, О.М. Семашко та ін.; М.М. Закович (ред.)]. – 2-ге вид. стереот. – К.: Знання, 2006. – 567 с. – (серія «Вища освіта XXI століття»).
764. **Мистецтво у розвитку особистості** : [монографія / Н.Г. Ничкало, І.А. Зязюн, О.М. Отич, С.О. Соломаха, Г.І. Сотська, М.П. Вовк, О.І. Попик, Н.О. Філіпчук, М.І. Чембержі, П.В. Харченко, Г.Ю. Ніколаї]. – Чернівці : Зелена Буковина, 2006. – 224 с.
Із змісту : Естетичні засади розвитку особистості. – С. 14–36.
765. **Педагогічна майстерність** : тексти. Модуль III / [Уклад.: І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. ; за заг. ред. І.А. Зязюна]. – Полтава : ППУ, 2006. – 232 с.
766. **Педагогічна майстерність** : хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін. ; за ред. І.А.Зязюна]. – К.: Вища шк., 2006. – 606 с.
767. **Виховання як виявлення і розвиток творчих здібностей особистості** // Известия Междунар. Славянской академии образования им. Я. А. Коменского. – Тирасполь, 2006. – № 4. – С. 118–126.
768. **Вони із мене кепкували. 25 років першій кафедрі педагогічної майстерності** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 4. – С. 51–58.
769. **Дидактика, яку чекали** // Освіта. – 2006. – 18–25 січ. (№4). – С. 9. – Рец. на кн. : Бондар В. І. Дидактика : підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / Володимир Іванович Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 264 с.
770. **Естетичні засади педагогічної майстерності** : [становлення естет. культури майбут. Вчителя] // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 3. – С.6–11.
771. **Естетичні регулятиви педагогічної майстерності** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол. І.А. Зязюн, (голова). та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – К.; Вінниця, 2006. – Вип. 9. – С.7–14.
772. **Міський голова – педагог** : [про Павла Помарана, засл. працівника освіти України, мера м. Ромни. Сум. обл.] / І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Радкевич // Освіта України. – 2006. – 6 черв. (№41/42). – С. 11.
773. **Наукове осмислення освітнього простору культури в педагогічній теорії** // Імідж сучасного педагога. – 2006. – №5/6. – С. 9–13.

774. **Онтологія педагогічного творчства** // Педагогіческая техніка: секрети пед. мастерства. – 2006. – № 2. – С.105–117.
775. **Освітній простір культури в умовах сучасних інформаційних технологій** // Рідна шк. – 2006. – Трав. – С. 3–7.
776. **Особливості педагогічної дії в комп'ютерному середовищі** // Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Львів. держ. ун–т безпеки життєдіяльності. – Л., 2006. – С. 13–21.
777. **Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії** // П Міжнар. драгоманівські читання : матеріали до 165–річчя з дня народж. Михайла Драгоманова / Нац. пед. ун–т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2006. – Вип. 5. – С. 90–97.
778. **Про мультимедійні технології у навчальному процесі** : [виступ на наук.–практ. конф. „ Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи ”] // Освіта України. – 2006. – 3 листоп. (№ 82). – С. 5. – (Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті).
779. **Процеси модернізації сучасної педагогічної освіти в Україні** // **Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2006. – [Вип.] 8. – С. 105–117.
780. **Совершенствование профессионального развития личности на основе технологизации образования** // Школьные технологии. – 2006. – №1. – С.41–45.
781. [У комп'ютерному середовищі вимагається використання інших методів, ніж у традиційній освіті] // Освіта. – 2006. – 13–20 груд. (№ 49/50). – С. 4: [фотогр. з академіком Ф. Шльосеком].
782. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часопис. – 2001, січ. – . – К., 2006. – №1–4. – Член редкол.
783. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід: освітянський наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2006. – № 1–24. – Член редкол.
784. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти** : наук.–практ. журн.– 2003, січ. – . – / Нац. акад. держ. управління при Президентові України [та ін.] – К. : Міленіум, 2006. – №1. – Член редкол. (напрямок філос.).
785. **Ред.: Гуманітарні науки** : наук.–практ. журн. –2000, черв. – . – К.: Пед. преса, 2006. – № 1–2. – Член редкол.
786. **Ред.: Директор школи, ліцею, гімназії** : наук.–практ. журн. – 1999, січ. – . – К., 2006. – №1–6. – Член ред. ради.

787. **Ред.: Другий український педагогічний конгрес** : зб. матеріалів конгресу. – Л.: ТзОВ Камула, 2006. – 601 с. – Член редкол.
788. **Ред.: Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. наук. пр. / Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Львів. держ. ун–т безпеки життєдіяльності. – Л., 2006. – Член редкол.
Вип. 1. – 2006. – 633 с.
789. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика** : наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2006. – № 1–4. – Член редкол.
790. **Ред.: Освіта регіону** : наук. журн. Відкритого міжнар. ун–ту розвитку людини „Україна”. – 2005, груд. . – . – Кременчуг, 2006. – № 1–2. – Член ред. ради.
791. **Ред.: Педагог професійної школи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Н.Г. Ничкало (голова), І.А. Зязюн, О.І. Щербак та ін. ; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О.І. Щербак]. – К., 2006. – Член редкол.
Вип. 7. – 280, [1] с.
792. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 2006. – № 1–4. – Член редкол.
793. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2006.– Член редкол.
Вип. 39. – 458 с.
Вип. 40. – 417 с.
Вип. 41. – 431 с.
794. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психол. – пед. щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, липень. – . – К., 2006. – № 1–4. – Член редкол.
795. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2006. – Вип. 1–4. – Член редкол.
796. **Ред.: Педагогічна майстерність** : тексти. Модуль III / [уклад.: І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за заг. ред. І. А. Зязюна]. – Полтава : ППУ, 2006. – 232 с. – Заг. ред.
797. **Ред.: Педагогічна майстерність** : хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.] ; за ред. І. А.Зязюна. – К.: Вища шк., 2006. – 606 с. – Ред.
798. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. обл. ін–ту післядипломної пед. освіти. –1993, берез. – . – Полтава, 2006. – № 1–4. – Член редкол.

799. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2006. –Співголова редкол.
 Вип. 9/10. – 461 с.
 Вип. 11. – 381 с.
 Вип. 12. – 357 с.
800. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, лип. – . –К., 2006. – №1/4. – Член редкол.
801. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1992, трав. – . – К., 2006. – №1–12. – Член редкол.
802. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн.– 2002, січ. – . – / Междунар. славян. акад. образования им. Я. А. Коменского. – Бендеры, 2006. – № 5. – Член редкол.
803. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців** : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун–т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2006. – Голова редкол.
 Вип. 9. – 493 с.
 Вип. 10. – 500 с.
 Вип. 11. – 455, [1] с.
 Вип. 12. – 477, [1] с.
804. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія: щокв. наук.–практ. журн.– 2000, січ. – . – / НТУ „ХПІ”. – Х., 2006. – № 1–4.
805. **Ред.: Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти** : зб. матеріалів наук.–методол. семінару / АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, відділ пед. естетики та етики. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 111 с. – Член редкол.
806. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. –1995, груд. – . – К., 2006. – №1–4. – Член редкол.
807. **Ред.: Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2006.
 [Вип.] 8. – 334 с.
808. **Уклад.: Педагогічна майстерність** : тексти. Модуль III / [уклад.: І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; за заг. ред. І.А. Зязюна]. – Полтава: ППУ, 2006. – 232 с.

809. **Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах** : колективна монографія / [І. А. Зязюн, Е. О. Помиткін, Т. В. Іванова, О. М. Семенов, А. І. Кузьмінський, В. В. Пилипчук, М. П. Лещенко, М. М. Солдатенко, О. С. Падалка, О. А. Грищенко, Н. В. Абашкіна] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К.: Пед. думка, 2007. – 262, [1] с.
- Із змісту*: Розділ І.: Концептуально–методологічні та дидактичні підходи до наукового дослідження педагогічної освітньо–виховної проблематики / Іван Зязюн. – С. 3–76.
810. **Культурологія** : українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / [М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; М. М. Закович (ред.)]. – 3–тє вид. стереот. – К.: Знання, 2007. – 567 с. – (Сер. «Вища освіта ХХІ століття»).
811. **Вибір за покликанням** // Станіслав Качор. Доктор Honoris Causa АПН України / [за ред. Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюна]. – К., 2007. – С. 22–26.
812. **Відданість науці і шкільництву** // Зигмунд Вятровський. Доктор Honoris Causa АПН України / [за ред. Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюна]. – К., 2007. – С. 29–32.
813. **Естетичні засади розвитку особистості** // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти : зб. матеріалів наук.–методол. семінару. – Чернівці, 2007. – С. 11–12. – [Світлій пам'яті О.П. Рудницької присвячено].
814. **„О.А. Захаренко і сучасна школа”** : круглий стіл АПН України [до 70–річчя укр. педагога О. А. Захаренка] : [із виступів І. Зязюна, О. Фесенко, В. Рибалка, О. Сухомлинської, С. Захаренка, Н. Бібік, Я. Берестового, В. Кучугури, І. Жерносенко] / Ведуча круглого столу О. Савченко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 1/2. – С. 144–151.
815. **Ідеї давньогрецьких філософів про свободу особистості в педагогічній практиці освітніх систем** // Розвиток еллінізму в Україні у ХVІІІ–ХХІ ст.: зб. матеріалів Міжнар. наук.–практ. конф., 21–23 трав. 2007 р. / [за заг. ред. К. Балабанова] ; АПН України [та ін.]. – Маріуполь, 2007. – С. 224–233.
816. **Інтегративна функція культури в інформаційному суспільстві** // Професійно–художня освіта України: зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голова), В. О.Радкевич, Н.М. Чепурна (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2007. – Вип. 4. – С.5–14.
817. **Концептуально–методологічні та дидактичні підходи до наукового дослідження педагогічної освітньо–виховної проблематики** // Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у

- професійних навчальних закладах: колективна монографія / [І.А. Зязюн, Е.О. Помиткін, Т.В. Іванова, О.М. Семенов та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К., 2007. – С. 3–76.
818. **Мистецтво бути вчителем** : [про пед. майстерність за прикладом досвіду О.А. Захаренка] // Освіта України. – 2007. – 11 трав. (№ 36). – С. 6: фотогр.
819. **Особистісно–авторське відтворення вчителем досвіду педагогічної майстерності і його діагностика** // Проф.–техн. освіта. – 2007. – № 1. – С. 9–11; № 2. – С. 14–15: фотогр.
820. **Педагогіка – це виховання людини і учіння – раціональний досвід, важлива складова її переконань і світогляду** // Освіта. – 2007. – 18–25 квіт. (№19). – С. 2–3: фотогр.
821. **Психолого–педагогічні механізми регуляції свободи особистості в умовах освітньо–виховного процесу** // Имидж государства и защита прав человека : реалии, проблемы, перспективы : материалы междунар. науч.–практ. конф, 2–3 февр. 2007 г. / Верховный Совет Приднестровской Молдавской Республики. – Тирасполь, 2007. – С. 128–143.
822. **Свобода особистості в межах освітньої системи** // Известия международной славянской академии образования им. Я. А. Коменского. – 2007. – № 5. – С. 24–33.
823. **Слово про психолога** (до 60–річчя професора В.Ф. Моргуна) // Неперервна професійна освіта : теорія і практика. – 2007. – Вип. 1/2. – С.7–10.
824. **Становлення і розвиток освіти в Україні** // Рідна шк. – 2007. – № 2. – С. 18. – Рец. на кн.: Курило В.М., Шепотько В.П. Освіта України і науково–технічний та соціальний прогрес: історія, досвід, уроки. – К.: Деміур, 2006. – 431 с.
825. **Структурні компоненти свободи особистості в умовах динаміки її освіченості та вихованості** // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти : педагогічна майстерність, творчість, технології: зб. наук. пр. / за заг. ред. Н. Г. Ничкало ; АПН України, Ком. пед. наук Польської АН [та ін.]. – Х., 2007. – С. 14–24.
826. **Філософія педагогічного моніторингу** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. ст. до 15–річчя АПН України. – К., 2007. – Т. 4: Педагогіка і психологія вищої школи. – С. 153–167.
827. **Філософія „школи свободи” : розвиток та саморозвиток творчих засад особистості** : [філос. ідеї щодо вільного розв. особистості та їх реалізація в педагогіці і навч. закл. М. Монтесорі, Р. Штайнера, Л. Толстого] // Рідна шк. – 2007. – Трав. (№ 5). – С. 25–29.

828. **Філософія „школи свободи” : розвиток та саморозвиток творчих засад особистості** : [виступ на VIII Міжнар. конф. „Освіта і доля нації”] // Пед. газета. – 2007. – Серп. (№ 8). – С. 4: фотогр.
829. **Філософські обриси сучасної дидактики** // Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.–практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р., м. Хмельницький / АПН України, Хмельницький нац. ун–т, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих. – Хмельницький, 2007. – С. 6–14.
830. **Чи здатен форум допомогти школі?** : [інтерв’ю академіка Івана Зязюна, директора Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України журн. «Директор школи, ліцею, гімназії»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – №3. – С. 14–17: фотогр.
831. **Чого школи не мають та що може допомогти директорові**: [актуал. ідеї й пропозиції щодо реорганізації шкіль. справи] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 6. – С. 106: фотогр. – (Проект „Творчий майданчик”).
832. **Школа свободи** // Освіта. – 2007. – 26 верес. – 3 жовт. (№ 40). – С. 8–9: фотогр.
833. **Як сформувати європейця – мають сказати науковці Інституту проблем виховання АПН України** : [тези виступів І. Прокопенка, І. Зязюна, С. Максименка, Н. Бібік, В. Кременя на квіт. засід. Президії АПН України про здобутки і напрями розв. наук. діяльності Ін–ту пробл. виховання] / Матеріали підгот. Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 18–25 квіт. (№ 19). – С. 2–3: фотогр.
834. **Філософія педагогічної наукової методології** // **Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія: пол.–укр. журн.; укр.–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2007. – [Вип.] 9. – С.59–69.
835. **Wykształcenie a wolność osobowości** // Edukacja ustawiczna dorosłych – 2007. – №. 4. – S. 68–77.
836. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.–метод. часоп. – 2001, січ. – . – К., 2007. – №1–4. – Член редкол.
837. **Ред.: Відкритий урок** : розробки, технології, досвід: освітянський наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2007. – № 1–24. – Член редкол.
838. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти**: наук.–практ. журн – 2003, січ. – . – / Нац. акад. держ. управління при Президентові України [та ін.]. – К.: Міленіум, 2007. – № 1. – Член редкол. (напрямок філос.).
839. **Ред.: Вятровський Зігмунт. Доктор HONORIS CAUSA** АПН

- України / Зігмунт Вятровський ; [за ред. Н.Г. Ничкало, І.А. Зязюна] ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К., 2007. – 48 с.
840. **Ред.: Гуманітарні науки** : наук.–практ. журн. –2000, черв. – . – К.: Пед. преса, 2007. – № 1–2. – Член редкол.
841. **Ред.: Качор Станіслав.** Доктор HONORIS CAUSA АПН України / Станіслав Качор ; [за ред. Н.Г. Ничкало, І.А. Зязюна] , НПУ імені М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 46 с.
842. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика** : наук.–метод. журн. – 2001, січ. – . – К., 2007. – № 1–4. – Член редкол.
843. **Ред.: Освіта регіону** : наук. журн. Відкритого міжнар. ун–ту розвитку людини „Україна”. – 2005, груд. – . – Кременчук, 2007. – №1–2. – Член ред. ради.
844. **Ред.: Педагог професійної школи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), І.А. Зязюн, О.І. Щербак та ін.; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О.І. Щербак] . – К., 2007. – Член редкол.
Вип. 8. – 291 с.
845. **Ред.: Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України. – 1993, верес. – . – К., 2007. – № 1–4. – Член редкол.
846. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи** : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти ; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2007.– Член. редкол.
Вип. 42. – 311 с.
Вип. 43. – 321 с.
Вип. 44. – 318 с.
Вип. 45. – 325 с.
847. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психол.–пед. щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, липень. – . – К., 2007. – № 1–4. – Член редкол.
848. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2007. – Вип. 1 –4. – Член редкол.
849. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. облас. ін–ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2007. – №1–4. – Член редкол.
850. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2007. – Співголова редкол.
Вип. 13/14. – 331 с.
Вип. 15/16. – 387 с.

851. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. –1997, черв. – . – К., 2007. – №1–4. – Член редкол.
852. **Ред.: Професійно–художня освіта України** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. Зязюн (голова), В. Радкевич, Р. Шмагало (заст. голови) та ін.]. – К.; Черкаси, 2007.
Вип. 4. – 257 с.
853. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2007. – № 1–12. – Член редкол.
854. **Ред.: Розвиток еллінізму в Україні у XVIII – XXI ст.** : зб. матеріалів наук.–практ. конф., 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – 554 с. – Член редкол.
855. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн. МСАО им. Я. А. Коменского. – 2002, січ. – . – Бендери, 2007. – № 6. – Член редкол.
856. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців** : методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2007. . – Голова редкол.
Вип. 13. – 491 с.
Вип. 14. – 484 с.
Вип. 15. – 492, [1] с.
857. **Ред.: Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти** : зб. матеріалів наук.–методол. семінару. – Чернівці : Зелена Буковина, 2007. – 132 с. – Член редкол.
858. **Ред.: Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології** : зб. наук. пр. / АПН України, Комітет пед. наук Польської АН [та ін.]. – Х. : НТУ „ХПІ”, 2007. – 644 с. – Член. наук. ради.
859. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щокв. наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. –2000, січ. – . – Х., 2007. – № 1–4.
860. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 2007. – №1–4. – Член редкол.
861. **Ред.: Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2007.
[Вип.] 9 – 403 с.

862. **Педагогічна майстерність** : підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [І.А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; за ред. І.А.Зязюна. – [3–те вид., допов. і перероб.]. – К.: СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.
863. **Педагогічна майстерність** : хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [упоряд.: І. А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін. ; за ред. І.А. Зязюна]. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 462 с.
864. **Філософія педагогічної дії** : монографія. – К.; Черкаси: ЧПУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
865. **Відвічний філософський діалог у педагогіці XXI століття** // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2008. – № 2. – С. 22–31.
866. **Відданість науці і шкільництву** : [про Почесного вченого в галузі педагогіки праці та андрагогіки професора, Почесного доктора АПН України Зигмунта Вятровського] // Освіта. – 2008. – 19–26 берез. (13 / 14). – С. 14–15.
867. **Гуманістична спрямованість – найголовніша характеристика майстерності А.С.Макаренка** // Імідж сучасного педагога. – 2008. – № 1/2. – С. 5–7.
868. **Діалектика особистісних цінностей та смислів у розвитку особистості** // Професійно–мистецька школа у системі національної освіти : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф, 1–3 жовт. 2008., смт. Мала Білозерка Запоріз. обл. / [редкол.: І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Отич та ін.]; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Чернівці : Зелена Буковина. – 2008. – С. 10–13.
869. **Інтеграційна функція культурної парадигми** // Професійно–художня освіта України : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голова), В.О.Радкевич, Н. М. Чепурна та ін.]. – К.; Черкаси, 2008. – Вип. 5. – С. 3–13.
870. **Культура** // Енциклопедія освіти / АПН України; голов. ред. В.Г. Кремень; [заст. голов. ред.: О.Я. Савченко, В. П. Андрущенко; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва]. – К., 2008. – С. 439–441
871. **Мистецтво** // Енциклопедія освіти / АПН України; голов. ред. В.Г. Кремень; [заст. голов. ред.: О.Я. Савченко, В.П. Андрущенко; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва]. – К., 2008. – С. 501–504.
872. **Морально–етичне поле тріади «Істина – Добро – Краса»** // Проблеми формування фахівців у вищих навчальних закладах України XXI столітті : матеріали всеукр. наук.–практ. конф. / НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2008. – С. 7–18.

873. **Они надо мной посмеялись** : інтерв'ю с акад. АПН України, Почётным академіком РАО, доктором филос. наук., професором Иваном Андреевичем Зязюном – инициатором создания кафедр пед. мастерства в педагогических вузах / інтерв'ю провела Ольга Выговская; пер. с укр. Андрей Остапенко // Педагогическая техника : секреты педагогического мастерства. – 2008. – март–апрель (№ 2). – С. 69 – 78.
874. **Педагогічна арт–терапія як естетична фасцинація** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]; Вінниц. держ. пед. ун–т. імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. – Вип. 16. – С. 9–16. ; Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К.; Хмельницький, 2008. – С. 17–39.
875. **Педагогічна майстерність** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень; [заст. голов. ред.: О. Я. Савченко, В.П. Андрущенко ; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва]. – К., 2008. – С. 641–644.
876. **Педагогічна майстерність – особистісно центрована діяльність** // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Сер. Пед. науки / Полтав. держ. пед. ун–т ім. В.Г.Короленка. – Полтава, 2008. – С. 21–31.
877. **Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії** // Науковий вісник Миколаїв. держ. ун–ту. Сер. Пед. науки. – Миколаїв, 2008. – Вип. 23. – С. 8–14.
878. **Педагогічне достоїнство морально–етичних цінностей тріади “Істина – Добро – Краса”** // Роль педагогічної етики у професійній підготовці сучасного вчителя : зб. матеріалів Всеукр. наук–метод конф., 15–16 трав. 2008 року / МОН України, Ін–т інноваційних технологій і змісту освіти, Київський міський пед. ун–т імені Б.Д.Грінченка. – К., 2008. – С. 12 –16.
879. **Пройнятий духом істини, добра і краси** : [про ректора НТУ «ХП» ТОВАЖНЯНСЬКОГО ЛЕОНІДА ЛЕОНІДОВИЧА] // ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Политехнический – моя судьба, мой мир, моя жизнь / Леонид ТОВАЖНЯНСКИЙ. – Х., 2008. – С. 145–147.
880. **15 років творчих пошуків** : [до 15–річчя Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України] // Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008) : інформ. вид. до 15–ої річниці з дня створення Ін–ту / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [уклад.: Н.Г. Ничкало, О.М. Боровік]. – К., 2008. – С. 3–7.

881. **Розвиток суб'єктів учіння в координатах „філософії освіти”** / // Ставропігівські філософські студії : Ultima ratio / Ун-т „Львів. Ставропігійон”, Ін-т мистецтв нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Л., 2008. – Вип. 1. – С. 104–119.
882. **Свобода особистості в системі освіти та виховання** // Академік із Сахнівки: зб. наук. ст. / [за ред. Кузьмінського А.І.]; Черкас. нац.ун-т. імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2008. – С. 286–304.
883. **Слово про вченого** : [до ювілею проф. Світлани Олександрівни Сисоевої] // Світлана Олександрівна Сисоева : бібліограф. покажч. / Держ. наук. пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – С. 5–8.
884. **У нього вистачало батьківського тепла на всіх вихованців** : [до 120-річчя з дня народження Антона Макаренка] // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 4–5.
885. **Учитель у вимірах епох і цивілізацій** // Мистецтво та освіта. – 2008. – № 3. – С. 9–15.
886. **Цивілізаційні засади освіти : від Homo sapiens до Homo vilicus** // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти: зб. матеріалів наук.-методол. семінару / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Чернівці, 2008. – С. 15–27.
887. **Наук. консульт. Спадщина А. С. Макаренка і педагогічні пріоритети сучасності : 1991–2008 рр. (до 120-річчя від дня народж.)** : біобібліограф. покажч. / АПН України, ДНПБ імені В.О.Сухомлинського, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих.– К., 2008. – 182 с. – (Сер. “Видатні педагоги світу”; Вип. 4.
888. **Філософія педагогічної антропології** // **Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2008. – [Вип.] 10. – С. 51–58.
889. **Ред.: Бібліографічний покажчик праць науковців Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.)** : наук. видання / [уклад. Л. Н. Штома], за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Миколаїв : МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 308 с. – Ред.
890. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук. – метод. часоп. – 2001, квіт. –. – К., 2008. – № 1–4. – Член редкол.

891. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Полтавська обл. / НАПН України. Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. Ін-т вищої освіти АПН України.** – К. : Знання України, 2008. – 476 с. – Член. ред. ради.
892. **Ред.: Відкритий урок : розробки, технології, досвід : освітянський наук.–метод. журн.** – 2001, січ. – . – К., 2008. – № 1–24. – Член. редкол.
893. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти : наук.–практ. журн.** – 2003, січ. – . – / Нац. акад. держ. Управління при Президентові України та ін. – К.: Міленіум, 2008. – № 1. – Член редкол (напрям філос.).
894. **Ред.: Гуманітарні науки : наук.–практ. журн.** – 2000, черв. – . – К., 2008. – № 1–2. – Член редкол.
895. **Ред.: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008) : інформ. вид. до 15-ої річниці з дня створення Ін-ту / за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало ; [уклад.: Н.Г. Ничкало, О. М. Боровік].** – К.: Богданова А. М., 2008. – 32 с. – Ред.
896. **Ред.: Антон Макаренко : Харківська трудова колонія ім. Максима Горького в документах і матеріалах 1926–1928 рр. : [монографія / уклад. : І. Ф. Кривонос, Н. М. Тарасевич, А. В. Ткаченко ; за ред. І. А. Зязюна] : (до 125-ої річниці від дня народж. Антона Семеновича Макаренка) / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Полтавський держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка.** – К.: Пед. думка, 2008. – 352 с. – Ред.
897. **Ред.: Неперервна професійна освіта : теорія і практика : наук.–метод. журн.** – 2001, січ. – . – К., 2008. – № 1. – Член редкол.
898. **Ред.: Освіта регіону : наук. журн. Відкритого міжнар. ун-ту розвитку людини „Україна”.** – 2005, груд. – . – Кременчуг, 2008. – № 1/2. – Член редакц. ради.
899. **Ред.: Отич О. М. Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспекти : монографія / [за наук. ред. І.А. Зязюна].** – Чернівці : Зелена Буковина, 2008. – 440 с. – Наук. ред.
900. **Ред.: Педагогіка і психологія : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України.** – 1993, верес. – . – К., 2008. – № 1–4. – Член редкол.
901. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін-т післядип. пед. освіти ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України.** – К.; Запоріжжя, 2008. – Член. редкол.

Вип. 46. – 464 с.

Вип. 47. – 461 с.

902. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психолого–педагогічний щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, липень. – . – К., 2008. – № 1–4. – Член редкол.
903. **Ред.: Педагогічний процес : теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2008. – Вип. 1–4. – Член редкол.
904. **Ред.: Педагогическая техника : секреты педагогического мастерства: журн.** / учредитель и создатель НИИ школьных технологий. – М., 2008. – Вып. 1/6. – Член ред. совета журн.а.
905. **Ред.: Педагогічна майстерність** : підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.] ; за ред. І.А.Зязюна. – [3–тє вид., допов. і перероб.]. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с. – Ред.
906. **Ред.: Педагогічна майстерність** : хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / [упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.] ; за ред. І. А.Зязюна. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 462 с. – Ред.
907. **Ред.: Педагогічна освіта і освіта дорослих : європейський вимір** : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [до 15–річчя Ін–ту пед. освіти і освіти дорослих АПН України]. – К.; Хмельницький : Вид–во А. Цюпак, 2008. – 531, [1] с. – Ред.
908. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. облас. ін–ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2008. – № 1/4. – Член редкол.
909. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр. / за ред. Л.Л. Товажнянського, О.Г. Романовського ; М–во освіти і науки України, АПН України, НТУ „ХПІ”, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти. – Х., 2008. – Співголова редкол.
Вип. 17. – 395 с.
Вип. 18. – 401 с.
Вип. 19. – 398 с.
910. **Ред.: Професійно–мистецька школа у системі національної освіти** : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф, 1–3 жовт. 2008., смт. Мала Білозерка Запоріз. обл. / [редкол.: І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Отич та ін.] ; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Чернівці : Зелена Буковина, 2008. – 383, [1] с. – Член редкол.
911. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, черв. –. – К., 2008. – № 1–4. – Член редкол.
912. **Ред.: Професійно–художня освіта України** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), В. О. Радкевич, Н. М. Чепурна та ін.]. – К.; Черкаси, 2008. – Вип. 5. – 162 с. – Голова редкол.

913. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2008. – № 1–12. – Член редкол.
914. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн. МСАО ім. Я. А. Коменського. – 2002 – . – Бендери, 2008. – № 7/8. – Член редкол.
915. **Ред.: Ставропігівські філософські студії : Ultima ratio.** / Ун–т „Львів. Ставропігійон”, Ін–т мистецтв нац. пед. ун–ту ім. М. П. Драгоманова. – Л., 2008. – Голов. ред.
Вип. 1 – 217 с.
916. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців** : методологія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), Н. Г. Ничкало, Р. С. Гуревич та ін.] ; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. М. Коцюбинського. – К.; Вінниця : ДОВ Вінниця, 2008. – Голов. ред.
Вип. 16. – 464 с.
Вип. 17. – 493 с.
Вип. 18. – 501 с.
Вип. 19. – 512 с.
Вип. 20. – 491 с.
917. **Ред.: Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти** : зб. матеріалів наук.–методол. семінару / АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, відділ педагогічної естетики та етики. – Чернівці : Зелена Буковина, 2008. – 287, [1] с. – Член редкол.
918. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами.** Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щоквартальний наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. – . – Х., 2008. – № 1–4.
919. **Ред.:Трибуна** : громад. – політ. і теорет. журн. – 1965, трав. – . – К., 2008 . – № 1–12 –Член редкол.
920. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. –1996, січ. – . – К., 2008. – № 1–4. – Член редкол.
921. **Ред.: Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн. ; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2008.
[Вип.] 10. – 462 с.

2009

922. **Основи педагогічної майстерності : навч. програма** : напрям підготовки : 0101 Педагогічна освіта; спец. « Педагогіка і методика середньої освіти » / [уклад.: Зязюн І. А., Кривонос І. Ф., Тарасевич Н. М.; відп. за вип.: Гриньова М. В., Боровік О. М.] ; МОН України, АПН України, Полтавський держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2009. – 48 с.
923. **Аксіологічні орієнтири сучасної культури** // Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : зб. матеріалів Міжнар. наук.–практ. конф., [22–24 квіт. 2009 р., Київ –Житомир] / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України [та ін.] ; за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоевої. – К.; Житомир, 2009. – С. 37–48.
924. **Антропологічний вимір комп'ютерних технологій** // Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / МОН України, АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Львівський держ. ун-т безпеки життєдіяльності. – Л., 2009. – Вип. 2, ч. 1. – С. 7–13.
925. **Без справжніх учителів унеможливується соціальний прогрес та будь–які досягнення народу і держави** : [інтерв'ю] з людиною воістину легендарною, видатним ученим, професором, академіком І. А. Зязюном про власне бачення системи освіти, досягнення та поразки / розмову вела Світлана Галата // Селянська правда від Івана Боклого. – 2009. – 6 лют. (№ 15). – С. 1–2.
926. **Доброчинність і мудрість учителя у філософському леті простору і часу** // Імідж сучасного педагога. – 2009. – № 10. – С. 3–11.
927. **Життєвий поступ людини у вимірі наукової і культурологічної парадигми** // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей : зб. матеріалів VI мистец.– пед. читань пам'яті професора О. П. Рудницької / [редкол. : І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, Л. О. Хомич, О. М. Отич, І. В. Лисакова, Н. О. Філіпчук, Ю. В. Грищенко]. – Чернівці, 2009. – С. 15–24.
928. **Методологічна акцентуація аксіології в розвитку людини і культури** // Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи : матеріали V Міжнар. наук.–практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р., м. Хмельницький. – Хмельницький, 2009. – С. 6–12.
929. **Підготовка вчителя до забезпечення якості освітньо–виховного процесу в Україні** // Пост Методика. – 2009. – № 4. – С. 2–9.

930. **Привітання з ювілеєм доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена АПН України Неллю Григорівну Ничкало** // Відданість ознака таланту : наук.–популярне вид. до ювілею Неллі Григорівни Ничкало присвячується / [за заг. ред. І. А.Зязюна; уклад.: І. А.Зязюн, М. Боровік]. – К., 2009. – С. 8–10. – Фотогр.: І. А.Зязюн, Н. Г.Ничкало в залі засідань.
931. **Творчий потенціал особистості вчителя : психолого–педагогічні орієнтири** // Професійна освіта : ціннісні орієнтири сучасності : зб. наук. пр. / за заг. ред. І. А. Зязюна; Інститут пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К.; Харків, 2009. – С. 11–22. – (Присвячується 70–річчю від дня народж. акад. Нелля Григорівни Ничкало).
932. **Універсальність та інтерактивність культури в освітньому просторі інформаційного суспільства** // Ставропігійські філософські студії. ULTIMA RATIO : присвячується 555–річчю першої писемної згадки про Львівське Братство та його школи; Ун–т «Львівський Ставропігійон». Ін–т мистецтв нац. пед. ун–ту імені Михайла Драгоманова. – Л., 2009. – С. 230–244.
933. **Учений, організатор науки, педагог** : моєму колезі, дорогому Вікторові Петровичу Андрущенко з нагоди 60–ї річниці від дня народж. // Пед. газета. – 2009. – Січ. (№ 1). – С. 4.
934. **Учитель в тенетах Білої книги** // Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології : зб. наук. пр. / Ін–т вищої освіти НАПН України. – К., 2009. – С. 14–21. – (Вища освіта України)
935. **Учительська професія в якісних вимірах нашого часу** // Освіта України. – 2009. – 23 жовт. (№ 79). – С. 4–5.
936. **Integracyjna funkcja oswiaty wielokulturowej** // Kształcenie ustawiczne do wielokulturowosci / pod redakcja T. Lewowickiego, F. Szloska. – Warszawa–Radom, 2009. – S 38–43.
937. **Особистісно–авторська природа педагогічної майстерності** // Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн. ; укр –пол. [щорічник]. – Ченстохова; К., 2009. – [Вип.] XI. – С. 25–34.
938. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук. – метод. часоп. – 2001, квіт. –. – К., 2009. – № 1–4. – Член редкол.
939. **Ред.: Вища освіта України.** – 2009. – Темат. вип.: Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології. – Член редкол.
940. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська обл.** / НАПН України, Ін–т вищої освіти, Асоціація ректорів пед. ун–тів Європи. – К.: Знання України, 2009. – 491 с. – Член. ред. ради.

941. **Ред.: Відданість – ознака таланту : наук.–популярне вид. до ювілею Неллі Григорівни Ничкало присвячується** / [за заг. ред. І. А.Зязюна ; уклад.: І. А. Зязюн, О. М. Боровік]. – К.: Богданова А. М., 2009. – 220 с. – Ред.
942. **Ред.: Відкритий урок : розробки, технології, досвід : освітянський наук. –метод. журн.** – 2001, січ. – . – К., 2009. – № 1–24. – Член редкол.
943. **Ред.: Вісник Академії дистанційної освіти : наук.–практ. журн. / Нац. акад. держ. управління при Президентові України та ін.** – 2003, січ. – . – К.: Міленіум, 2009. – № 1–4. – Член редкол. (напряв філос.).
944. **Ред.: Гуманітарні науки : наук.–практ. журн.** –2000, черв. – . – К., 2009. – № 1–2. – Член редкол.
945. **Ред.: Єжи Немец. Почесний доктор Національної академії педагогічних наук України** / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К.: Богданова А. М., 2010. – 32 с. – Ред.
946. **Ред.: Інформаційно–телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / МОН України, АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, Львівський держ. ун–т безпеки життєдіяльності.** – Л., 2009. – Вип. 2, ч. 1. – 270 с. – Член редкол.
947. **Ред.: Науковий вісник Миколаївського державного університету. Педагогічні науки (зб. наук. праць) / Миколаївський держ. ун–т імені В. О. Сухомлинського.** – Миколаїв, 2009. – Вип. 24– 25. – Член редкол.
948. **Ред.: Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр.** / [наук. Рада : Кремень В. Г., Луговий В. І., Зязюн І. А. та ін.] ; АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2009. Член наук. ради.
Вип. 1. – 2009. – 232 с
949. **Ред.: Освіта регіону : наук. журн. Відкритого міжнар. ун–ту розвитку людини „Україна”.** –2005, груд – . – Кременчук, 2009. – № 1–2 – Член ред. ради.
950. **Ред.: Отич, О. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання : теоретичний і методичний аспекти : монографія / Олена Отич.** – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 752 с. – Ред.
951. **Ред.: Педагогіка і психологія : наук.–теорет. та інформ. журн. АПН України.** – 1993, верес. – . – К., 2009. – № 1–4. – Член редкол.
952. **Ред.: Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін.] ; Запоріж. обл. ін–т післядип. пед. освіти; Ін–т**

педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.; Запоріжжя, 2009.– Член. редкол.

Вип. 48. – 464 с.

Вип. 49. – 461 с.

953. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психолого–педагогічний щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, лип. – . – К., 2009. – № 1–4. – Член редкол.
954. **Ред.: Педагогическая техника : секреты педагогического мастерства : журн.** / учредитель и создатель НИИ школьных технологий. – М., 2009. – Вып. 1– 6. – Член ред. совета журн.
955. **Ред.: Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей** : зб. матеріалів VI мистец.–пед. читань пам'яті професора О.П.Рудницької / [редкол.: І. А. Зязюн, Н.Г.Ничкало, Л.О.Хомич, О.М.Отич, І.В.Лисакова, Н.О.Філіпчук, Ю.В.Грищенко]. – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 334 с. – Член редкол.
956. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, АПН України, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К. : Екмо, 2009. – Вип. 1–4. – Член редкол.
957. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. обл. ін–ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2009. – № 1/4. – Член редкол.
958. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр. / за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; М–во освіти і науки України, АПН України, Ін–т педагогіки і психології проф. освіти, НТУ „ХПІ” . – Х., 2009. – Співголова редкол.
Вип. 21. – 395 с.
Вип. 22. – 401 с.
Вип. 23. – 398 с.
959. **Ред.: Професійна освіта : ціннісні орієнтири сучасності** : зб. наук. пр. / за заг. ред. І. А.Зязюна ; Ін- т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К.; Харків : НТУ «ХПІ», 2009. – 472 с. – (Присвячується 70–річчю від дня народж. акад. Неллі Григорівни Ничкало). – Ред.; член наук. ради.
960. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн. – 1997, черв. – . – К., 2009. – № 1–4. – Член редкол.
961. **Ред.: Професійно–художня освіта України** : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), В. О.Радкевич, Н. М. Чепурна та ін.]. – К.; Черкаси, 2009. – Вип. 6. – 162 с. – Голова редкол.
962. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2009. – № 1–12. – Член редкол.

963. **Ред.: Славянская педагогическая культура** : науч.–теорет. журн. МСАО им. Я. А. Коменского. – 2002, черв. – . – Бендеры, 2009. – № 9–10. – Член редкол.
964. **Ред.: Ставропігівські філософські студії : Ultima ratio.** / Ун–т „Львів. Ставропігійон”, Ін–т мистецтв нац. пед. ун–ту ім. М. П. Драгоманова. – Л., 2009. – Голов. ред.
 Вип. 2 – 221 с.
 Вип. 3: Присвячується 555–річчю першої писемної згадки про Львівське Братство та його школи. – 276 с.
965. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців** : методологія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), Н. Г. Ничкало, Р. С. Гуревич та ін.] ; Вінниц. держ. пед. ун–т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К. ; Вінниця : ДОВ Вінниця, 2009.
 Вип. 21. – 464 с.
 Вип. 22. – 493 с.
966. **Ред.: Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти** : зб. матеріалів наук.–методол. семінару / АПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, відділ педагогічної естетики та етики. – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 287, [1] с. – Чл. редкол.
967. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами** : Філософія. Психологія. Педагогіка. Соціологія : щоквартальний наук.–практ. журн. НТУ „ХПІ”. – 2000, січ. – . – Х., 2009. – № 1–4.
968. **Ред.:Трибуна** : громад. – політ. і теорет. журн. – 1965, трав. – . – К., 2009. – № 1–12 –Член редкол.
969. **Ред.: Шлях освіти** : наук.–метод. журн. – 1995, груд. – . – К., 2009. – № 1–4. – Член редкол.
970. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія** : пол. –укр. журн. ; укр–пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2009.
 [Вип.] XI. – 389 с.
971. **Рец.: Чернілевський Д.В. Духовна культура особистості** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Чернілевський Д. В., Пшеничнюк О. В., Сідячева Н. В. – К.; Вінниця : Акад. креативної педагогіки, 2009. – 384 с. – Рец.
972. **Уклад.: Відданість – ознака таланту: наук.–популярне вид. до ювілею Неллі Григорівни Ничкало присвячується** / [за заг. ред. І. А.Зязюна; уклад.: І. А. Зязюн, О. М.Боровік]. – К.: Богданова А. М., 2009. – 220 с. – Уклад.

973. **Уклад.: Основи педагогічної майстерності : навч. програма :** напрям підготовки : 0101 Педагогічна освіта , спец. : «Педагогіка і методика середньої освіти» / [уклад.: Зязюн І. А., Кривонос І. Ф., Тарасевич Н. М.; відп. за вип. : Гриньова М.В., Боровік О. М.] ; МОН України, АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих , Полтавський держ. пед. ун-т ім. В. Г.Короленка. – К., 2009. – 48 с.
974. **Ред.: Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія :** пол.-укр. журн. ; укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2009. – 381 с. – Член редкол.
[Вип.] X. – 381 с.
[Вип.] XI. – 389 с.

2010

975. **Біла книга національної освіти України** / [Т. Ф. Алексєєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл, І. А. Зязюн та ін.] ; за заг. ред. В.Г. Кременя ; НАПН України. – К., 2010. – 340, [1] с.
Із змісту: Підготовка вчителя до забезпечення якості освітньо-виховного процесу. – С. 268–282.
Педагогічна майстерність – стратегічна домінанта підготовки вчителя до підвищення якості учіння. – С. 282–285.
976. **Гуманистическая сущность мастерства А.Макаренко-воспитателя** / И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Н. Н.Тарасевич // Мировое признание пед. наследия А.С.Макаренко : сб. науч. трудов российских и зарубежных Макаренковедов / РАО, Российское пед. общество. – М.: Нар. образование, 2010. – С. 8–25.
977. **Дидактичне проектування технологій і методів учіння у вимірах педагогічної дії** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голова), Р. С. Гуревич, Н. Г.Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2010. – Вип. 23. – С. 10–19.
978. **Діалектика ціннісних суджень та відношень** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр.: у 3-х ч. / за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Х., 2010. – Вип. 27., ч. 1. – С. 28–39.
979. **Естетичні регулятиви педагогічної майстерності** // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей : зб. матеріалів VII пед. мистец. читань пам'яті професора О.П.Рудницької / [за ред. О. М. Отич]. – Чернівці, 2010. – С. 17–23.

980. **Життєвий поступ людини у вимірі наукової і культурологічної парадигм** // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей: зб. матеріалів VI мистец. –пед. читань пам'яті професора О.П. Рудницької / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, відділ пед. естетики та етики. – Чернівці, 2010. – С. 15–24 с.
981. **Криза цінностей – катастрофа суспільств і держав** // Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К., 2010. – Вип. 2. – С. 7–19.
982. **Культура і цінності у просторі життєвого поступу : видатному організаторові освіти в Україні Петрові Юрійовичу Сауху з нагоди 60-ти річчя від дня народж. присвячую** // Життєві імперативи та наукова школа професора Петра Сауха : ювілею Петра Юрійовича Сауха присвячується / Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка – Житомир, 2010. – С. 16–24.
983. **Методологічна опора педагогічного наукового дослідження** // Проектування процесу професійного навчання у закладах профтехосвіти: монографія / за ред. Н. Г. Ничкало. – К.; Хмельницький, 2010. – С. 12–40.
984. **Нюрнберг Федора Моргуна** // Україна молода. – 2010. – 7 лип. (№ 122). – С. 7.
985. **Освітні парадигми та педагогічні технології у вимірах філософії освіти** // Наук. вісник Миколаївського держ. ун-ту імені В.О.Сухомлинського. Сер. Пед. науки. – Миколаїв, 2010. – Вип. 1.28: Розвиток педагогічної освіти в контексті цивілізаційних змін. – С. 21–27.
986. **Педагогічна дія вчителя в умовах інтегральної освітньої технології** // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2010. – № 3. – С. 11–21.
987. **Педагогічна якість в системі неперервної освіти** // Традиції та інновації менеджменту навчальних закладів і реалізація управлінських проектів : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., 11–12 берез. 2010 р., м. Полтава / Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Полтава, 2010. – С. 9–11.
988. **Про ієрархію ціннісних модальностей** / І. А. Зязюн // Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології : [зб. наук. пр. : в 3 т.] / Ін-т вищої освіти НАПН України. – К., 2010. – Т. 1. – С. 34–42. – (Вища освіта України)
989. **Проблемні питання педагогічної якості** // Педагогічна майстерність як система професійно–мистецьких компонентностей : матеріали звіт. наук. конф. Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України за 2009 рік. – Вінниця, 2010. – С. 11–14.

990. **Проективний аналіз технологій педагогічної дії** // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 2. – С. 22–33.
991. **Проективний аналіз технологій педагогічної дії** // Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції : теорія, досвід, прогноз : [зб. наук. ст. методол. семінару, 17 берез. 2010 р. : у 2 ч. / за ред. В. І. Лугового, Н. Г. Ничкало]. – К.: Пед. думка, 2010. – Ч. 1. – С. 60–68.
992. **Світоглядний аспект адаптації вчителя до умов освітнього життєвого середовища** // Професійна адаптація молодого вчителя в умовах змін ціннісної парадигми суспільства : матеріали Всеукр. наук.–прак. конф., 17–18 лют. 2010 року / [редкол.: В. О. Огнев'юк, І. А. Зязюн]; Київськ. Ін-т імені Бориса Грінченка. – К., 2010. – С. 6–13.
993. **Свобода діяльності суб'єктів учіння у цілепокладанні громадянської активності** // Вісник міжнар. гуманіт. ун-ту. Сер. Історія, філософія, політологія : зб. наук. пр. – О., 2010. – Вип. 1. – С. 54–57.
994. **Теоретичний аналіз педагогічної майстерності – стратегічної домінанти свободи суб'єктів учіння** // Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти : [монографія / І.А. Зязюн, Т.В. Іванова, А. І. Кузьмінський та ін.]; Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2010. – С. 3–56
995. **Філософія педагогічної антропології** // Концептосфера педагогічної аксіології : матеріали філос.–методол. семінару “Аксіологічна концептосфера педагогічної освіти” / автор ідеї і упоряд. Т. П. Усатенко ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К.; Ніжин, 2010. – С. 8–12.
996. **Ціннісна домінанта світоглядної підготовки вчителя** // Ставропігійські філософські студії : зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти / Ун-т «Львівський Ставропігійон», Ін-т мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова. – Львів, 2010. – Вип. 4. – С. 96–113.
997. **Ціннісний потенціал професійних якостей учителя** // Розвиток психологічної готовності педагогів до творчої професійної діяльності: наук.–метод. посіб. / за наук. ред. Е. О. Помиткіна ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Миколаїв. спец. школа І–ІІІ ступенів мистецтв і прикладних ремесел «Академія дитячої творчості». – К.; Миколаїв, 2010. – С. 5–14.
998. **Криза цінностей – катастрофа суспільств і держав** // Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн. ; укр.–пол. [щорічник]. – Ченстохова; К., 2010. – [Вип.] XII. – С. 101–112.

999. **Po pierwsze, nauczyciel** : [інтерв'ю] z prof. Iwanem Ziaziunem, dyrektorem Pedagogiki i Psychologii Oświaty Zawodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, bytym ministrem edukacji / rozmawia Maciej Kutak // Głos Nauczycielski. – 2010. – 12 maja (nr. 19). – S. 5. – Фотогр.
1000. **Світоглядна акцентуація аксіологічної безпеки вчителя в постіндустріальному суспільстві** // Paradycsmary oświatowe i edukacja nauczycieli / pod red. Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietłany Sysojewej. – Warszawa–Kraków, 2010. – S. 42–54.
1001. **Ред.: Біла книга національної освіти України** / [Т. Ф. Алексєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – К. : Інформ. системи, 2010. – 340, [1] с. – Член редкол.
1002. **Ред.: Вища освіта України.** – 2010. – № 3: Тем. вип.: Педагогіка Вищої школи : методологія, теорія, технології: [в 2-х т.]. – Член редкол.
- Т.1. – 2010. – 520с.
- Т.2. – 2010. – 484с.
1003. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська обл.** / НАПН України. Асоціація ректорів пед. ун - тів Європи, Ін-т вищої освіти НАПН України. – К. : Знання України, 2010. – 351 с. – Член. ред. ради.
1004. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська обл.** / НАПН України. Асоціація ректорів пед. ун - тів Європи, Ін-т вищої освіти НАПН України. – К. : Знання України, 2010. – 447 с. – Член. ред. ради.
1005. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька обл.** / НАПН України. Асоціація ректорів пед. ун - тів Європи, Ін-т вищої освіти НАПН України. – К. : Знання України, 2010. – 448 с. – Член. ред. ради.
1006. **Ред.: Єжи Немец. Почесний доктор Національної академії педагогічних наук України** / за ред. І. А.Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К.: Богданова А. М., 2010. – 32 с. – Ред.
1007. **Ред.: Наук. вісник Миколаївського держ. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Сер. Пед. науки.** – Миколаїв, 2010. –
- Вип. 1.28 – 1.30: Розвиток педагогічної освіти в контексті цивілізаційних змін. – 234 с. – Член. редкол.

1008. **Ред.: Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ андрагогіки. – К., 2010. – Вип. 2. – 288 с. – Член наук. ради.
1009. **Ред. : Педагогіка і психологія** : наук. – теорет. та інформ. вісник НАПН України. – 1993, верес. – К., 2012. – № 1 – 4. – Член редкол.
1010. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психол.–пед. щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, лип. – . – К., 2010. – № 1–4. – Член редкол.
1011. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психол. –пед. щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, лип. – . – К., 2010. – № 1–4. – Член редкол.
1012. **Ред.: Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей** : зб. матеріалів VI мистец. – пед. читань пам'яті професора О. П. Рудницької / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, відділ педагогічної естетики та етики. – Чернівці : Зелена Буковина, 2010. – 348 с. – Член редкол.
1013. **Ред.: Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей** : зб. матеріалів VII пед – мистец. читань пам'яті професора О. П. Рудницької / [за ред. О. М. Отич]. – Чернівці : Зелена Буковина, 2010. – 410 с. – Член. редкол.
1014. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Благод. фонд ім. А. С. Макаренка. – К.: Екмо, 2010. – Вип. 1–4. – Член редкол.
1015. **Ред.: ПостМетодика** : журн. Полтав. облас. ін-ту післядипломної пед. освіти. – 1993, берез. – . – Полтава, 2010. – № 1–4. – Член редкол.
1016. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно–технічної еліти** : зб. наук. пр.: у 3–х вип. / за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Х., 2010. – – Член редкол.
Вип. 25. – 2010. – 329 с.
Вип. 26. – 2010. – 331 с.
Вип. 27, ч. 1. – 2010. – 340 с.
1017. **Ред.: Професійна адаптація молодого вчителя в умовах змін ціннісної парадигми суспільства** : матеріали Всеукр. наук.–прак. конф., 17–18 лют. 2010 року / [редкол.: В. О.Огнев'юк, І. А.Зязюн]; Київський Ун-т імені Бориса Грінченка. – К., 2010. – 144 с. – Член редкол.
1018. **Ред.: Рідна школа** : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2010. – № 1–12. – Член редкол.

1019. **Ред.: Ставропігійські філософські студії** : зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти / Ун-т «Львівський Ставропігійон», Ін-т мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова. – Львів, 2010. – Голов. ред.
2010. – Вип. 4. – 293 с.
1020. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців** : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця : Планер, 2010. – Голова редкол.
Вип. 23. – 2010. – 549 с.
Вип. 24. – 2010. – 567 с.
Вип. 25. – 2010. – 561 с.
1021. **Ред.:Трибуна** : громад. – політ. і теорет. журн. – 1965, трав. – . – К., 2010 . – № 1–12 –Член редкол.
1022. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр.– пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2010. – 389 с. – Член редкол.
[Вип.] XII. – 389 с.
1023. **Рец.: Кучерявий О.Г. Професійне самовиховання у вищій школі** : навч. посіб. / Кучерявий О. Г. – К.: Освіта України, 2010. – 200 с. – Рец.

1024. **Гуманист. Мыслитель. Педагог : об идеалах В. А.Сухомлинского** / Родчанин Е. Г., Зязюн И. А., Черненко А. Л. – Ростов н/Д : Альтаир, 2011. – 160 с.
1025. **Юний педагог : програма факультативу для учнів 8–11 класів** / [уклад. : І. А. Зязюн, І. Ф. Кривонос, Н. М. Тарасевич] ; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський нац. пед. ун–т імені В. Г. Короленка. – К.: Фенікс, 2011. – 144 с.
1026. **Аксіологічна небезпека занепаду культур і держав** // Ставропігійські філософські студії : [зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти] / Ун–т «Львівський Ставропігійон», Ін–т мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова. – Львів, 2011. – Вип. 5. – С. 155–169.
1027. **Аксіологічний погляд вчителя на сучасну комп'ютерну технологію учіння** // Розвиток пед. наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, Комітет пед. наук Польської академії наук. – Черкаси ; Київ, 2011. – С. 34–41.
1028. **Аксіологічні ресурси педагогічної дії вчителя** // Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. / Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський нац. пед. ун–т ім. В. Г. Короленка. – К.; Полтава, 2011. – Вип. 1. – С. 9–24.
1029. **Безсвідоме у виявах пізнавально–творчого процесу особистості** // Творчий розвиток особистості засобами мистецтва : навч. – метод. посіб. / [за ред., передмова Н. Г. Ничкало]. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – С. 11–22.
1030. **Гуманистическая сущность мастерства А. Макаренка** / И. Ф. Кривонос, И. А. Зязюн, Н. Н. Тарасевич // Народное образование : сб. науч. тр. российских и зарубежных макаренковедов. – М., 2011. – С. 8–95.
1031. **Дійти до кожної дитини може лише обдарований учитель** : із виступу директора І–ту пед. освіти і освіти дорослих Івана Зазюна на заг. зборах НАПН України // Освіта України . – 2011. – 4 лют. (№ 9 / 10). – С. 4
1032. **Дорога Ніно Миколаївно : [вітання професора Ніну Тарасевич з нагоди 75–ліття від дня народж.]** // Професор Ніна Тарасевич : біобібліограф. показчик до 75–ліття від дня народж. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. – С. 32–33 : фотогр. : мить товариського спілкування : Лариса Коваль, Ніна Тарасевич, Іван Зязюн.

1033. **Екзистенціальні особливості педагогічної дії** // Вісн. Черкаського ун-ту. Сер. Пед. науки / Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2012. – Вип. 1. – С. 3–7.
1034. **Краса педагогічної дії – у красі душі вчителя** // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 4.
1035. **Моєму колезі – молодому вчителеві** // Шляхи і методи забезпечення подальшого творчого зростання обдарованої молоді : монографія / за заг. ред. Л. В. Корінної. – Житомир : ЖДУ, 2011. – С. 10 – 13.
1036. **Наука і мистецтво педагогічної дії** // Педагогічна майстерність як система професійно–мистецьких компетентностей : зб. матеріалів ІХ пед.–мистец. читань пам'яті проф. О. П. Рудницької / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ пед. естетики та етики. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – Вип. 3. – С. 21–29.
1037. **Нові технології підготовки вчителя в Україні** // Наук. вісник Миколаївського держ. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Сер. Пед. науки. – Миколаїв, 2011. – Т. 1, вип. 32 : Підготовка вчителя в Європі. – С. 16–21.
1038. **Педагогічна майстерність – технологія педагогічної дії** // Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до педагогічної дії: монографія / Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир, 2011. – С. 6–12
1039. **Педагогічне наукове дослідження у контексті цілісного підходу** // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – Вип. 1. – С. 19–30
1040. **Підготовка вчителя – основне питання для сучасної освіти** // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 2. – С. 16–18
1041. **Професія вчителя у вимірі педагогічної майстерності** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. пр. : в 5 т. / НАПН України. – К.:Пед. думка, 2012. – Т. 4 : професійна освіта і освіта дорослих. – С. 229 – 245. – (До 20-річчя НАПН України)
1042. **Учитель ХХІ століття : чарівник, добротворець, любомудр, працелюб** // Сучасні навчальні заклади – 2011 : офіц. каталог виставки / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Компанія «Виставковий світ». – К., 2011. – С. 18–19.
1043. **Філософія та зміст професійно–педагогічної якості в системі неперервної освіти** // Методика викладання природничих дисциплін у вищій і середній школі : зб. наук. пр. / Полтавський держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2011. – С. 64–67
1044. **Функції сучасної інформологічної культури** // Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології : зб. наук. пр. : [у 2 т] / Ін-т вищої освіти НАПН України. – К., 2011. – Т 1. – С. 24–33

1045. **Цілісний методологічний підхід у педагогічному науковому дослідженні** // Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи : матеріали VI міжнар. наук.–практ. конф., 24–26 жовт. 2011 року, м. Хмельницький / НАПН України, Хмельницький нац. ун–т, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих. – Хмельницький, 2011. – С. 7–13.
1046. **Динаміка парадигм у гуманітарних науках // Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia** = Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.–укр.; укр. –пол. журн. [щорічник] / за ред. Т. Левовицьког, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2011. – Вип. 13. – С. 39 – 48.
1047. **Nauczyciel w wymiarze Porównani historycznych** // Badanie – dojrzewanie – rozwój (na drodze do doktoratu). Wybrane aspekty badań komparatystycznych : założenia metodologiczne i analizy porównawcze / pod red. F. Szloska. – Warszawa – Radom: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji, 2011. – Т. 237. – S. 27–35.
1048. **Ред.: Вища освіта України.** – 2011. – №3 : Спецвип : [у 2 т] –
 Т. 1 : **Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології** : зб. наук. пр. – 2011. – 834 с. – Член. редкол.
 Т. 2 : **Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології** : зб. наук. пр. – 2011. – 532 с. – Член. редкол.
1049. **Ред.: Наук. вісник Миколаївського держ. ун–ту імені В.О.Сухомлинського.** Сер. Пед. науки. – Миколаїв, 2011. –
 Т. 1, вип. 32: Підготовка вчителя в Європі. – 234 с. – Член. редкол.
1050. **Ред.: Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ андрагогіки. – К., 2010. – Вип. 3, ч. 1. – 338. – Член наук. ради.
1051. **Ред.: Отич О. Розвиток творчої індивідуальності студентів професійно–педагогічних навчальних закладів засобами мистецтва:** монографія / Олена Отич. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – 247, [1] с. – Наук. ред.
1052. **Ред. : Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. вісник НАПН України. – 1993, верес. – . – К., 2011. – № 1 – 4. – Член редкол.
1053. **Ред.: Педагогіка толерантності** : громадський психолого–педагогічний щоквартальник укр. та рос. мовами. – 1997, лип. – . – К., 2011. – № 1–4. – Член редкол.
1054. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : зб. наук. пр. : в 5 т. / НАПН України. – К.:Пед. думка, 2012. – . –
 Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – 512 с– Член редкол. (До 20-річчя НАПН України)

1055. **Ред.: Педагогічна майстерність як система професійно–мистецьких компетентностей : зб. матеріалів ІХ пед.–мистец. читань пам'яті проф. О.П.Рудницької / Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ пед. естетики та етики. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – Вип. 3. – 640 с. – Голов. ред.**
1056. **Ред.: Порівняльна професійна педагогіка : наук. журн. – 2011, берез. – . – К., 2011. – Вип. 1–2. – Член наук ради.**
1057. **Ред.: Професійно–технічна освіта : наук.–метод. журн.. – 1997, черв. – . – К., 2011. – № 1 – 4. – Член редкол.**
1058. **Ред.: Рідна школа : щомісяч. наук.–пед. журн. – 1922, трав. – . – К., 2011. – № 1–12. – Член редкол.**
1059. **Ред.: Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих, Комітет пед. наук Польської академії наук. – Черкаси; Київ, 2011. – 740 с. – Заст. голови редкол.**
1060. **Ред.: Ставропігійські філософські студії : [зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти] / Ун–т «Львівський Ставропігійон», Ін–т мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова. – Львів, 2011. – Голов. ред. 2011. – Вип. 5. – 293 с.**
1061. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; Вінницький держ. пед. ун–т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця: Планер, 2011. – Голова редкол.**
- Вип. 26. – 2011. – 540 с.
- Вип. 27. – 2011. – 539 с.
- Вип. 28. – 2011. – 585 с.
1062. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами : філософія, психологія, педагогіка, соціологія : щоквартальний наук.–практ. журн. – 2000 – . – Х., 2011. – № 1 – 4. – Член коорд. Ради**
1063. **Ред.:Трибуна : громад. – політ. і теорет. журн. – 1965, трав. – . – К., 2011 . – № 1–12 –Член редкол.**
1064. **Рец.: Овчаров С.М. Навчаємося творити : розвиток креативних здібностей школярів : навч.–метод посіб / Овчаров С.М., Овчарова К.В. – Полтава : ТОВ АСМІ, 2011. – 108, [1] с. – Рец.**
1065. **Ред.: Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.–укр. журн.; укр.– пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2011.**

1066. **Аналіз педагогічної дії у площині самовизначення вчителя** // Креативна педагогіка. – 2012. – № 6. – С.17 – 18
1067. **Екзистенціальні особливості педагогічної дії** // Вісн. Черкаського ун-ту. Серія Пед.науки / Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького. – 2012. – Вип. 1. – С. 3 –7.
1068. **Естетичні регулятиви педагогічної майстерності** // Естетичне виховання дітей та молоді : теорія, практика, перспективи розвитку : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир, 2012. – С. 14 – 22.
1069. **Інтуїція в життєтворчості й вигоранні професійно зорієнтованої діяльнісної особистості** // Психологічні і педагогічні проблеми педагогічної дії : зб. наук. пр. : у 2 ч. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, НТУ «ХП». – Х. : НТУ «ХП», 2012. – Ч 1 / за наук. ред. В. В. Рибалки, Е. О. Помиткіна. – С. 9 – 22.
1070. **Компетентнісний педагог завжди й повселюдно – учитель, психолог, культуролог, вчений** // Сучасні заклади освіти – 2012 : міжнар. виставка, 1–3 берез. 2012 р.: офіц. каталог виставки / МОН, молоді та спорту України, НАПН України. – К., 2012. – С. 23 – 24.
1071. **Майбутніх академіків треба шукати в дитячій пісочниці** // Освіта України. – 2012. – 30 лип. (№ 31). – С. 10.
1072. **Могутність педагогічного таланту** / І. А. Зязюн // Слово про вчителя (до 100-річчя від дня народж. А. П. Каришина) / [упоряд.: Ю. В. Самусенко, Г. Ф. Джурка ; за ред. Н. І. Шияна] ; Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2012. – С. 10 – 23.
1073. **Немає педагогіки без педагога** // Рідна шк. – 2012. – № 4/5. – С. 19 – 23.
1074. **Неперервний розвиток та саморозвиток професійної майстерності вчителя у післядипломній освіті** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова), Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця: Планер, 2012.–Вип. 29.–С.13–23
1075. **Професія вчителя у вимірі педагогічної майстерності** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. пр. : в 5 т. / НАПН України.–К. : Пед.думка, 2012.–Т.4 : Професійна освіта і освіта дорослих .–С. 229–245

1076. **Сомовизначення вчителя як фактор регуляції педагогічної дії** // Становлення і розвиток педагогічних шкіл : проблеми, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / за ред. Василя Кременя і Тадеуша Левовицького.–Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2012.–С.357–367.
1077. **Синергетичні параметри педагогіки як детермінанти креативного навчання** // Креативна педагогіка. – 2012. – № 5. – С. 7 – 13.
1078. **Учитель на перетині тисячоліть** // Трибуна . – 2012 .– № 1 / 2, 3 / 4. – С. 6 – 7.
1079. **Ред.:Актуальні проблеми природничо–математичної освіти в середній і вищій школі** : зб. матеріалів Міжнар. наук. – практик. конф., 13–14 верес. 2012 р., м. Херсон. – Херсон : Гринь Д. С., 2012. – 252 с. – Член редкол.
1080. **Ред.: Інформаційно–комунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи** : зб. матеріалів III Міжнар. наук. практик. конф., 12–14 листоп. 2012 р. : у 2 ч. / Львівський держ. ун–т безпеки життєдіяльності, Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – К.; Львів : ЛДУ БЖД, 2012. –
Вип. 3, ч. 1. – 2012. – 346 с.
Вип. 3, ч. 2. – 2012. – 290 с.
1081. **Ред.: Коваль П. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів засобами мистецтва** : монографія / за ред. І. Зязюна. – Івано–Франківськ : Супрун В. П., 2012. – 316 с. – Ред.
1082. **Ред. : Креативна педагогіка** : наук.–метод. журн. – 2012, січ. – К., 2012. – № 5,6. – Член редкол.
1083. **Ред.: Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технологія** : у 3 т. / Інститут вищої освіти НАПН України. – К.: Пед. преса, 2012. – Член редкол.
Т. 1. – 2012. – 587 с.
Т. 2. – 2012. – 567 с.
Т. 3. – 2012. – 618 с.
1084. **Ред. : Педагогіка і психологія** : наук.–теорет. та інформ. вісник НАПН України. – 1993, верес. – К., 2012. – № 1 – 4. – Член редкол.
1085. **Ред.: Порівняльна професійна педагогіка** : наук. журн. – 2011, берез. – К., 2012. – Вип. 1–2. – Член наук ради.
1086. **Ред.: Професійно–технічна освіта** : наук.–метод. журн.. – 1997, черв. – К., 2012. – № 1–4. – Член редкол.
1087. **Ред.: Рідна школа: щомісяч. наук.– пед. журн.** – 1922, трав.–. – К., 2012. – № 1–12. – Член ред. ради.

1088. **Ред.: Ставропігійські філософські студії ULTIMA RATIO** : зб. наук. пр. з музикознавства, психології, педагогіки та філософії освіти / [упоряд. О. П. Опанасюк] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Університет «Львівський ставропігійон». – Львів : Ставропігійон, 2012. –
 Вип. 6. – 2012. – 291 с. – Член редкол.
1089. **Ред.:Трибуна** : громад. – політ. і теорет. журн. – 1965, трав. – . – К., 2012 . – № 1–12 –Член редкол.
1090. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців** : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голова), Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України , Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця : Планер, 2012. – Голова редкол.
 Вип. 29. – 2012. –
 Вип. 30. – 2012. –
 Вип. 31. – 2012. – 540 с.
 Вип. 32. – 2012. – 539 с.
 Вип. 33. – 2012. – 585 с.
1091. **Ред.: Теорія і практика управління соціальними системами** : філософія, психологія, педагогіка, соціологія : щоквартальний наук.–практ. журн.. – 2000 – . – Х., 2012. – № 1 – 4. – Член коорд. ради

Наукова школа І. А. Зязюна

Доктори наук

1092. **Букач, М. М.** Формування педагогічної культури вчителя музики у процесі професійної підготовки: дис. ... доктора пед.наук: 13.00.04 / Букач Микола Миколайович; Київ. пед.ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – 390 с.
1093. **Васянович, Г. П.** Морально–правова відповідальність педагога (теоретико–методологічний аспект): дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Васянович Григорій Петрович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1997. – 377 с.
1094. **Карпенчук, С. Г.** Педагогічна технологія А.С. Макаренка в контексті сучасної педагогіки: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01 / Карпенчук Світлана Григорівна; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2003. – 556 с.

1095. **Коновець, С.В.** Теоретичні і методичні основи творчого розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Коновець Світлана Володимирівна ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К., 2012. – 472 с.
1096. **Кошманова, Т. С.** Розвиток педагогічної освіти у США (1960–2000 рр.): дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Кошманова Тетяна Сергіївна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2002. – 577 с.
1097. **Кузьмінський, А. І.** Теоретико–методологічні засади післядипломної освіти в Україні: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Кузьмінський Анатолій Іванович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2003. – 481 с.
1098. **Лещенко, М.П.** Технології підготовки вчителів до естетичного виховання за рубежом: на матеріалах Великобританії, Канади, США: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Лещенко Марія Петрівна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1997. – 382 с.
1099. **Лігоцький, А.О.** Система різнорівневої підготовки фахівців в Україні: (теорет.–методол. аспект): дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Лігоцький Анатолій Олексійович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 484 с.
1100. **Меднікова, Г. С.** Ціннісно–адаптаційний потенціал мистецтва постмодерну в аспекті неокласичної естетики: дис. ... доктора філос. наук: 09.00.08 / Меднікова Галина Сергіївна; Київ. нац. ун–т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 404 с.
1101. **Мещанінов, О.П.** Сучасні моделі університетської освіти в Україні: теорія і методика: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Мещанінов Олександр Павлович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2005. – 665 с.
1102. **Нещадим, М.І.** Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика: автореф. дис. доктора пед. наук: 13.00.04 / Нещадим Микола Іванович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2004. – 56 с.
1103. **Орлов, В.Ф.** Теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Орлов Валерій Федорович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2004. – 542 с.
1104. **Отич, О.М.** Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Отич Олена Миколаївна; Інститут пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К., 2009. – 456 с.
1105. **Піддячий М.І.** Теоретико–методичні засади підготовки старшокласників до професійної діяльності в умовах профільного навчання: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02– теорія та методика

трудового навчання / Піддячий Микола Іванович ; Інститут педагогіки АПН України.– К.,2009.–507с.

1106. **Помиткін, Е.О.** Психологічні закономірності і механізми духовного розвитку дітей і молоді: дис. ... доктора психол. наук: 19.00.07 / Помиткін Едуард Олександрович; Нац. держ. пед. ун–т імені М.П. Драгоманова. – К., 2009. – 527 с.
1107. **Рашковська В.І.** Теоретичні і методичні основи використання образотворчої православної спадщини в духовному розвитку майбутнього вчителя: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04/ Рашковська Валентина Іванівна ; Класичний приватний ун–т. –Запоріжжя, 2010. – 497с.
1108. **Семенова, А.В.** Теоретичні і методичні засади застосування парадигмального моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Семенова Алла Василівна / Тернопільський нац. пед. ун–т імені Володимира Гнатюка. – К., 2009. – 667 с.
1109. **Смирнова, Т.А.** Теоретичні та методичні засади диригентсько–хорової освіти у вищих навчальних закладах: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Смирнова Тетяна Анатоліївна; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2003. – 502 с.
1110. **Солдатенко, М.М.** Теоретико–методологічні основи розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Солдатенко Микола Миколайович; Ін–т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2007. – 427 с.
1111. **Шестопалюк, О.В.** Теоретичні і практичні засади розвитку громадянської компетентності майбутніх учителів: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Шестопалюк Олександр Васильович; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К., 2010. – 557 с.

Кандидати наук

1112. **Андрощук, І.В.** Формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін професійних навчальних закладів швейного профілю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Андрощук Ірина Василівна; Ін–т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К., 2008. – 269 с.
1113. **Більченко, Є. В.** Педагогічні погляди Климента Смоляти в контексті діалогу культур: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Більченко Євгенія Віталіївна; Нац. пед. ун–т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 228 с.
1114. **Внукова, О. М.** Розвиток політичної культури майбутніх педагогів професійно–технічних навчальних закладів: дис. ... канд. пед. наук:

13.00.04 / Ольга Миколаївна Внукова; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2004. – 249 с.

1115. **Гіптерс, З. В.** Художня творча діяльність студентів вищих закладів освіти України (1960–1995 рр.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Гіптерс Зінаїда Василівна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 190 с.
1116. **Жебровський, Б.М.** Формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Жебровський Борис Михайлович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2002. – 201 с.
1117. **Зайцева, І. Є.** Розвиток естетичної культури майбутніх учителів засобами театрального мистецтва: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Зайцева Ірина Євгенівна; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – К., 2001. – 217 с.
1118. **Лещенко, А.В.** Проблеми виховання і освіти у творчій спадщині В.І.Вернадського: дис. ... канд. пед. наук / Лещенко Анатолій Васильович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2000. – 209 с.
1119. **Отич, О.М.** Підготовка вчителя початкових класів до виховної роботи в школі: (на матеріалі пісенного фольклору): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Отич Олена Миколаївна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1997. – 256 с.
1120. **Пабат, В.В.** Формування естетичних почуттів дітей дошкільного віку засобами народної казки: дис. ... канд. пед. наук / Пабат Вікторія Вікторівна; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1997. – 216 с. – Бібліогр.: с. 185–202.
1121. **Полищук, А.М.** Партийность как научный принцип марксистско-ленинской философии: дис. ... канд. философ. наук: 09.00.08 / Полищук Анатолій Михайлович; Львов. гос. ун-т ім. І.Я. Франко. – Л., 1978. – 200 с.
1122. **Рубан, Л. О.** Професійна етика в процесі творчої самореалізації митця: дис. ... канд. філос. наук: 09.00.08 / Рубан Людмила Олександрівна; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1997. – 179 с.
1123. **Сегеда, Н. А.** Підготовка майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Сегеда Наталя Анатоліївна; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2002. – 20 с.
1124. **Скорик, Т.В.** Формування естетичного досвіду студентів засобами музики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Скорик Тамара Володимирівна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 164 с.

1125. **Філіпчук, Н.О.** Підготовка майбутніх фахівців з музичного мистецтва у навчальних закладах Західної України (перша половина ХХ століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Філіпчук Наталія Олександрівна; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – 2009. – 225 с.
1126. **Черниш, А. П.** Управління навчально–виховним процесом у гімназії: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Черниш Анатолій Петрович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1996. – 240 с.
1127. **Чернова, О.С.** Формирование у младших школьников эстетического восприятия искусства: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Чернова Ольга Сергеевна; Харьк. гос. пед. ин-т им. Г.С. Сковороды. – Х., 1990. – 22 с.
1128. **Швидка, С.О.** Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя засобами театрального мистецтва: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Швидка Світлана Олександрівна; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1996. – 177 с.
1129. **Шевнюк, О. Л.** Формування художньо–естетичного досвіду майбутнього вчителя: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Шевнюк Олена Леонідівна; Держ. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1995. – 202 с.
1130. **Юрас, И. И.** Эстетический фактор в формировании коммунистического мировоззрения старшеклассников: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Юрас Ирина Ивановна; НИИ педагогики УССР. – К., 1987. – 174 с.

Філософсько–педагогічні роздуми академіка

Визначаючи технологізацію освіти об'єктивним процесом, що постійно розвивається і вектор якого визначається в основному науково–технічним прогресом та технологією суспільства, спробуємо з'ясувати його специфіку і визначити бодай найближчу перспективу. Якщо визначити технологію способом системної організації освітньої діяльності в різних сферах знання, культури, навколишнього світу, мислення, що зумовлюються рефлексією, стандартизацією, використанням спеціалізованого інструментарію, то об'єднати їх (на одному рівні організації) неможливо у зв'язку з якісним розмежуванням технологічних задач і принципової різниці у підходах до їх вирішення.

[480, с.17]

Вищою метою духовної педагогіки (педагогіки духовності) слід вважати сприяння максимально ефективному духовному розвитку особистості. Це, в свою чергу, формуватиме духовну культуру суспільства, яка має об'єктивний вияв через форми суспільної свідомості: науку, мистецтво, мораль, релігію.

[339, с.136]

Відомо, що гуманістичний підхід не зводиться до якихось конкретних технологій чи методів навчання – це цілісна орієнтація, в основі якої – перебудова особистісних установок педагога. Підкреслюється, що якщо перша парадигма освіти ґрунтується на універсальності навчальних програм, фронтальному спілкуванні, стандартних оцінках знань, умінь, навичок, примусовості, трансляційній формі передачі інформації вчителем і пасивності учнів, то гуманістичний підхід в освіті апелює до індивідуалізації і диференціації навчання, що передбачає використання нормативів і відповідно програм розвитку, до радості учня, до процесу творчості. Найважливіше в даному підході – формування в учнів не лише нормативних знань, але передусім механізмів самонавчання і самовиховання з врахуванням максимального включення індивідуальних здібностей кожного учня.

[339, с.54]

Вчитель, його майстерність, його талант – невичерпне джерело багатства народу, який прагне до інтелектуальної, етико–естетичної культури в часи усіляких потрясінь та негараздів.

[339, с.4]

Для оволодіння педагогічною майстерністю необхідна систематична підготовка до кожного навчального заняття; постійна робота з новинками педагогічної і психологічної літератури, вилучення з них нового для практичної перевірки і використання; вивчення досвіду колег і запозичення всього кращого, корисного, дійсно необхідного; вироблення індивідуальних прийомів (постановка голосу, техніка мовлення, граматична правильність, дикція, інтонація, сила звуку і т.п.); саморегуляція фізичного і психічного станів. Успіх педагогічної діяльності визначається передусім рівнем професійної підготовленості викладача. З нагромадженням досвіду формуються оптимальні

прийоми праці, приходять майстерність, яка дозволяє швидко адаптуватися до будь якої учнівської аудиторії, виникає легкість в роботі.

[473, с. 364]

Зрозуміймо, нарешті, що іншого шляху не було і не буде. І хто намагається пропонувати інші шляхи для утвердження незалежності України, той веде її народ до великих непередбачуваних трагедій. Годі трагедій! Україна і її народ Божим велінням давно вже заслуговують на Щастя.

[428, с. 308]

Культура народів і держав як найважливіший із показників їхнього поступу завдяки особливій культуротворчій місії педагога, вчителя, який творить найбільшу, найвагомішу, найнеобхіднішу цінність – Людину. Основоположним критерієм цієї цінності є шанобливе, гуманне ставлення до іншої Людини, а отже – до іншої Країни, до іншого Народу.

[428, с.5]

Навчання в школі є специфічною формою спільної життєдіяльності вчителя і учнів. Вони в школі не просто вступають у суспільні відносини, виконують соціальні ролі, визначені їхнім офіційним статусом (роль учителя і роль учня), а є насамперед носіями суто людських якостей, потреб, мотивів. Тому діяльність учителя і учнів у школі має будуватися на гуманістичних, особистісно орієнтованих засадах, які забезпечили б їм можливість встановлення добрих, суто людських взаємин, розуміння одне одного, взаємоповаги.

[339, с. 271]

Неперервну професійну освіту можна віднести до особистості, до освітнього процесу (до програм), до організаційних структур. У першому випадку це поняття означає, що людина вчиться постійно, без відносно довгих перерв або в освітніх установах, або засобами самоосвіти. Залишаючись на одному й тому самому формальному рівні... вона удосконалює свою професійну кваліфікацію, свою майстерність, піднімається ступенями і рівнями професійної освіти (“динаміка руху по вертикалі”). Людина включена в освітній процес на всіх стадіях її розвитку з врахуванням спадковості при переході з одного ступеня до іншого...

У змістовний аспект неперервної освіти згідно з динамікою руху особистості входять: багаторівневість, доповнення, маневреність.

[511, с. 15]

Освіта неможлива без Учителя, з іменем якого пов’язані і перемоги і поразки. Він завжди уособлював у собі мудрість суспільної свідомості і мав непересічний вплив на все суспільство. Він завжди був громадянином і професіоналом, від завжди був наставником, поводитирем у майбутнє. Він не може бути поза політикою, але володіючи особливим суспільним статусом, йому слід дотримуватися золотого світового правила демократії: “Політика лише до порогу школи”. У виборі громадянських і професійних орієнтирів йому допоможуть вищі національно–державні інтереси, смисл і природа освіти, її соціальне призначення.

Освіта – важливіша підсистема суспільства, узгоджена з його розвитком і залежна від існуючих форм соціальної взаємодії. Це історико–культурний феномен, процес і умова розвитку духовних начал народу і кожного індивіда. “Образ”, “зразок”, якими наповнена освіта, втілюються в індивідуальній самобутній формі у відповідності з культурою суспільства. Людина розвивається у смисловому полі певних знаків, значень, моральних норм, цінностей, ідеалів, притаманних конкретному народу. Тому освіта, як правило, національна за змістом. Ось чому мета освіти – виховання людини як суб’єкта культурно–історичного процесу, який відображає в собі історичний розум, культуру людства і відчуває свою відповідальність перед майбутнім як своїм майбутнім, залежних від його практичних дій.

[434, с. 4]

Особистість не може бути самодостатнім виміром чи кінцевим результатом смислової вибудови Людини. Адже смисл набувається постійно змінюваними відношеннями і зв’язками з сутнісними складниками людського буття. Особистість і Людина відрізняються тим, що перша є способом, інструментом, засобом організації досягнень другої. Перша отримує смисл і життєвість в другій. Можна з переконаністю стверджувати, що особистість в якості психологічного інструмента може “озовнішуватись”, про неї можна, необхідно рефлексувати “заочно” і це зовсім не суперечить трансцендентуючій, змінній природі людини.

[405, с. 326]

Педагог і актор повинні знати і відчувати аудиторію, з якою працюють – і передову, і відсталу її частини, розуміти, на кого орієнтуватися і кому допомагати. Необхідно знати ази людської реакції залежно від віку, статі, професійної спрямованості тощо. Чому клас підпорядковується педагогові? Чи можна підготувати себе до цього? Як народжуються ці педагогічні миттєвості? Ще можна ставити багато запитань, але відповідь на них буде суто особистісною, неповторною, інтуїтивною. Це тому, що сфера творчості – сфера безсвідомості. Однак теоретики і практики сцени, користуючись методом фізичних дій, рекомендують деякі поради для досягнення успіху.

[339, с. 111]

Педагогічна майстерність вчителя є достатньо стійкою системою теоретично обґрунтованих і практично виправданих педагогічних дій і операцій, які забезпечують високий рівень інформаційної взаємодії між викладачем і його учнями. Послуговуючись цим визначенням і функціональною структурою діяльності педагога, звернемо увагу на компоненти педагогічної майстерності:

- знання і високий рівень загальної культури. Загальнонаукові знання. Наукова ерудиція з обраної спеціальності. Розуміння психології учнів і закономірностей формування їх особистостей. оволодіння сучасною дидактичною системою, теорією учіння і виховання, методикою викладання свого предмету;

- практичні уміння і навички. Гностичні уміння встановлюють внутрішні зв'язки і відношення між окремими процесами, фактами, поняттями і явищами. Предметні уміння і навички. Професійні уміння і навички, відповідні кожній функції вчителя;

- професійно необхідні якості педагога. Громадянські і політичні якості: ідейна переконаність і суспільна активність. Спрямованість особистості: любов до учнів і бажання з ними працювати. Висока інтелектуальна активність і пізнавальна самостійність. Педагогічні здібності. Культура мови і мовленнєві навички.

[473, с. 368]

Розвитку педагогічної майстерності А. Макаренко надавав величезного значення. Він був упевнений, що кожен зможе опанувати складну науку взаємодії педагога з вихованцями. І основні шляхи набуття професіоналізму він убачав у перебудові педагогічної освіти. Її, вважав педагог, треба наблизити до потреб практики, до професійного виховання, а не лише навчання педагога. Колектив школи мусить допомагати молодому спеціалістові удосконалювати свою майстерність і, головне, допомагати йому самовиховуватися, скеровувати його на розвиток професійно значущих якостей – гуманістичної спрямованості, професійної компетентності, педагогічних здібностей і техніки впливу.

[375, с. 28]

Серед вічних професій учительська посідає особливе місце: вона – початок усіх професій. Змінюються умови й засоби виховання, та незмінним залишається головне призначення вчителя – навчити людину бути Людиною.

Що нового можна сказати про цю професію? Написано багато книжок, де показано і велич педагогічної праці, й труднощі її.

Спробуємо подивитися на професію педагога з різних позицій: з глобальних – навіщо суспільству ця професія, з позиції учня – чого чекає дитина від педагога, ким він є для неї, з позиції вчителя – якими є його обов'язки, як він розуміє їх?

Чого чекає суспільство від учителя? Воно може існувати, якщо його громадяни розподілять між собою сфери застосування своїх сил, кооперування яких дає змогу людству розвиватися. Головні сфери: виробництво, наука, мистецтво. Виробництво – основа життя суспільства, воно забезпечує людей необхідними засобами існування. Наука дає нові знання, технології, що допомагають розвивати виробництво, сприяють усвідомленню сутності буття. Та не лише інтелектуальною діяльністю і виробництвом живе людина. Велику роль відіграє духовна царина, яку живить мистецтво через відображення дійсності в художніх образах. Наука і мистецтво впливають на виробництво, удосконалюючи його. Проте для цього потрібні люди, які ввібрали б у себе досвід, набутий попередніми поколіннями, і були б готові розвивати і виробництво, і науку, і мистецтво далі.

[340, с. 8]

Смисл і ціль освіти – людина у постійному розвитку, її духовне становлення, гармонія її відносин з собою і іншими людьми, зі світом. У такий спосіб освіта на державному рівні створює умови розвитку – саморозвитку,

виховання – самовиховання, навчання – самонавчання всіх і кожного. Під освітою розуміється процес входження людини в життя суспільства, в цілісний світ живої і “неживої” природи. Отже, система освіти створюється для людини, функціонує і розвивається в її інтересах, слугує повноцінному розвитку особистості і в ідеалі її призначення – щастя людини.

[333, с. 14]

У педагогічній дії є два рівнозначні суб'єкти за змістовною сутністю – Людина і Людина. Вони мають створювати один одному відчуття спокою, рівноваги, благополуччя, щастя. Як це зробити, знає передусім педагог. Він має навчити цього своїх учнів незалежно від предмета викладання. Навчити ненав'язливо, нетенденційно, мимовільно. Навчити своєю поведінкою, своїм Статусом, своїми Знаннями, своєю Людяністю, своєю Свободою, своєю Любов'ю, своїм Щастям, своїм Талантом.

[428, с. 74]

Філософія освіти – це і філософія, і наука. В той же час, вона використовує підходи і знання всіх рефлексивних дисциплін – методології, аксіології, історії, культурології, власне філософії. Її інтерес – педагогіка і освіта, тому все запозичене з інших дисциплін вона використовує для вибудови моделі подолання кризи освіти, для обговорення найзагальніших проблем педагогічної діяльності, проектування шляхів побудови нової педагогічної науки.

[339, с. 35]

Майбутніх академіків треба шукати в дитячій пісочниці // Освіта України.–2012.–30лип.(№31).–С.10.

...Яким хочеться бачити тебе, юний вчителю, сьогодні, коли ти з особливим почуттям відповідальності, врочистості, душевної захопленості сходиш на педагогічну трибуну? Яким ти повинен бути, щоб перший самостійний урок запам'ятався на все життя, щоб став неповторним і зворушливим для твоїх учнів? Якими скарбами повинен володіти, щоб твоє педагогічне життя завжди було твоїм першим уроком?

Певно, давати рецепти не варто, бо з творчістю вони не сумісні. Я висловлю лише деякі міркування, реалізація яких допомагає мені особисто відчувати постійну радість від педагогічної праці. ...Хотілося б, щоб і до тебе на першому уроці прийшла радість педагогічної творчості. За яких обставин це можливо? На мою думку, за таких:

– Коли любиш свою професію. Любиш пристрасно, незгасно, пожиттєво. В тебе й гадки немає, що й професія цікавіша і необхідніша народові, суспільству. Відома всім істина: після хліба найважливішою для народу є школа. ...

– Коли шануєш і розвиваєш особистість в учневі. Не той учитель, хто навчає. Не той учитель, хто виховує "на загаль". Учитель той, хто у навчально-виховному процесі розвиває особистість кожного школяра, робить його самим собою.

– Коли усвідомлюєш, що основним виховним засобом була, є і залишається праця, у якій кожен вихованець послідовно й систематично набуває розумового, естетичного, практичного досвіду. ...

Коли глибоко збагнув, що найголовнішим виховним засобом у школі була, є і залишається особистість учителя. Його талант, його неповторність, самобутність.

Аналізуючи свій духовний розвиток, ти, певно, помітив, що приклад твого учителя допоміг тобі змужніти, соціально визріти. Якого ж учителя ти наслідував, коли обрав педагогічну професію? Передусім працюючого, роботящого. Таким хочуть бачити тебе і твої учні – як у справі предметній, фаховій, так і виховній. Кожна хвилина твого вільного часу – для пізнання, для самовдосконалення. Весь інший час – для твоїх вихованців. Пам'ятай заповідь В.О. Сухомлинського: "серце віддаю дітям". Віддаю щиро, душевно, радісно. І виховую цим щирість, душевність, радість. Одним словом – красу. Красу пізнання, красу творчого самоствердження – праці, красу спілкування людей, зрештою красу нашого життя.

Працьовитість, працелюбність немислимі без вимогливості, насамперед до себе. Через вимогливість до себе будь вимогливим до своїх учнів. Однак вимогливість має бути справедливою, раціональною. До себе – щоб якнайдовше і найпродуктивніше працювати з ними і для них. До школярів – щоб заслужити їхню увагу до себе.

– Коли завоював авторитет серед учнів та їхніх батьків. Без педагогічного авторитету не може бути педагогічного впливу. Чим започатковується авторитет і як його закріпити? Першим уроком у школі

У стародавніх арабських лікарів було правило: якщо за десять хвилин спілкування з лікарем хворому не полегшало, лікар на все життя повинен зректися цієї професії, інакше кажучи, авторитет лікаря, віра в його лікувальну

силу вміють створювати для хворого таку психологічну атмосферу.. яка сприяє: видужанню. Так і для тебе. Перші хвилини твого спілкування з учнями мають стати вирішальними у формуванні їхнього позитивного ставлення до тебе на рівні почуття прекрасного і піднесеного, з першої хвилини ти мусиш захопити, заповнити школярів розповіддю, щоб вони стали підвладними порухам твоєї душі, силі твоєї впливовості. Тож готуйся до перших уроків особливо старанно. Для цього замало вільно володіти матеріалом. Треба ще розробити мізансцени уроку, добре опанувавши театральну режисуру і педагогіку. Власне кажучи, учительська праця – театр одного актора. Саме тому вчителеві необхідно розвивати акторські якості. Не дарма А.С. Макаренко брав уроки режисури й акторської майстерності в талановитих митців. Він писав, «Я став справжнім майстром лише тоді, коли навчився говорити «іди сюди» з 15–20 відтінками, коли навчився давати 20 нюансів у постановці обличчя, фігури, голосу. І тоді я не боявся, що хтось до мене не підійде чи не відчує того, що потрібно».

– Коли постійно працюєш над удосконаленням педагогічної майстерності. Вона необхідна для підтримання твого вчительського авторитету. Над вирішенням проблем педагогічної майстерності сьогодні замислюються багато дослідників, педагогів–практиків, працівників інститутів, училищ. Вийшло у світ чимало книжок, методичних посібників. Якомога більше читай літератури на цю тему, виконуй.

Заведи спеціальний відділ у своїй бібліотеці – з педагогічної майстерності. Читай уважно не тільки педагогічну, психологічну, а й медичну, мистецьку літературу, де йдеться про місце і роль людини, її діяльності в духовному розвитку суспільства. Звертайся до творчої спадщини В.О. Сухомлинського. Його “Сто порад учителям” та інші праці дадуть тобі вичерпну відповідь на питання про те, як опанувати педагогічну майстерність, як набувати професійних умінь та навичок, як долати труднощі вчительської роботи, без яких, як відомо, немає життя.

Труднощі – це переборення життєвих суперечностей. Якщо людина має загартовану волю, бійцівські якості в досягненні поставленої мети, тоді для неї не існує перешкод, яких вона не могла б подолати. Саме таким бійцем повинен стати й ти, молодий учителю. Тебе завжди підтримають, допоможуть.... Проте ніколи не забувай, що лише особиста активність і рішучість – запорука твого авторитету і визнання як в організації, так і в здійсненні навчально–виховного процесу, у роботі з батьками, і в побудові особистого життя, і в самовдосконаленні.

Коли не впадаєш у розпач у критичних ситуаціях, яких буде немало. Чому? Маєш поки що невеликий життєвий досвід. Бракує тобі й учительської майстерності. Ти відчуваєш деяку педагогічну невірність, невдоволеність рівнем фахової і виховної підготовки. Все це закономірне, кожен свого часу пережив те саме. Багато залежить не лише від тебе, а й від навчального закладу, який ти закінчив.

Чим же можна зарадити? Єдине – продовжувати вчитися пізнавати кожного “свого” учня. Бачити в ньому неповторне, незвичайне, а формуючи і розвиваючи його, сприяти цим становленню всебічно і гармонійно розвинутої особистості. ...

Коли твої учні щодня, щогодини, щохвилини знатимуть, що вони завжди в центрі твоєї уваги, вони відкриють тобі свою душу, свої переконання. Розроби таку методику, щоб кожен щоденно спілкувався з тобою, зокрема з предмета, який ти ведеш. Проте не обмежуйся уроком. В офіційному спілкуванні учневі значно важче відкритися душею, переконаннями, ніж в обстановці неофіційній. Однак таке одкровення вкрай необхідне, це один із найважливіших законів педагогічного мистецтва.

З переказів філософа Ямвліха відомо, що коли знаменитий Піфагор (філософ, математик, поет, лікар, мистецтвознавець, чемпіон олімпійських ігор з кулачного бою, педагог) у м. Кротоні заснував філософську школу, до якої залучив майже всю молодь, він був викликаний на Раду Тисячі. Його запитали, якими демонськими силами він скористався, що так заповонив молоді душі філософією. Піфагор на це впевнено відповів: "Силою любові й переконання. Я зробив усе можливе, щоб викликати повагу до себе. Мої учні протиставили свої переконання, і я переміг силою власних переконань. Але вважаю, що то більше їхня перемога, ніж моя...". Скористайся рекомендацією мудрого Піфагора. Знайти такі засоби, шляхи, такі внутрішні сили, які зблизили б тебе з учнями, поєднали б твої і їхні, тобто ваші, інтереси, ідеали і зробили їх спільними для життя і діяльності.

Коли переконаний, що як педагог ти потрібен не лише в школі, а й у сім'ях твоїх вихованців. Їхні батьки зайняті суспіль важливими справами. Відвідувати тебе в школі, відривати від виховного процесу їм незручно. Знайди час зустрітися з ними. Не шкодуй найтепліших слів, щоб підкреслити позитивні риси їхньої дитини. Спільно поміркуйте, як це позитивно розв'язати, вдосконалювати. Якщо ж учень у твоїй уяві має лише негативні якості, не рекомендую тобі зустрічатися з батьками. Ти ще його не пізнав, не вистраждав надії на свій педагогічний успіх. Тож зустріч з батьками не принесе нічого втішного ні для тебе, ні для них. ...

Коли засвоїв основні принципи спілкування з людьми в колективі і користуєшся ними у практичному житті. В народі кажуть, що кожен нездара може критикувати, звинувачувати, засуджувати. Саме так він і чинить. Учителеві треба мати сильний характер, загартовану волю, велику витримку, щоб усе зрозуміти й пробачити. Тобі якнайменше слід думати про особисті достоїнства і бажання, а намагатися краще пізнати хороші якості колег, забути лестощі, щиро виявляти доброзичливість. Щоб вплинути на свого колегу, варто говорити з ним про те, що його цікавить, до чого він прагне, допомогти йому. Виявляй до колег щирий інтерес, уважно вислуховуй їх, намагайся зрозуміти кожного. Роби для них усе, чого б ти бажав від них для себе. Дай змогу колезі відчувати перевагу над тобою, якщо це справді так. Подивися на оточення його очима й оціни значущість його думок, поведінки.

Коли завойований серед учнів і колег авторитет постійно підтримується твоєю напруженою роботою над собою, яка буде радувати тебе. Тільки радість – запорука вчительської творчості, твоїх успіхів у вихованні. Лише радість педагогічного спілкування і творення – твоє життєве щастя. А.С. Макаренко з цього приводу писав: "...Я надзвичайно щаслива людина. І моє щастя не залежить ні від яких матеріальних благ... ..., тому що неодмінна умова щастя – це переконаність, що живеш правильно, що за спиною не стоїть ні підлість, ні шахрайство ні хитрість".

Щасти тобі, мій друже, молодий учителю!

Іменний покажчик

А

Абашкіна Н.В. 809
Авшенюк Н.М. 65
Агафонов В.П. 198
Алексеевко Т. В. 975
Алексюк А.М. 549
Алимова Л.У. 606
Андрощук І.В. 1112
Андрущенко В.П., 65, 122, 127, 131, 420, 436, 532, 625, 734, 870, 871, 933
Аніщенко В. М. 975
Антоненко В.Г. 133, 198
Астафєва М.М. 570

Б

Бабич Є.К. 42
Бабій Л.Т. 188
Базилевич Н.Г. 535, 536, 543, 573, 574, 689, 690, 766, 863
Балабанов К. 815
Балл Г.О. 65, 975
Барбіна Є. 65
Бастун М.В. 65
Беднарський Х. 682
Бєлуха С. 128
Бєляєва Н. 65
Бєлозерцев Е.П. 321
Бєрдяєв М. 105
Бєрезовський Ю. 14,
Бєрестовий Я. 814
Бєхтерев В.М. 537
Бєх І.Д. 65, 146, 438
Биков В.Ю. 65, 78, 148, 653
Бичкова Л.В. 388
Бібік Н. 814
Біда О. 155
Білик О. 68
Білоброва М. 65
Білоус П. 498
Більченко Є.В. 1113
Богомаз В. 65
Бойко В.І. 309
Бокий Ф.
Бондар В.І. 65, 769
Боровік О.М. 78, 880, 895, 922, 930, 941, 972
Брагіна Г.В. 242, 253, 304

Будяк В. 55, 65
Букач М.М. 1092
Булавко В. 45
Бутенко В.Г. 344
Бутник В. 143

В

Васянович Г.П. 65, 1093
Вашуленко М.С. 438
Вегера Л. 36
Виговська О. 65
Вільш І. 482, 518, 534, 551, 575, 648, 650, 834, 1065
Вінник Н.Д. 65
Віпол 523
Власова О.І. 65
Внукова О.М. 1114
Вовк М.П. 764
Волинка Г.І. 131
Воловик П.М. 549
Волошко Л.С. 221
Волошко Н. 65
Вунд Вільгельм 537
Вятровський З. 61, 812, 866

Г

Гавакова Т.И. 214, 242, 256, 299
Гавриленко І.М. 459
Галата С. 925
Гаспринский И.Г. 582 , 606
Герасименко М. 65
Гіптерс З.В. 1115
Гоголь Н.В. 1, 243, 270, 276, 323
Год Б.В. 64, 129, 142
Голобородько Л.Ю. 676
Головченко Г. 65
Голуб І. 65
Гончаренко С.У. 6, 152, 221, 499, 519, 728
Горбатова Л.С. 188
Горобець І.Ю. 221
Григорьєва О.О. 388
Гриневич Л. 65
Гриньова М. 65, 922
Грищенко .А.
Грищенко Н. 143

Грищенко О.А. 716, 809
Грищенко Ю. 927
Грот М. 105
Гуревич Р.С. 65–67, 75, 977
Гуров В. 643

Д

Давидов В.В. 344
Декарт Рене 537
Демокріт 537
Денисовець М.П. 221
Денисюк М. 144
Дервянко И.И. 251
Десятов Т.М. 65 , 78
Джурка Г.Ф. 1072
Длугош–Білоус Г. 498
Дмитренко Т.Г. 65, 689, 766, 863
Довгий С. 65
Долганова Л. 49, 70
Доній В.М. 379
Дорогунцев С.І. 413, 414, 643
Достоевський Ф.М.
Драгоманов М.П. 777
Друзь З. 407
Дубасенюк О. А. 35, 65, 159

Є

Єрмак О.П. 129

Ж

Жебровський Б.М. 1116
Жерносенко І. 814
Живодьор В. 65

З

Зайцева І.Є. 1117
Зайчук В.О. 379
Закович М.М. 500 , 576, 677, 763, 810
Захаренко О.А. 58, 92,93, 160, 161, 814, 818
Захаренко С. 814
Зачевський М.В. 72

Зелюк В.В. 109
Зеньковський В. 153
Золотарьова Е. 56, 72
Зоц В.А. 286
Зязюн І.А.,

I

Іванова Т.В. 75, 486, 716, 809, 817, 994
Ігнатович О.М. 65
Ільченко В.Р. 109

Іщук С. 144

K

Каванобе Сотосі 477
Канарський А.С. 170, 178
Камінецький Я.Г. 65, 455
Каньковський І.Б. 153, 728
Каракоз С. 31, 65
Каришин А.П. 1072
Карпенчук С.Г. 1094
Качор С. 130, 811
Киридон П. 129
Кларка К. 505
Клименко Ю. 65
Клепко С.Ф. 109
Коваленко А.І. 279
Коваленко О. 38, 145
Коваль Л. 1032
Коваль П. 1078
Ковальчук І. 478, 484
Козак А. 65
Козій В. 143
Колинько Е.А. 254
Коменський Я.А. 621
Коновець С.О. 80, 81, 1095
Корінна Л.В. 1035
Короденко М. 83
Короленко В.Г. 204, 589, 603, 613
Король Л. 140
Корюненко М. 51
Костенко М. 20
Коцюбинський М.
Кошманова Т.С. 487, 505, 1096
Крамарева О. 65

Крамущенко Л.В. 65, 261, 304, 408, 483, 613, 676, 717, 765, 862
Крвавич Д.П. 396
Кремень В.Г. 50, 65, 79, 80, 84,86, 120, 122, 131, 133, 149, 833, 870, 871, 923,
975
Кривонос І.Ф 65, 255, 261, 299, 304, 305, 319, 408, 444, 613, 676, 717, 765, 862,
922, 976, 1025, 1030
Кудін В.О. 65, 181, 184, 186, 187, 191, 192, 197, 209, 216, 288
Кузнецов Ю. 39, 86, 87
Кузьмінський А.І. 65, 85, 155, 809, 882, 994, 1097
Курило В.М. 824
Кутова О. 146
Кучерявий О.Г. 1023
Кучугура В. 814

Л

Лавріненко О. 143
Лазарєв М.О. 65
Лапаєнко С. 78
Лебедик М.П. 65, 290, 305, 341
Лєвовицький Т.У. 133, 482, 534, 551, 575, 648, 650, 717, 834, 923, 1065
Лєвченко Г.Є. 61, 72
Лєвчук Л.І. 238
Лєнін В.І.
Лещенко А.В. 498, 1118
Лещенко М.П. 65, 88, 89, 626, 716, 809, 1098
Лисакова І.В. 147, 927
Лігоцький А.О. 1099
Лікарчук І.Л. 41, 379, 588
Лісовський А. 65
Лобурец В.Е. 263, 291, 300, 305
Логвин В. 330, 342
Луговий В.І. 138, 653, 991
Луначарський А.В. 196
Лутай В.С. 436

М

Мадзігон В.М. 377
Макаренко А.С.70 ,92,93, 109, 160, 161, 202,263, 291, 302, 306, 310, 313, 314,
317, 409,457, 589, 610, 640, 867, 884, 896
Макаренко Л.Л. 131
Максименко С.Д. 65, 833
Малаканова Л. 65
Манькусь І.В. 134
Марченко Л. 40

Масол Л. 65
Матвієнко П.І. 109
Мацько Л. 90, 117
Меднікова Г.С. 1100
Меншун В. 4, 68
Мельниченко А.С. 321
Мечников І.І.
Мешальський С. 159
Мещанінов О.П. 1101
Миропольська Н.Є. 439
Мірошник В. 91
Моїсеєва І.П. 42
Могила П. 41,
Моляко В. 16, 475
Монтесорі М. 827
Моргун В. 65, 92, 93, 160, 161, 290, 305, 321, 581, 639
Моргун Ф. 1, 5, 46, 65, 683
Морено Дж.Л. 409
Москаленко В. 65
Мостова Т. 517, 518, 725
Моцик О. 132

Н

Н ємец Єжи 1006
Нещадим М.І. 65, 94, 1102
Ничкало Н.Г. 8, 12, 17, 28, 41, 44, 47, 61, 63, 65–67, 75, 76, 78, 79, 95, 120, 379, 393,
413, 414, 455, 461, 478, 482, 499, 518, 519, 520, 521,
Ніколаєнко С. 58
Ніколюк Л.І. 28, 42, 50
Новацький Т. 734
Ніколаї Г.Ю. 764
534, 537, 544, 546, 551, 556,
557, 559, 575, 594, 601, 605,
625, 626, 633, 636, 647, 648,
682, 716, 734, 737, 772, 791,
811, 825, 834, 880, 889, 895,
910, 931, 941, 944, 959, 972,
983, 991

О

Овсянников М.Ф. 189
Овчаров С.М. 1064
Овчарова К.В. 1064
Огієнко Іван 583
Огнев'юк В.О. 992
Олійник В. 65, 96, 138, 150

Опанасюк О.П. 1085
Орлов В.Ф. 658, 1103
Остапенко А.А. 65, 732, 873
Отич О.М. 65, 97, 98, 163, 764, 868, 910, 927, 950, 979, 1013, 1104, 1119
Охріменко І.В. 109

П

Пабат В.В. 1120
Павлик Н. 65
Падалка О.С. 809
Пальчук М. 65
Пархоменко В. 336
Пащенко В.О. 65, 99, 211, 286
Передерій В.Ф. 173, 176, 177, 179, 180, 192, 197
Пехота О. Н. 65, 100, 134, 432, 665
Пивовар Н. 65
Пилипчук В.В. 103, 716, 809
Піддячий М.І. 1105
Побірченко Н.А. 104
Подолян І. 59
Полищук А.М. 1121
Полохало В. 65
Помаран П. 772
Помиткін Е.О. 65, 105, 809, 817, 997, 1069, 1106
Пономаренко Л.О. 28, 50, 76
Попик О.І. 764
Прокопенко І.Ф. 393, 833
Пушкін О.С.

Р

Радкевич В.О. 35, 65–67, 75, 107, 595, 618, 632, 723, 728, 772, 816, 852, 869, 961
Рапіна Л. 135, 156, 157
Рашковська В.І. 1107
Рибак О. 65
Рибалка В.В. 60, 65, 108–114, 136, 646, 814, 1069
Рогова П.І. 28, 76
Роговой И. 235
Розов В.К. 292
Родчанин Е.Г. 205, 208, 252, 308, 334, 350, 1024
Романів О. 756
Романовський О.Г. 65, 115, 148, 507, 509, 538, 578, 580, 615, 616, 630, 678, 958
Рубан Л.О. 850, 1122
Рувинский Л.И. 292
Руденко Л. 498
Рудницька О.П. 98, 147, 470, 596

Рудяков О. 65
Рябоконь Л. 730

С

Савченко О.Я. 537, 814, 870, 871
Савчук М.П. 166, 175
Сагач Г.М. 407, 541
Сазонова Е.А. 251
Самодрин А. 52, 116
Самойлов О.Є. 65
Самусенко Ю.В. 1072
Саух П. 65, 133, 159, 982
Сегеда Н.А. 1123
Семашко О.М. 358, 361, 390, 500, 576, 677, 763, 810
Семенова А.В. 1108
Семенов О.М. 90, 117, 809, 817
Семиволос П. 506
Семиченко В.А. 138, 446
Середа І.В. 134
Сисоева С.О. 65, 115, 507, 538, 549, 594, 601, 870, 871, 883, 923
Сігаєва Л. 137
Сікорський П.І. 455
Скідін О.Л. 459
Складаний І. 23, 498
Сковорода Г.С. 416, 422, 458
Скорик Т.В. 1124
Скотний В.Г. 396
Скрипка В. 65
Смирнова Т.А. 1109
Смолята К. 1110
Солдатенко М.М. 65, 716, 809, 1110
Солдатов В.І. 250
Соловійов В. 105
Солодовник О. 138
Соломаха С.О. 764
Сотська Г.І. 764
Сотник Н. 501
Станіславова Л. 139
Становських З. 65
Стариков І. 65
Степаненко М.І. 64
Судаков Є.М. 379
Сухомлинська О.В. 377, 814
Сухомлинський В.О. 160, 161, 203, 213, 263, 302, 350, 415, 423, 460, 480
Сущенко Т.І. 428, 465, 561, 607, 699, 846

Сушинський Б. 118

Т

Талалуева Н.О. 34, 41, 119

Тарасевич Н.М. 65 , 140, 214, 290, 305, 319,444, 535, 536, 543, 573, 574, 613, 690,
922, 976, 1025, 1030, 1032

Тезікова С. 35

Ткаченко А. 65

Ткаченко Л. І. 46, 48, 50, 137, 150, 151, 833

Товажнянський Л.Л. 65 , 148, 578, 580, 615, 616, 630, 678, 879, 958

Толстой Л. 827

Турчина І.В. 65, 646

У

Узнадзе Д. 578

Усатенко Т. 121, 995

Усенко В.В. 240

Ф

Філіпчук Г.Г. 65

Філіпчук Н.О. 764, 927, 1125

Флігонтова Н. 165

Фоменко М. 686

Франко І.

Х

Харченко П.В. 764

Хайруддинов М.А. 606

Хайруліна В. 65

Хілліг Г. 639

Хлебнікова Л.О. 439

Хомич Л.О. 65, 122, 927

Ц

Цехмістер Я. 65

Цибульська Г.М. 65, 455, 646, 647

Цимбалюк В. 408

Цушко С. 442

Цюпак А.

Ч

Чембержі М. 65, 764

Чепурна Н.М. 816 , 869, 961
Черепанова С.О. 396, 462, 478, 484, 498, 521. 556, 594, 601,
Черненко І.А. 1024
Черниш А.П. 1126
Чернілевський 971
Чернова О.С. 1127

Ш

Шацький С.Т. 58
Швидка Л. 155
Швидка С.О. 1128
Шевнюк О.Л. 1129
Шевченко Т.Г. 324
Шепотько В.П. 824
Шестопалюк О. 65, 1111
Шиян Н.І. 1072
Шльосек Ф. 49 ,79
Шмагало Р.Т. 595, 618, 632, 723, 852
Штайнер Р. 827
Штепа О. 65
Штома Л.Н. 17, 28 ,41,42,44, 63,65, 76, 123, 520, 737, 889

Шунда Н. 408

Щ

Щербак О.І. 65, 546, 559, 605 , 659, 697, 791

Ю

Юрас І. 65, 124, 425, 1130
Юркевич П.Д. 416
Юфит А. 182
Юхновський І. 336
Ющенко В.А. 122

Я

Яковець В. П. 570
Якубов Ф. 150
Яницька–Панек Т. 717
Янцова К. 126
Ярмаченко М.Д. 7, 24, 354, 537

Яцій О.М. 141

Wiatrowski Z. 54
Czarnecki K.M. 43

Алфавітний покажчик назв праць І.А. Зязюна

- Аксіологічна небезпека занепаду культур і держав 1026
Аксіологічний погляд вчителя на сучасну комп'ютерну технологію учіння 1027
Аксіологічні орієнтири сучасної культури 923
Аксіологічні ресурси педагогічної дії вчителя 1028
Активный характер эстетического восприятия 169
Актуальные проблемы повышения педагогического мастерства преподавателей–обществоведов , ред. 264
Актуальні проблеми професійно–педагогічної підготовки вчителя 577
Аналіз педагогічної дії у площині самовизначення вчителя // 1066
Андрагогіка: особистісний і професійний онтогенез 678
Антигуманная сущность в современной буржуазной художественной культуре 215
Атропологічний вимір комп'ютерних технологій 924
- Без справжніх учителів унеможливорюється соціальний прогрес та будь–які досягнення народу і держави 925
Безмежне поле 223
Безсвідома і творча інтуїція 648
Безсвідоме у виявах пізнавально-творчого процесу особистості 1029
Безсвідоме у пізнавальній діяльності 538
Безсвідомість. Підсвідомість. Творчість 539
Безсвідомість, підсвідомість, творчість з огляду установки Дмитра Узнадзе 578
- Бехтерев В.М. (1857–1927)
Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–1998 рр) , ред. 461
Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–2000 рр) , ред. 520
Бібліографічний покажчик наукових праць (1993–2003 рр) , ред. 737
Бібліографічний покажчик науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.) 889
Болонський процес у Європі і Україні 718
- Великий гуманіст (до 95–річчя з дня народження А.С. Макаренка) 258
Великий гуманіст ХХ століття: до 100–річчя з дня народження А.С. Макаренка 306
Вибір за покликанням 811
Викладач технічного вузу: особливості педагогічної дії 441
Високе покликання, висока відповідальність 289

Виховання естетичного сприймання 170
Виховання естетичної культури школярів 439
Виховання мистецтвом: філософ. нотатки 348
Виховання навіюванням 171
Виховання як виявлення і розвиток творчих здібностей особистості 767
Виховують не еліту, виховують людське в людині 719
Від школи готових відповідей – до школи вибору 335
Відвічний філософський діалог у педагогіці ХХІ століття 865
Відданість науці і шкільництву 812 , 866
Відданість освіті – теж ознака таланту 442
Вони із мене кепкували. 25 років першій кафедрі педагогічної майстерності 768

Всеукраїнська державна комплексна програма естетичного виховання 349
ВУЗ и эстетическое воспитание молодежи 191
Вуз, наука, експеримент 307
Вузівська підготовка педагога до професійного навчання учнів старших класів 679
Вунд Вільгельм (1832–1920) 467
Вчити на вчителя (думка вченого) 282
Вчити педагогічної майстерності 224

Говорять анкети глядача 181
Гуманист. Мыслитель. Педагог: об идеалах В.А. Сухомлинского 334, 1024
Гуманізація і гуманітаризація освіти 378, 385
Гуманізм освіти ХХІ ст.: філософський і психологічний аспекти 579, 720
Гуманізм пізнавальної діяльності 379
Гуманізм Ф.М. Достоевського у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського 350
Гуманистическая сущность мастерства А.Макаренка 1030
Гуманістична освіта порятує Україну 391
Гуманістична парадигма в освіті 392, 443
Гуманістична стратегія теорії і практики навчального процесу 502
Гуманістична сутність майстерності А.Макаренка – вихователя 444, 976

Давайте попробуем? 290
Дбаючи про комплексне виховання студентів 200
Десятирічний поступ Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України 627
Дети и вещи (Реформа школы – дело всенародное) 266
Дидактика, яку чекали 769
Динаміка культурного поступу 359
Динаміка парадигм у гуманітарних науках 1046
Диагностика актерских способностей 194
Дидактичне проектування технологій і методів учіння у вимірах педагогічної дії 977
Дидактичний аспект виховання естетичних почуттів 179

Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах 809

Діалектика змісту освіти і змісту учіння 628

Діалектика особистісних цінностей та смислів у розвитку особистості 868

Діалектика ціннісних суджень та відношень 978

Діалог культур: Україна у світовому контексті, ред. 521

Дійти до кожної дитини може лише обдарований учитель 1031

Доброчинність і мудрість учителя у філософському леті простору і часу 926

Духовна еліта у суспільстві: інтелігентність і громадянськість 629, 630

Духовні чинники елітарної особистості 721

Екзистенціальні особливості педагогічної дії 1033, 1067

Експромт–інтерв'ю [прогноз на наступний рік] 336

Емоційно–почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості 393

Естетична культура розвинутого соціалізму 225

Естетична регуляція ціннісної свідомості 722, 723

Естетична транспекція в освіті і вихованні 329

Естетичне виховання – важливіший із складників загальнодержавної культурної політики 360

Естетичне виховання у вищих навчальних закладах 192

Естетичне виховання як об'єкт державної політики 361

Естетичне почуття в структурі переконань 195

Естетичний досвід особи: формування і сфери вияву 193

Естетичні засади національного виховання учнів 380

Естетичні засади педагогічної майстерності 770

Естетичні регулятори педагогічної майстерності 1068

Естетичні засади розвитку особистості 724, 764, 813

Естетичні регулятиви педагогічної майстерності 771 , 979

Естетичні чинники інтуїції: життєтворчість і вигорання 580

Життєвий поступ людини у вимірі наукової і культурологічної парадигми 927, 980

Життєдаєне джерело галузевої науки 445

Життєдаєне джерело щастя 226

„О.А. Захаренко і сучасна школа” 814

Занепад сучасної буржуазної естетичної культури 227

Засвідчую, що найкращі слова про Ф.Т. Моргуна ще не сказані 581

Засоби урівноваження протилежностей і конфліктів в освіті 394

Земля и люди в философском осмыслении Н.В. Гоголя 243

Значення естетичного фактору у формуванні комуністичного світогляду 180

Зоре моя учительська, гори, не згорай 473

Идеи А.С. Макаренко в экспериментальной целевой программе «Учитель»
 Полтавского педагогического института 291
 Ідеї давньогрецьких філософів про свободу особистості в педагогічній практиці
 освітніх систем 815
 Ідеологічна діяльність КППС 228
 Из книги „Педагогіка добра: ідеали і реалії 540
 Інституту педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних
 наук України – 10 років 631

 Інструментування правових відносин між колективом і особистістю в
 педагогічній системі А. Макаренка 446
 Інтегративна функція культури в інформаційному суспільстві 816
 Інтеграційна функція культурної парадигми 869
 Інтелектуально–творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти 503
 Інтуїція в життєтворчості й вигоранні професійно зорієнтованої діяльності
 особистості 1069
 Искусство доброго сердца 205

 Как учить учителя? 267
 Канадські зустрічі 283
 Коли починати виховувати особистість? 725
 Коммунистическое воспитание студентов 198
 Кому быть учителем? 203, 268
 Компетентісний педагог завжди й повселюдно–учитель, психолог, культуролог,
 вчений 1070
 Комунізм і естетичний розвиток особи 185
 Концептуальні засади теорії і практики освіти в Україні 582
 Концептуальні засади теорії освіти в Україні 504
 Концептуально–методологічні та дидактичні підходи до наукового дослідження
 педагогічної освітньо–виховної проблематики 809,817
 Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти ,ред. 463
 В.Г. Короленко об эстетических принципах художественного метода204

 Краса педагогічної дії 407, 541
 Краса педагогічної дії–у красі душі вчителя 1034
 Криза цінностей –катастрофа суспільств і держав 981, 998
 Критика буржуазних концепцій виховання людини 187
 Культура 870
 Культура в контексті політики та освіти 447
 Культура духовних запитів личности :формирование культурных запитов
 трудящихся при социализме 288
 Культура і культурна політика 362
 Культура і суспільство 576
 Культура і цінності у просторі життєвого поступу : [60-ти річчю від дня
 народж. Петра Юрійовича Сауха присвячую] 982
 Культура українського села 381

Культурна парадигма в практиці гуманітаризації і гуманізації сучасної освіти 542
 Культурологічні засади підготовки інженерно–педагогічних працівників для закладів професійної освіти 363
 Культуротворча функція виховання студентів педагогічного вузу 364
 Культурологія: українська та зарубіжна культура 677 , 763, 810

Лаборатория научной организации творческих процессов 182
 Лекційну пропаганду – на рівень сучасних вимог 269
 Личность учителя в социалистическом обществе и пути повышения эффективности их труда 281
 А.Г. Луначарський про теоретичні проблеми естетичного виховання 196
 Людина в контексті гуманітарної філософії 482
 Людські якості є основоположними 680
 Майбутніх академіків треба шукати в дитячій пісочниці 1071
 А.С. Макаренко об естетическом чувстве как важнейшем средстве коммунистического воспитания 202
 Мастерство устного выступления 251
 Международная макаренковская ассоциация: проблемы и достижения 483
 Место эстетического воспитания в педагогике высшей школы 190
 Методические указания к практическим занятиям для студентов III курса по спецкурсу «Основы педагогического мастерства» 253, 254
 Методичні рекомендації вчителям по проведенню політико–виховної роботи в сільських загальноосвітніх школах , ред. 220
 Методологічна акцентуація аксіології в розвитку людини і культури 928
 Методологические вопросы формирования мировоззрения учителя биологии 244

Методологическое обоснование экспериментальной целевой программы «Учитель» 292
 Методологічна опора педагогічного наукового дослідження 983
 Методологічні проблеми теорії естетичного виховання 174 , 183
 Методологічні регулятори педагогічного дослідження 726
 Мировоззрение как идеологическое состояние сознания 245
 Мистецтво 871
 Мистецтво бути вчителем 818
 Мистецтво навчальної і виховної дії 632
 Мистецтво у розвитку особистості 764
 Міжнародна Макаренківська асоціація: проблеми і досягнення 448
 Мій шлях в освіті і педагогічній науці: від студента до міністра, від аспіранта до академіка 505
 Міський голова – педагог (про Павла Помарана) 772
 Могутність педагогічного таланту 1072
 Моє село – центр світу, моя сільська школа – всесвітня академія 449
 Моєму колезі – молодому вчителеві 229, 543, 1035
 Молодь напередодні XXI століття 474
 Молодь на шляхах свободи й демократії 410

Молодь світу і Україна напередодні ХХІ століття 411
 Морально–етичне поле тріади «Істина – Добро – Краса» 872
 Морально–естетичні основи формування комуністичного світогляду студентів 188
 Морально–естетичні погляди В.О. Сухомлинського 213
 Морально–эстетические факторы педагогического опыта 230
 Моральные и эстетические факторы интернационалистических убеждений советской молодежи 259
 Дж. Л. Морено і А.С. Макаренко: зіставні паралелі 409
 Дж. Л. Морено і А.С. Макаренко про соціометрію взаємин у групі 450
 Мотивації і мотиви людської поведінки 365
 Мы не можем отставать в генерировании педагогических идей 506

 Навіювання? Так! 175
 Нариси історії Полтавської обласної партійної організації 221
 Народний учитель у соціалістичному суспільстві 293
 Наука і мистецтво педагогічної дії 551, 1036
 Наук. консулат. Спадщина Ф.С. Макаренка 887
 Наукове осмислення освітнього простору культури в педагогічній теорії 773
 Научное и художественное познание истины 252
 Національна державна комплексна програма естетичного виховання 358
 Немає педагогіки без педагога 1073
 Не оборонятись, а наступати 284
 Неперервна освіта: концептуальні засади і сучасні технології 507
 Неперервна освіта як визначальний чинник соціального поступу 583
 Неперервна освіта як основа соціального поступу 544
 Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз 625
 Неперервний розвиток та саморозвиток професійної майстерності вчителя у післядипломній освіті 1074
 Неусвідомлене буття людини 366
 Новий суспільствознавчий курс 337
 Нові технології підготовки педагогів України 649
 Нові технології підготовки вчителя в Україні 1037
 Нравственного възпитание на личността в социалистическото общество 246, 260
 Нюрнберг Федора Моргуна 984

 О принципах театральной эстетики Н.В. Гоголя 270
 Об истоках философско–педагогических воззрений В.А. Сухомлинского 308
 Обдарована людина – 98 498
 Об'єкт дослідження – Ленінські засади критики 247
 Об'єкт і метод соціологічних досліджень 166
 Об'їздивши півсвіту, не почувався меншовартісним: інтерв'ю 501 , 508
 Образ жизни и современное идеологическое противоборство социальных систем 209
 Общее и отличительное в театральном искусстве 319

Онтология педагогического творчества 774
 Онтологія педагогічної творчості 681
 Они надо мной посмеялись 873
 Опытнo–экспериментальная работа по программе «Учитель» в
 Полтавском пединституте 322
 Освіта і виховання в Японії 351
 Освіта і вчитель у контексті українського державотворення 440, 476
 Освіта як соціологічний феномен 459
 Освітні парадигми в контексті філософських ідей 650
 Освітні парадигми і педагогічні технології в контексті філософії освіти 584
 Освітні парадигми та педагогічні технології у вимірах філософії освіти 985
 Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії 395
 Освітній простір культури в педагогічній теорії 736
 Освітній простір культури в умовах сучасних інформаційних технологій 775
 Освітня парадигма – тип культурно–історичного мислення і творчої дії
 суб'єктів освіти 633
 Основы педагогического мастерства 241, 255, 256, 299, 319
 Основы педагогического мастерства : програми 214, 271, 304
 Основи педагогічної майстерності 261, 922
 Основні напрями реформи американської освіти 345
 Особенности эстетического восприятия 167
 Особистісно-авторська природа педагогічної майстерності 937
 Особистісно–авторське відтворення вчителем досвіду педагогічної
 майстерності і його діагностика 819
 Особистісно орієнтована освіта в комп'ютерному довкіллі 727
 Особливості навчальної діяльності в комп'ютерному середовищі 728
 Особливості педагогічної дії в комп'ютерному середовищі 776
 Особливості професійної підготовки педагога 509, 545
 Особливості становлення і розвитку естетичного сприймання людини 168

Педагогіка: загальна та мистецька 596
 Педагогіка добра: ідеали і реалії 498
 Педагогіка – це виховання людини і учіння – раціональний досвід,
 важлива складова її переконань і світогляду 820
 Педагогическая техника учителя 729
 Педагогическое мастерство как средство обратной связи со
 студенческой аудиторией 262
 Педагогическое мастерство преподавателя – обществоведа как комплекс
 его личностных свойств и умений 294
 Педагогическое мастерство учителя – необходимое условие
 формирования коммунистических убеждений молодежи 281
 Педагогічна арт–терапія як естетична fascinaція 874
 Педагогічна дія вчителя в умовах інтегральної освітньої технології 986
 Педагогічна дія – спосіб відтворення людини в культурі 585
 Педагогічна майстерність 408, 862, 863, 875
 Педагогічна майстерність і особистість учителя 634

Педагогічна майстерність – мистецтво навчальної і виховної дії 586

Педагогічна майстерність – особистісно центрована діяльність 876

Педагогічна майстерність – технологія педагогічної дії 1038

Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії 777, 877

Педагогічна майстерність: підручник 676

Педагогічна майстерність–стратегічна домінанта підготовки вчителя до підвищення якості учіння 975

Педагогічна майстерність: тексти. Модуль I, ч. I 535

Педагогічна майстерність: тексти. Модуль I, ч. II 536

Педагогічна майстерність: тексти. Модуль II, ч. I 689

Педагогічна майстерність: тексти. Модуль II, ч. II 690

Педагогічна майстерність: тексти. Модуль III 765

Педагогічна майстерність – технологія педагогічної дії 1038

Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти 626

Педагогічна майстерність: хрестоматія 766

Педагогічна майстерність як мистецька дія 382

Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії 777, 877

Педагогічна освіта в сучасних умовах 338

Педагогічна якість в системі неперервної освіти 987

Педагогічне достоїнство морально-етичних цінностей тріади «Істина–Добро–Краса» 878

Педагогічне мистецтво з погляду театрального 231

Педагогічне наукове дослідження у контексті цілісного підходу 1039

Педагогічний професіоналізм у контексті професійної свідомості 546

Педагогічний словник 537

Першооснова культурного поступу 396

Підготовка вчителя до забезпечення якості освітньо-виховного процесу в Україні 929, 975

Підготовка вчителя–основне питання для сучасної освіти 1040

Підхід комплексний (педагогіка вищої школи) 232

Пізнай свою необхідність у праці, твореній тобою, і , виходячи із зробленого, проектуй майбутнє 309

Покликання митця 172

Помочь найти себя 233

Посилюємо методичну спрямованість 272

Потрібна висока мрія і дія 367

Почему отстал пединститут? 295

Почуття – рушій прогресу 730

Предмет теорії естетичного виховання 176

Привітання з ювілеєм Неллю Григорівну Ничкало 930

Приймай, школо, поповнення 201

Примарні парадокси свідомості й поведінки 635

Пріоритетні принципи дидактики сучасної професійної освіти 510, 547, 587

Про ієрархію ціннісних модальностей 988

- ... про міністра сказано слово. Нарешті 588
- Про мультимедійні технології у навчальному процесі 778
- [Про подолання кризи духовності системою освіти] 731
- Про сугестивний принцип мистецтва 177
- Проблеми виховання молоді в Україні 511
- Проблеми естетичного виховання у контексті динаміки культури 368,388
- Проблеми прилучення студентської молоді до традицій народної художньої творчості 412
- Проблемні питання педагогічної якості 989
- Провісник комуністичної доби 206
- Программа факультатива для учащихся 7–10 классов «Юный педагог» 265
- Прогрес культури і проблеми естетичного виховання трудящих 173
- Прогностичні виміри Антона Макаренка в контексті світової педагогіки 587
- Проективний аналіз технологій педагогічної дії 991
- Пройнятий духом істини, добра і краси 879
- Професійна освіта: словник 499
- Професійна освіта педагога: новий рівень 369
- Професіоналізм викладача вищого технічного закладу професійної освіти 451
- Професія вчителя у вимірі педагогічної майстерності 1041, 1075
- Профтехосвіта має розвиватися динамічніше, щоб ефективніше виконувати свої функції 636
- Профтехосвіта: реформування чи руйнування 413
- Процеси модернізації сучасної педагогічної освіти в Україні 779
- Психодіагностика педагогічної майстерності вчителя 637
- Психолого–педагогические основы подготовки современного учителя , ред. 331
- Психолого–педагогічні механізми регуляції свободи особистості в умовах освітньо–виховного процесу 821
- 15 років творчих пошуків 880
- Радянський спосіб життя і розвиток театрального мистецтва 208
- Развитие Ленинского принципа партийности искусства XXIV и XXV съездами КПСС 216
- Развитие чувственной сферы учителя – важный элемент становления его мастерства 339
- Раздумья о мастерстве. Комплексный подход к воспитанию молодежи 210
- Рефлексія людини в гуманітарній філософії 452
- Реформа освіти в Америці 346
- Реформація з відтінком руйнації 414
- Реформи освіти в Україні 477
- Реформи освіти в Японії 352
- Розвиток суб'єктів учіння в координатах „філософії освіти” 881
- Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності 590
- Роль памятников истории и культуры в формировании мировоззренческих

убежденный трудящихся 300
 Роль підсвідомості у розвитку особистості 518
 С мыслью о будущем (филос. ведение мира Н.В. Гоголя) 323
 Самая творческая профессия 234
 Самовизначення вчителя як фактор регуляції педагогічної дії 1076
 Свет таланта (К 100–летию со дня рождения А.С. Макаренко) 310
 Світло вересня, світло знань 340
 Світова слава Тараса Шевченка 324
 Світоглядна акцентуація аксіологічної безпеки вчителя в постіндустріальному суспільстві 1000
 Світоглядна парадигма освіти 638
 Світоглядний аспект адаптації вчителя до умов освітнього життєвого середовища 992
 Світоглядні пріоритети педагогіки 591
 Свобода діяльності суб'єктів учіння у цілепокладанні громадянської активності 993
 Свобода особистості в межах освітньої системи 822
 Свобода особистості в системі освіти та виховання 882
 Синергетичні параметри педагогіки як детермінанти креативного навчання 1077
 Сияющее золото таланта (К столетию со дня рождения А.С. Макаренко) 311
 Скарби людського серця 415
 Складові учительського таланту 217
 Г.С. Сковорода – видатний український філософ і просвітителю, ред. 377
 Г.С.Сковорода і П.Д.Юркевич про філософію освіти і педагогічної дії 416
 Словесное действие – важнейшее звено педагогического творчества 248

Слово про вченого 883
 Слово про лідера міжнародного макаренкознавства Гортца Хілліга 639
 Слово про психолога (до 60-річчя професора В.Ф. Моргуна) 823
 Совершенствование профессионального развития личности на основе технологизации образования 732, 780
 Совершенствовать работу научно–методических советов 235
 Составные педагогического таланта 296
 Социальная значимость педагогического мастерства 218
 Социальная зрелость и педагогическое мастерство будущего учителя 341
 Социально–политическое значение Полтавской битвы 273
 Социальные функции учителя 301
 Соціально відповідальність: наукові аспекти 211
 Соціально–культурні парадокси кінця ХХ століття 453
 Соціокультурне проектування естетичного досвіду 417
 Соціологія взаємин театру і глядача 186
 Соціометричні зумовлення конфліктів у групі 418
 Співзвучність світоглядних концепцій В.О. Сухомлинського і М.Ф. Достоевського 454
 Спрос на личность 312

Становлення і розвиток освіти в Україні 824
 Сторінками книги «Это пренадлежит вечности» : теорія і методика виховання в пед. спадщині А.С. Макаренка 640
 Структура виховного процесу і його особливості 236
 Структурні компоненти свободи особистості в умовах динаміки її освіченості та вихованості 825
 Сумісність суб'єкта і об'єкта в процесі естетичного виховання 184
 Сутність педагогічної діяльності вчителя 592
 В.А. Сухомлинский о задачах и путях формирования коммунистического мировоззрения 203
 В.А. Сухомлинский о радости творчества как основе педагогического мастерства 263
 Сучасна освіта в контексті гуманістичної філософії 478
 Сучасне і майбутнє професійної освіти 455
 Сучасний викладач технічного вузу: особливості педагогічної дії 456
 Сучасні дидактичні моделі і логіка учіння 512

Тайны педагогического искусства 327, 332
 Талант учительства 274
 Талант учителя 249
 Творческое наследие А.С. Макаренко и концепция многомерности формирования личности учителя в программе «Учитель» 313
 Творческое наследие А.С. Макаренко и совершенствование подготовки педагогических кадров, ред. 317
 Творчий потенціал особистості вчителя : психолого-педагогічні орієнтири 931

Творчий учитель і педагогічна наука 513
 Театральна естетика М.В. Гоголя 275
 Тезаурусна модель університетської освіти 397
 Теоретичний аналіз педагогічної майстерності 994
 Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського 460
 Технологізація освіти 641
 Технологізація освіти в контексті удосконалення професійного розвитку особистості 549, 593
 Технологізація освіти як історична неперервність 549
 Только вместе 297
 Три кити нової філософії освіти: гуманізація, індивідуалізація, інтеграція 514
 Трудовий колектив – основна ланка народногосподарського комплексу 250

У комп'ютерному середовищі вимагається використання інших методів, ніж у традиційній освіті 781
 “... У мені кожен вчитель побачить свого захисника” 330
 У нього вистачало батьківського тепла на всіх вихованців 884
 Удосконалення професійного розвитку особистості на основі технологізації освіти 642

Українська та зарубіжна культура 500, 576
Універсальні цінності спадщини А.С. Макаренка і сучасність 457
Універсальність та інтерактивність культури в освітньому просторі інформаційного суспільства 932
Уроки мужності 285
Учений, організатор науки, педагог 933
Училище – це захист сиріт від вулиці 643
Учитель в тенетах Білої книги 934
Учитель, якого ждуть 305
Учитель ХХІ століття : чарівник, добротворець, любомудр, працелюб 1042
Учитель на все времена 314
Учитель на перетині тисячоліть 1078
Учитель нашого завтра 237
Учитель у вимірах епох і цивілізацій 885
Учитель: експериментальна целева програма «школа – педвуз – школа» 280, 328
Учительська професія в якісних вимірах нашого часу 935

Феномен Федора Моргуна 683
Філософія виховання особистості 419
Філософія добра в педагогічній системі В.О. Сухомлинського 480
Філософія неперервної освіти і сучасні психолого-педагогічні парадигми 625
Філософія освіти: парадигми і технології 550
Філософія освіти: світоглядний аспект 383
Філософія, освітні стратегії і якість національної освіти 421
Філософія педагогічного моніторингу 826
Філософія педагогічного світогляду 688
Філософія педагогічної антропології 888 , 995
Філософія педагогічної дії 864
Філософія педагогічної діяльності у професійній освіті 594
Філософія педагогічної майстерності
Філософія педагогічної наукової методології 834
Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти 733
Філософія поступу і прогнозу освітньої системи 716
Філософія практико–зорієнтованої методології педагогічної дії
Філософія професійного розвитку людини 684
Філософія свідомого і несвідомого у професійній освіті 370
Філософія серця великого мислителя 422
"Філософія серця" Г. Сковороди 423, 457
"Філософія серця" Г. Сковороди у творчій спадщині В.О. Сухомлинського
"Філософія серця" у християнському віровченні 424
Філософія та зміст професійно-педагогічної якості в системі неперервної освіти 1043
Філософія творчості Тадеуша Новацького 734
Філософія туризмології 479

Філософія „школи свободи”: розвиток та саморозвиток творчих засад особистості 827, 828

Философско–эстетические взгляды Гоголя 276

Філософські засади освіти в Україні 420

Філософські засади освіти: освітні і виховні парадигми, 644

освітні технології, діалектика педагогічної дії 626

Філософські обриси сучасної дидактики 829

Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти 515, 516

Філософські проєкції освіти й освітніх технологій 398

Михайло Фоменко: мені довелося працювати на всіх посадах в освіті – від учителя до міністра 686

Формирование и сферы проявления эстетического опыта личности 199

Формирование коммунистического мировоззрения молодежи 281

Формирование нравственной и эстетической культуры учащейся молодежи в условиях обновления социализма 333

Формирование творческих способностей личности в трудовом коллективе 238

Формирование эстетического отношения к искусству , ред. 344

Формування естетичного ідеалу сучасника 178

Формування особистості радянського вчителя 320

Функції сучасної інформологічної культури 1044

Художня творчість у вимірах безсвідомого 595

Целевая программа «Учитель сельской школы: подготовка, повышение квалификации, переподготовка» 321

Ценносное содержание научного атеизма 286

Це магічне поняття – майстерність 645

Цивілізаційні засади освіти: від Homo sapiens до Homo vilicus 886

Цивілізація заспрагла цивілізованості 384

Цілісний методологічний підхід у педагогічному науковому дослідженні 1045

Ціннісна домінанта світоглядної підготовки вчителя 996

Ціннісний потенціал професійних якостей вчителя 997

Ця "переважна" більшість...: основний закон в житті людської спільноти – стати особистістю 517

Часопис педагогічної Мекки 425

Чи здатен форум допомогти школі? 830

Чого школи не мають та що може допомогти директорові 831

Что значит быть учителем 219

Школа в Японії 315

Школа: новий етап 342

Школа свободи 832

Школа юного педагога 222

Шлях довжиною в 10 років

Шлях довжиною десять років 646

Шлях довжиною в 10 років 687
Шукаємо вчителя за партою 298

Що таке Радянська влада? 239

Эксперимент под названием «Учитель» 277

Экспериментальная программа «Учитель» 257

Элементы актерского и режиссерского мастерства в педагогической
Деятельности 278

Эстетический опыт и коммунистические убеждения личности 189

Эстетическое чувство в системе категорий эстетики 207

Эстетическое чувство в системе педагогического мастерства учителя 212

Юний педагог : програма 1025

“Я – завжди учень...” 279

Як сформувати європейця – мають сказати науковці 833

Інституту проблем виховання АПН України

Яким бути педагогу 240

Якісні параметри підготовки вчителя в контексті гуманітаризації освіти 735

Яскраве свідчення демократизації 481

Integracyjna funkcja oswiaty wielokulturowej 936

Mistrzostwo pedagogiczne 717

Nauczyciel w wymiarze Porównani historycznych 1047

Po pierwsze, nauczyciel : [інтерв'ю] 999

Wykształcenie a wolność osobowości 835

ЗМІСТ

Від	
упорядників.....	
В.Г.Кремень. Гуманістична Концепція Івана	
Зязюна.....	
Основні дати життя і діяльності І.	
А.Зязюна.....	
Матеріали про науково–творчу діяльність	
вченого.....	
Хронологічний покажчик праць	
І.А. Зязюна.....	
Наукова школа	
І.А. Зязюна.....	
Філософсько–педагогічні роздуми	
вченого.....	
Моєму колезі – молодому	
вчителеві.....	
Іменний	
покажчик.....	
Алфавітний покажчикназв праць	
І.А. Зязюна.....	